

**Hallituksen esitys eduskunnalle Maanmittauslaitosta
koskevaksi lainsäädännöksi**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Maanmittauslaitoksesta. Se korvaisi voimassa olevan maanmittauslaitoksesta annetun lain. Samassa yhteydessä muutettaisiin Maanmittauslaitosta ja sen tehtäviä koskevaa muuta lainsäädäntöä tarpeellisilta osin.

Maanmittauslaitoksen uudelleen organisoinnin tavoitteena on maanmittaustoimitusten ja kirjaamisasioiden tuloksellisuuden kohottaminen ja alueellisten palvelutasoerojen pienentäminen. Tavoitteen saavuttamiseksi Maanmittauslaitoksen organisoinnissa siirryttäisiin tuotantotoiminnassa 12 maanmittaustoimiston rakenteesta yhteen valtakunnalliseen toimialueeseen. Samassa yhteydessä esitetään myös Maanmittauslaitoksen valtakunnallisten palveluyksiköiden rakenteen muuttamista ja toimintojen kokoamista tuotannon tukitoimintaan ja yleishallintoon. Maanmittauslaitoksen toimintaa johtaisi kuitenkin voimassa olevan lain mukaan keskushallinto suoraan pääjohtajan alaisuudessa.

Maanmittauslaitoksen uudelleen organisointi vahvistaa Maanmittauslaitoksen asemaa kiinteistöasioissa ja kirjaamisasioissa. Maanmittauslaitoksen kartastotehtävät ja

paikkatietoinfrastruktuurin kehittämis- ja ylläpitotehtävät kytkeytyvät uudistuksen jälkeen vielä nykyistä paremmin Maanmittauslaitoksen tehtäväkokonaisuuteen.

Sähköisessä kiinteistönkaupassa kaupanvahvistajan ilmoitusvelvoitetta kaupan kohteen ominaisuuksista siirrettäisiin kaupan osapuolille. Valitukset maanmittaustoimitus- ja kirjaamisasioissa sekä kunnan tielautakunnan toimituksista toimitettaisiin suoraan valituksen käsittelevään maa- ja metsätalouden ministeriöön. Maanmittaustoimiston tehtävistä vastaisi jatkossa Maanmittauslaitos. Ehdotetut muutokset tehostavat ja joustavoittavat menettelyä. Maanmittauslaitoksen toimipisteiden määrä tai tarjottavat palvelut eivät lain voimaan tullessa muuttuisi.

Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi pääasiallisesti hallinto- ja toimialuerakennemuutoksesta johtuvat muun lainsäädännön muutokset. Merkittävimmät muutosehdotukset kohdistuisivat kaupanvahvistajalakiin, maakaareen ja kiinteistönmuodostamislakiin.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	6
1 JOHDANTO	6
2 NYKYTILA	7
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	7
Taustaa	7
Tehtävät	8
Organisaatio	8
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö	10
Yleistä kansainvälisestä kehityksestä	10
Ruotsi	10
Tanska	11
Norja	12
Saksa	12
2.3 Nykytilan arviointi	13
Kiinteistötietojärjestelmän kehittäminen	14
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	14
3.1 Tavoitteet	14
3.2 Keskeiset ehdotukset	15
3.3 Muutettaviksi ehdotetut muut lait	16
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	16
4.1 Taloudelliset vaikutukset	16
Uskottujen miesten tapaturmakorvaus	17
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	18
Toiminnan järjestäminen yleisesti	18
Vaikutukset henkilöstön kannalta	18
Kansalaisten asema viranomaisessa	19
4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset	19
5 ASIAN VALMISTELU	19
Valmisteluvaiheet ja -aineisto	19
Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	20
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ	20
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	21
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	21
1.1 Laki Maanmittauslaitoksesta	21
1 luku Tehtävät ja organisaatio	21
2 luku Johtaminen ja asioiden ratkaiseminen	23
3 luku Erinäiset säännökset	23
1.2 Kiinteistönmuodostamislaki	24
1.3 Kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annettu laki	27
1.4 Kiinteistörekisterilaki	28
1.5 Uusjakojen tukemisesta annettu laki	28
1.6 Kiinteistötoimitusmaksusta annettu laki	28
1.7 Maantielaki	29
1.8 Yksityistielaki	29
1.9 Kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettu laki	31
1.10 Ratalaki	32

1.11	Vesilaki	32
	5 luku Ojitus	32
	17 luku Kiinteistöoikeudellisia säännöksiä	32
1.12	Vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annettu laki	32
1.13	Kalastuslaki	32
1.14	Luonnonsuojelulaki	32
1.15	Rakennusperinnön suojelemisesta annettu laki	33
1.16	Kaivoslaki	33
1.17	Maa-aineslaki	33
1.18	Maankäyttö- ja rakennuslaki	33
1.19	Yhteisälaki	33
1.20	Yhteismetsälaki	33
1.21	Maastoliikennelaki	34
1.22	Ulkoilulaki	34
1.23	Maakaari	34
	5 luku Kirjaamisasioita koskevat yleiset säännökset	34
	6 luku Kirjaamishakemus ja sen käsittely	34
	7 luku Lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri	34
	9 luku Muutoksenhaku kirjaamisasiassa	35
	16 luku Kiinteistökiinnitys	35
1.24	Uhkasakkolaki	35
1.25	Käräjäoikeuslaki	35
1.26	Kuntajakolaki	35
1.27	Väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annettu laki 35	
1.28	Kaupanhavvistajista annettu laki	36
1.29	Eräistä vesitilusjärjestelyistä annettu laki	37
1.30	Kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annettu laki	37
1.31	Saamen kielilaki	38
1.32	Kirjaamisasioiden siirtämistä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annettu laki	38
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	39
3	VOIMAANTULO	39
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA KIELILAINSÄÄDÄNTÖÖN	39
4.1	Perustuslain merkitys valtakunnallisen viranomaisen perustamisen kannalta	39
4.2	Kielilain vaatimusten huomioon ottaminen	40
	LAKIEHDOTUKSET	41
	1. Laki Maanmittauslaitoksesta	41
	2. Laki kiinteistönmuodostamislain muuttamisesta	44
	3. Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain muuttamisesta	47
	4. Laki kiinteistörekisterilain muuttamisesta	48
	5. Laki uusjakojen tukemisesta annetun lain muuttamisesta	49
	6. Laki kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain muuttamisesta	50
	7. Laki maantielain 86 ja 92 §:n muuttamisesta	51
	8. Laki yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta	52
	9. Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta	54
	10. Laki ratilain 76 §:n muuttamisesta	57
	11. Laki vesilain 5 ja 17 luvun muuttamisesta	58

12. Laki vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain 4 ja 21 §:n muuttamisesta	59
13. Laki kalastuslain 37 c ja 134 §:n muuttamisesta	60
14. Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta	61
15. Laki rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	62
16. Laki kaivoslain muuttamisesta	63
17. Laki maa-aineslain 9 §:n muuttamisesta	64
18. Laki maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta	65
19. Laki yhteisäluelain muuttamisesta	66
20. Laki yhteismetsälain 38 ja 51 §:n muuttamisesta	67
21. Laki maastoliikennelain 17 §:n muuttamisesta	68
22. Laki ulkoilulain 5 ja 7 §:n muuttamisesta	68
23. Laki maakaaren muuttamisesta	69
24. Laki uhkasakkolain 19 §:n muuttamisesta	71
25. Laki käräjäoikeuslain 13 a §:n muuttamisesta	71
26. Laki kuntajakolain 50 ja 51 §:n muuttamisesta	72
27. Laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain 23 §:n muuttamisesta	73
28. Laki kaupanvahvistajista annetun lain muuttamisesta	74
29. Laki eräistä vesitilusjärjestelyistä annetun lain muuttamisesta	75
30. Laki kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta	76
31. Laki saamen kielilain 2 §:n muuttamisesta	77
32. Laki kirjaamisasioiden siirtämistä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain 5 §:n kumoamisesta	78
LIITTEET	79
RINNAKKAISTEKSTIT	79
2. Laki kiinteistönmuodostamislain muuttamisesta	79
3. Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain muuttamisesta	85
4. Laki kiinteistörekisterilain muuttamisesta	87
5. Laki uusjakojen tukemisesta annetun lain muuttamisesta	90
6. Laki kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain muuttamisesta	91
7. Laki maantielain 86 ja 92 §:n muuttamisesta	93
8. Laki yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta	94
9. Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta	98
10. Laki ratalain 76 §:n muuttamisesta	104
11. Laki vesilain 5 ja 17 luvun muuttamisesta	105
12. Laki vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain 4 ja 21 §:n muuttamisesta	106
13. Laki kalastuslain 37 c ja 134 §:n muuttamisesta	107
14. Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta	109
15. Laki rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	111
16. Laki kaivoslain muuttamisesta	112
17. Laki maa-aineslain 9 §:n muuttamisesta	114

18. Laki maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta	115
19. Laki yhteisaluelain muuttamisesta	116
20. Laki yhteismetsälain 38 ja 51 §:n muuttamisesta	117
21. Laki maastoliikennelain 17 §:n muuttamisesta	119
22. Laki ulkoilulain 5 ja 7 §:n muuttamisesta	120
23. Laki maakaaren muuttamisesta	121
24. Laki uhkasakkolain 19 §:n muuttamisesta	124
25. Laki käräjäoikeuslain 13 a §:n muuttamisesta	125
26. Laki kuntajakolain 50 ja 51 §:n muuttamisesta	126
27. Laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain 23 §:n muuttamisesta	127
28. Laki kaupanvahvistajista annetun lain muuttamisesta	128
29. Laki eräistä vesitilusjärjestelyistä annetun lain muuttamisesta	130
30. Laki kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta	131
31. Laki saamen kielilain 2 §:n muuttamisesta	132
32. Laki kirjaamisasioiden siirtämistä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 5 §:n kumoamisesta	133
LIITTEET	134
INARINSAAMENKIELINEN KÄÄNNÖS	134
säämi kielâlaavâ 2 § nubástutmist	134
POHJOISSAAMENKIELINEN KÄÄNNÖS	135
sámi giellalága 2 §:a rievdadeamis	135
ASETUSLUONNOS	136
Valtioneuvoston asetus Maanmittauslaitoksesta	136

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Maanmittauslaitoksen keskeisenä tehtävänä on huolehtia kiinteistöjärjestelmän ylläpidosta, lainhuudatuksesta ja kiinnityksistä, yleisistä kartastotehtävistä, johon liittyy paikkatietoinfrastruktuurin ylläpito ja kehittäminen sekä välittää tarvitsijoille kiinteistöjä ja maastoa koskevaa tietoa. Erityisesti lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin sekä kiinteistörekisterin tietoja voidaan hyödyntää kiinteistöjen vaihdannassa ja vakuuskäytössä. Maanmittauslaitoksen edellä lueteltujen tehtävien hoitaminen luo perustan maa- ja vesialueiden käyttämiselle eri tarkoituksiin. Tehtävät ovat siten yhteiskunnan peruspalvelua. Maanmittauslaitoksen ylläpitämät kiinteistörekisteri sekä lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri osana kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002) tarkoitettua kiinteistötietojärjestelmää ovat yhteiskunnan perusrekistereitä. Julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain (634/2011) 10 §:ssä säännellyn nojalla yhteiskunnan perusrekisterien tietojärjestelmiin lisäksi rinnastetaan myös Maanmittauslaitoksen yhdessä Geodeettisen laitoksen kanssa ylläpitämä maastotietoja koskeva tietojärjestelmä.

Kiinteistöjaotuksen ajan tasalla pitäminen on jatkuva tehtävä, joka muun ohella edellyttää maanmittaustoimitusten suorittamista ja kiinteistötietojärjestelmän ylläpitoa. Kiinteistötoimituksia ja muita maanmittaustoimituksia tehdään, jotta kiinteistöt saadaan mahdollisimman lyhyellä viipeellä vastaamaan maanomistusta. Lisäksi maahan kohdistuvien käyttöoikeuksien perustaminen ja muuttaminen edellyttävät maanmittaustoimitusten suorittamista ja kiinteistöjen kirjaamisjärjestelmän ylläpitoa.

Maanmittaushallinnon osana Maanmittauslaitos suoritti vuonna 2011 yhteensä 21 645 maanmittaustoimitusta. Suurimman ryhmän muodostivat lohkomistoimitukset, joiden määrä oli 15 041. Vuosina 2009 ja 2010 määrät olivat samaa suuruusluokkaa kuin vuonna 2011. Ennen vuotta 2009 määrät ovat olleet nykyisiä jonkin verran suurempia.

Kuntien asemakaava-alueilla, joille on vahvistettu sitova tonttijako, kiinteistönmuodostamisesta ovat perinteisesti huolehtineet kuntien kiinteistöinsinöörit. Tällaisten kuntien lukumäärä on 78 vuonna 2012. Kiinteistöinsinöörit suorittavat asemakaava-alueilla lähes pelkästään tontin lohkomisia, yleisen alueen lohkomisia sekä eräitä rasisetoimituksia. Näitä toimituksia on tehty vuosittain yhteensä noin 4000.

Tilusjärjestelyjä (uusjakoja) toimitettiin merkittävin määrä Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pirkanmaa - Satakunnan alueilla. Hanketilusjärjestelyt liittyen suuriin infrastruktuurihankkeisiin, kuten maantien rakentamisiin, ovat yleistyneet. Metsiä koskevista tilusjärjestelyiksi luokiteltavista toimenpiteistä määrällisesti merkittävimpiä ovat olleet yhteismetsien perustamiset, joita tehtiin vuonna 2011 yhteensä 62.

Kirjaamisasioita ratkaistiin Maanmittauslaitoksessa vuonna 2011 yhteensä 261 896. Näistä omistusoikeuden kirjaamisia eli lainhuutoja oli 105 092, kiinnityksiä 145 653 ja erityisen oikeuden, kuten maanvuokrasopimusten tai hallinnanjakosopimusten kirjaamisia 11 151.

Maanmittauslaitos huolehtii yleisistä kartastotehtävistä siten, että se valmistaa karttoja yleisistä tarvetta varten ja vastaa yhdessä Geodeettisen laitoksen kanssa maastotietoja koskevasta tietojärjestelmästä. Maanmittauslaitoksen tuottamat kartat palvelevat useita erilaisia ja etukäteen määrittelemättömiä tarpeita. Maanmittauslaitoksen digitaaliset kartta-aineistot ovat olleet käyttäjille maksuttomia toukokuusta 2012 lukien. Maanmittauslaitoksen tekemillä geodeettisilla mittauksilla on ylläpidetty EUREF-FIN -koordinaattijärjestelmää ja N2000 -korkeusjärjestelmää. Vuonna 2011 mitattiin GPS (Global Position System) -pisteitä yhteensä 414, korkeuspisteitä 555 ja tehtiin perusvaaitusta 944 kilometriä. Laserkeilausta tuotettiin vuonna 2011 yhteensä 44000 neliökilometriä. Maastotietokantaan ajantasaistus mukaan lukien kerättiin vuonna 2011 maastotietoja lähes 46000 neliökilometriä, peruskarttaa 1:25000 tuotettiin yli 150 karttalehteä ja maastokarttaa 1:50000 vastaavasti yli 30 lehteä. Maastotie-

tokannan kattavuus koko maasta on 100 prosenttia.

Maanmittauslaitoksen maastoon liittyvä tietopalvelutehtävä käsittää kiinteistötietojen ja kartastotietojen varastoinnin, ajantasallapidon ja jakelun. Tällaista tietoa tarvitsevat maa- ja metsätalous, maankäytön suunnittelu, Verohallinto, pankit, kiinteistönvälittäjät ja kaikki ne muut tahot, joiden toiminta liittyy maa- ja vesialueisiin.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Taustaa

Maanmittauslaitoksen keskushallinto oli alun perin Ruotsissa. Suomen päämaanmittauskonttori perustettiin ohjesäännöllä 14.11.1812 suurruhtinaskunnan ajan alkuvaiheessa. Siirto Turusta uuteen pääkaupunkiin Helsinkiin tapahtui 1821. Vuoden 1848 maanmittausohjesäännöllä MO (Reglemente, angående Landtmäteriet, Ägodelnings- och Skattläggnings-werket, samt justeringen af mått, mål och wigt i Finland 15.5.1848) päämaanmittauskonttori muutettiin maanmittauksen ylihallitukseksi. Se säilyi kuitenkin päällikkövirastona, jossa ylitirehtööri (öfwerdirektör) ratkaisi pääasiallisesti kaikki asiat.

Maanmittauslaitoksen aluehallinto oli 1700-luvulta lähtien kehittynyt läänien maanmittaushallinnon sekä sittemmin maanmittauskonttorien pohjalta. Läänien ensimmäisistä maanmittareista, joiden tehtäviin vuoden 1725 johtosäännön mukaan kuului arkistohoito ja kiinteistöluettelon pitäminen, tuli vuoden 1848 maanmittausohjesäännön (MO) antamisen yhteydessä lääninmaanmittareita. Maanmittaustoimituksia puolestaan suorittivat komissionimaanmittarit ja varamaanmittarit. Lääninmaanmittareista tuli maanmittauskonttorien päälliköitä ja maanmittaushallinto Suomen suuriruhtinaskunnassa kehittyi kolmiportaiseksi. Keskushallintoa oli päämaanmittauskonttori, aluehallintoa olivat maanmittauskonttorit ja maanmittausinsinöörit toimivat taksapalkkaisina toimitusinsinööreinä paikallisella tasolla ikään kuin itsenäisinä ammatinharjoittajina.

Päämaanmittauskonttori muuttui Suomen itsenäistyttyä maanmittaushallitukseksi, kun asetus maanmittauslaitoksesta (52/1918) annettiin 15.6.1918.

Maanmittaushallintoa koskeva seuraava hallinnollinen säädös, asetus maanmittaushallinnosta (237/1928), annettiin 6.7.1928. Asetuksella maanmittaushallituksesta tuli 1.8.1928 lukien kollegiaalinen keskusvirasto. Yksityiskohtaiset määräykset maanmittaushallinnosta ja maanmittaushallituksesta oli annettu maanmittaushallinnon johtosäännön sisältäneellä valtioneuvoston päätöksellä (239/1928) ja maanmittaushallituksen vahvistamilla työjärjestyksillä. Tuolloin hallinnollisiin säädöksiin lisäksi luettiin maanmittauspalkkioita koskeneet asetukset. Näitä olivat esimerkiksi asetus maanmittauspalkkion suorittamisesta eräissä maanmittaustoimituksista (538/1948) sekä asetus maanmittauspalkkiosta (133/1954). Vuoteen 1948 saakka oli maanmittaustoimitusten toimitusinsinöörien yksinomaisena palkkausjärjestelmänä ollut niin sanottu taksapalkkaus. Vähitellen tapahtunut siirtyminen kuukausipalkkaan myös toimitusinsinöörien osalta alkoi 1.7.1948 annetulla edellä mainitulla asetuksella (538/1948).

Erityisesti kiinteistöjärjestelmän selvyydelle asetettavat vaatimukset olivat muuttuneet 1970-luvulle tultaessa, jolloin ei enää pidetty asianmukaisena soveltaa työn urakkaluonteisuuteen perustuvia palkkausperiaatteita toimitusinsinöörien toimituksiin, jotka luettiin julkisen vallan käyttöä sisältäviksi hallinto-tehtäviksi. Edellä tarkoitettuun toimitusinsinöörien taksapalkkausjärjestelmään liittyi muitakin epäkohtia verrattuna valtion kuukausipalkkaisten virkamiesten palvelussuhteiden ehtoihin, jotka vanhastaan olivat koskeneet silloisten maanmittaushallituksen ja maanmittauskonttorien virkamiehiä sekä vuodesta 1948 kuukausipalkkaisia toimitusinsinöörejä.

Maanmittaushallintoa koskevat säädökset uudistettiin maanmittaushallinnosta annetulla lailla (34/1972) sekä asetuksella (145/1972), jotka tulivat voimaan 1.5.1972. Tällöin lopullisesti luovuttiin taksapalkkajärjestelmästä ja perustettiin maanmittauspiirit, joissa kussakin maa- ja metsätalousministeriön määrää-

mällä paikkakunnalla oli maanmittaustoimisto.

Maanmittaushallintoa johti maa- ja metsätalousministeriön alaisena keskusvirastona maanmittaushallitus, joka oli osastoihin jaettu hallintovirasto. Kollegiaalisen viraston viisi osastoa oli jokainen edelleen jaettu toimistoihin. Osastoja olivat yleinen osasto, tarkastusosasto, kiinteistöosasto, runkomittausosasto ja kartografinen osasto. Ylintä päätösvaltaa käytti kollegio istunnoissaan. Maanmittaushallituksen alaiset maanmittauskonttorit ja maanmittaustoimistot olivat päällikkövirastoja.

Maanmittaushallituksen alaisia maanmittauskonttoreita oli kussakin läänissä silloista Ahvenanmaan läänin lukuun ottamatta. Maanmittaustoimitukset tehtiin 35 maanmittauspiirissä, joissa jokaisessa oli maanmittaustoimisto. Lisäksi oli ylimääräisiä maanmittaustoimistoja ja sivutoimistoja. Kartastotöitä varten oli perustettu viisi kartastoyksikköä, jotka hallinnollisesti olivat maanmittauskonttorien alaisia ja toiminnallisesti maanmittaushallituksen alaisia. Nykyinen toimipistejako on pitkälti syntynyt lakiin (34/1972) ja asetukseen (145/1972) perustuneen organisoinnin pohjalta.

Nykyisen Maanmittauslaitoksen organisaation perusteena on 1.9.1991 voimaan tullut maanmittauslaitoksesta annettu laki (505/1991), tämän perusteella annetut asetukset sekä näitä alempiasteiset, oikeussäännöt, työjärjestykset ja erillismääräykset. Maanmittaushallitus ja maanmittauskonttorit lakkasivat, kun niitä koskenut lainsäädäntö kumottiin. Vuonna 1999 Maanmittauslaitoksen keskushallinnon alaisten maanmittaustoimistojen toimialueita on laajennettu ja muutoinakin rationalisoitu, jonka jälkeen lisäksi on siirrytty ydin- ja tukiprosesseihin perustuvaan johtamisjärjestelmään. Selostus Maanmittauslaitoksen nykyisistä tehtävistä ja organisaatiosta on seuraavassa.

Tehtävät

Maanmittaushallintoa koskevat voimassa olevat säännökset sisältyvät maanmittauslaitoksesta annettuun lakiin (505/1991) ja maanmittauslaitoksesta annettuun asetukseen (1631/1993). Maanmittauslaitoksen organi-

saatio muutettiin kolmiportaisesta kaksipor-taiseksi, jolloin maanmittauskonttorien asema väliportaan hallintoviranomaisena lakkasi ja kartasto- ja tietopalvelutoimistot muodostettiin. Maanmittauslaitos siirtyi tässä yhteydessä tulosohjaukseen ja sittemmin 1990-luvulla nettobudjetointiin. Lakia (505/1991) on muutettu viisi kertaa ja asetusta joitakin kertoja. Lainmuutoksissa on ollut kysymys aluehallinnon toimiyksikköjen lukumäärän vähentämisestä ja kaksijakoisesta piirihallinnosta kartasto- ja tietopalvelutoimistoi-neen luopumisesta (631/1993), keskushallinnon ja valtakunnallisten tuotanto- ja palvelutehtävi-en eriyttämisestä toisistaan (1630/1993), Maanmittauslaitoksen johtokunnan lakkauttamisesta (594/2002), kirjaamisasioiden siirtämisestä käräjäoikeuksilta Maanmittauslaitokseen (577/2009) sekä veroluokitustehtävi-en lakkaamisesta Maanmittauslaitoksen tehtävinä ja pääjohtajan tehtävien täsmentämisestä ja sijaisen määräämisestä (1187/2011).

Maanmittauslaitoksesta annetun lain mukaan Maanmittauslaitoksen tehtävinä ovat kiinteistönmuodostamis- ja tilusjärjestelytoiminta sekä kiinteistöjä koskevien rekistereiden pitäminen mukaan lukien lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri, kiinteistöjen kirjaamisasiat, yleiset kartastotyöt, sekä maastotietoja ja il-makuvia koskevien tietojärjestelmien pitäminen, paikkatietoinfrastruktuurin ylläpidon ja kehittämisen tuki, tarkoituksenmukaisen kar-toituksen ja kartatuotannon edistäminen, karttatietojen ja toimialansa muiden tietojen myynti, julkaisu ja jakaminen, kiinteistöarviointi, alansa kehittäminen ja muut tehtävät, jotka on säädetty tai määrätty Maanmittauslaitoksen suoritettavaksi. Maanmittauslaitos voi tilauksesta suorittaa toimialaansa kuuluvia tehtäviä, avustaa kiinteistöjä koskevien valtioneuvoston asetuksella säädettyjen asioiden hoidossa sekä kunnan kanssa tehtävän sopimuksen perusteella huolehtia kunnan kiinteistöinsinööreille säädettyistä tai määrättyistä tehtävistä. Lisäksi Maanmittauslaitos suorittaa maa- ja metsätalousministeriön sille määräämät tehtävät.

Organisaatio

Maanmittauslaitokseen kuuluvat keskushallinto sekä sen alaiset valtakunnalliset

ja piirihallinnon toimintayksiköt. Maanmittauslaitos on maa- ja metsätalousministeriön alainen.

Maanmittauslaitos on päällikkövirasto, jonka päällikkönä pääjohtaja yksin ratkaisee Maanmittauslaitokselle kuuluvat asiat. Ratkaisuvallan siirtämisestä Maanmittauslaitoksen muille virkamiehille on säädetty valtioneuvoston asetuksella maanmittauslaitoksesta (1631/1993) myöhempien muutoksineen. Ratkaisuvallan delegoinnista on määrätty tarkemmin Maanmittauslaitoksen ja sen toimintayksiköiden työjärjestyksissä tai pääjohtajan antamilla oikeussäännöillä.

Keskushallinto on vastannut Maanmittauslaitoksen johtamisesta, strategisesta suunnittelusta, yhtenäisten menettelyjen ja laadun ylläpitämisestä, laitosityhtenäisyydestä ja laadun suunnittelusta. Keskushallinnon vastuu on ollut yhtenäinen ja jakamaton. Keskeisessä asemassa sen tehtävissä ovat olleet strategiset kehittämishankkeet, jotka on organisoitu projekteina tukeutuen valtakunnallisiin tulosityksikköihin ja maanmittaustoimistoihin alueellisina tulosityksikköinä sekä Maanmittauslaitoksen ulkopuolisiin palveluihin. Keskushallinnon ohjauksen luonne muuhun organisaatioon on ollut lähinnä tulos- ja asiantuntijaohjausta.

Vuoden 2000 vaiheilta lähtien pääjohtajan alaisuudessa keskushallinnossa työskentelevät prosessinomistajat ovat kukin ydinprosessissaan vastanneet alueellisten yksiköiden tuotantotehtävien ohjauksesta, kuitenkin ilman tulosvastuuta. Toisaalta ydinprosessin omistaja on ”omistanut” prosessinsa tekemisen tavan ja toisaalta maanmittaustoimiston johtaja resurssit ja tuotantovastuun. Henkilöstö-, talous- ja tietohallintoasiat sekä muu tuki on järjestetty tukiprosessien kautta. Tukiprosessien omistajat ovat toimineet pääjohtajan alaisuudessa keskushallinnossa. Tulosohtaus on toiminut 2000-luvulla hyvin, mistä on osoituksena Suomen Laatupalkinto-yhdistyksen Maanmittauslaitokselle vuonna 2009 myöntämä laatupalkinto.

Valtakunnallisilla tuotanto- ja palveluyksiköillä ei alun perin ole ollut viranomaistehtäviä, koordinoivaa toimivaltaa eikä ohjausvaltaa, jotka ovat olleet keskushallinnolla. Kysymyksessä olevat yksiköt ovat huolehtineet kehittämistehtävistä sekä sellaisista tuotanto-

ja palvelutehtävistä, joita ei ole ollut tarkoituksenmukaista suorittaa alueellisessa organisaatiossa. Rahoituksen valtakunnalliset tuotanto- ja palveluyksiköt ovat saaneet tuloina sisäisiltä ja ulkoisilta asiakkailta. Asiakas- ja budjettirahoituksen osuus on eri yksiköiden välillä ollut vaihteleva. Valtakunnallisilla tuotanto- ja palveluyksiköillä on kullakin ollut oma työjärjestyksensä. Esimerkiksi paikkatietoinfrastruktuurista annettu laki (421/2009) on sittemmin vaikuttanut valtakunnallisten yksiköiden tehtäviin.

Maanmittauslaitoksen alueellisina toimintayksikköinä ovat toimineet maanmittaustoimistot, joita on 12. Maanmittaustoimistoja koskien on annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus maanmittaustoimistojen lukumäärästä, toimialueista ja hallintopaikoista (170/2009), jonka antaminen on perustunut maanmittauslaitoksesta annetun lain (505/1993) 4 §:n 2 momenttiin sellaisena kuin se on lainmuutoksessa (631/1993). Maanmittauslaitoksen alueellinen toimialuejako on alun perin pohjautunut maakuntajakoon. Koko valtakunnan alueella Maanmittauslaitoksella on yhteensä 35 toimipistettä. Toimipisteet ovat toimineet niin sanotun täyden palvelun periaatteella ja ovat olleet avoimina asiakkaille valtion virastoissa noudatettavassa asetustasoisessa aukioloaikasääntelyssä (332/1994) tarkoitetusti.

Päällikkövirastona toimivaa maanmittaustoimistoa on johtanut maanmittausjohtaja, joka on vahvistanut yksikölle työjärjestyksen. Maanmittaustoimisto on huolehtinut sille määrättyllä toimialueella kiinteistötoimitusten ja muiden maanmittaustoimitusten suorittamisesta lukuun ottamatta tilusjärjestelytoimituksia (uusjakoja) sekä karttojen ja Maanmittauslaitoksen tuottamien julkaisujen ja tietojen myyntiä ja välittämistä. Lisäksi maanmittaustoimisto on huolehtinut sen mukaan kuin Maanmittauslaitoksen keskushallinto on päättänyt maanmittaustoimitusten lisäksi muiden maanmittaustoimistolle säädettyjen tai määrättyjen tehtävien suorittamisesta, Maanmittauslaitokselle kuuluvien kiinteistöjen ja paikkatietoja koskevien rekisterien pitämisestä, erilaisten paikkatietorekisterien yhteiskäytöstä ja rekistereihin liittyvästä muusta palvelutoiminnasta ja yleisten kartastotöiden suorittamisesta. Maanmittaustoimistoille ja

aikaisemmin maanmittauskonttoreille kuuluneet arkistointitehtävät on keskitetty arkistokeskukseen, joka on sijoitettu Jyväskylään.

Maanmittaustoimistoista kaksikielisiä ovat Etelä-Suomen, Kaakkois-Suomen, Varsinais-Suomen ja Pohjanmaan maanmittaustoimistot eräiden kuntien osalta. Muutoin kunnat ovat suomenkielisiä paitsi, että Varsinais-Suomen ja Pohjanmaan maanmittaustoimistojen toimialueilla on eräitä vain ruotsinkielisiä kuntia.

Laajentunut verkkopalvelu on mahdollistanut toimipisteistä riippumattoman asioinnin, joka on lisääntynyt Maanmittauslaitoksessa. Osittain kaksikielisen verkkopalvelun avulla ja tiheän toimipisteverkon avulla myös ruotsinkielinen palvelu on toteutunut kielilainsäädännössä edellytetyllä tavalla.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Yleistä kansainvälisestä kehityksestä

Yleisesti Euroopan maissa siirtyminen sähköisiin rekistereihin on antanut mahdollisuuden siirtyä paikallisista ja manuaalisista kiinteistökirjoista valtakunnallisiin ja keskitettyihin kirjaamisrekistereihin. Sama koskee kiinteistörekistereitä ja niihin liittyviä karttoja. Kirjaamisen organisointi ja viranomaisten välinen työnjako ovat myös olleet uudelleenarvioinnin kohteena useissa maissa. Yleiset kartastotehtävät ovat vanhastaan pääosassa Euroopan maita olleet kiinteistörekisteriä eli katasteria pitävän Suomen Maanmittauslaitosta vastaavan viranomaisen tehtävänä.

Ruotsi

Ruotsin Maanmittauslaitos (Lantmäteriet) on valtion viranomainen, jonka toimintaa ohjaa ministeriötasolla sosiaalidepartementti. Maanmittauslaitos vastaa paikkatiedoista, kirjaamisesta ja kiinteistöjaotuksesta ja sillä on toimipisteitä yli 70 paikkakunnalla eri puolilla Ruotsia.

Maanmittauslaitosta johtaa hallitus (Styrelse), jonka yhtenä jäsenenä on pääjohtaja. Pääjohtaja vastaa Maanmittauslaitoksen toiminnasta hallituksen ohjeistuksen mukaisesti.

Ruotsin hallitus (Regeringen) valitsee maanmittauslaitoksen hallituksen puheenjohtajan ja jäsenet. Styrelsen päättää muun muassa Maanmittauslaitoksen maksuista.

Maanmittauslaitoksen johtajistoon (direktion) kuuluvat pääjohtajan lisäksi kiinteistönmuodostamisdivisioonan, tietopalveludivisioonan ja kirjaamisasioiden divisioonan johtajat, tietohallintojohtaja, suunnittelujohtaja, kehittämisjohtaja, henkilöstöjohtaja ja viestintäjohtaja. Konsernitasolla toimivat asian tuntijayksiköt tukevat Maanmittauslaitoksen toimintaa esimerkiksi taloudellisissa ja juridisissa kysymyksissä sekä henkilöstöresursseja ja viestintäasioissa. Kuten Suomessa, myös Ruotsissa Maanmittauslaitos on päällikkövirasto.

Suomen ja Ruotsin kirjaamis- ja kiinteistörekisterijärjestelmillä on yhteinen historiallinen tausta. Lisäksi itsenäisyyden aikana Suomessa on usein seurattu Ruotsin oikeuskehitystä. Suomen ja Ruotsin kiinteistö- ja kirjaamisjärjestelmillä on edelleen merkittäviä yhteisiä piirteitä.

Ruotsin vuoden 1970 maakaareissa (1970:994) kirjaamisasiat osoitettiin erityisen käräjäoikeuden alaisuudessa toimivan kirjaamisviranomaisen hoidettavaksi. Sähköisestä kirjaamisrekisteristä säädettiin vuoden 1973 lailla (1973:98), ja siirtyminen sähköiseen rekisteriin saatiin kaikilta osin päätökseen vuonna 1995. Lisäksi Ruotsissa on 1990-luvulla luotu erillinen sähköinen panttikirjan käsittelyjärjestelmä, johon liittyvää panttikirjarekisteriä on pitänyt Ruotsin Maanmittauslaitos (Lantmäteriet).

Maakirjoja ja myöhemmin kiinteistörekistereitä ovat pitäneet valtion hallintoviranomaiset maaseudulla ja kaupungit alueillaan. Vuodesta 1970 lähtien järjestelmä on säännelty kiinteistönmuodostamislilla (1970:988) ja kiinteistörekisteriä on pitänyt Maanmittauslaitos. Käyttöön otetut sähköiset kirjaamis- ja kiinteistörekisterit muodostivat yhdessä samanlaisen kiinteistötietojärjestelmän kuin Suomessa.

Kirjaamisasioiden siirto on tapahtunut jokin vuosi sitten Maanmittauslaitokseen. Muutoksenhaku kirjaamisviranomaisen ratkaisuun on siirtynyt yleisiin alioikeuksiin, joiden päätökset voidaan valitusluvalla saat- ta edelleen hovioikeuksien tutkittaviksi.

Ruotsissa maanmittaustoimituksista johtuvat valitukset, muun muassa jakoriidat (fastighetsbildningsmål) käsitellään alimmassa oikeusasteessa maa- ja ympäristöistotuomioistuimissa (mark- och miljödomstol). Maa- ja ympäristötuomioistuimina toimivat asetuksessa (2010:984) tehtävään määrätty käräjäoikeudet (Lag om mark- och miljödomstolar 1 §; 2010:921), joita on viisi. Maa- ja ympäristötuomioistuimen toimivalta on suomalaisen maa-oikeuden toimivaltaa laajempi etenkin maakaaren (Jordabalk; 1970:994) muun muassa oikeudenkäyntiä maanvuokrariitaasioissa koskevien säännösten osalta. Maa- ja ympäristötuomioistuimen tuomioista voi valittaa Svean hovioikeuteen, joka toimii maa- ja ympäristöylioikeutena (Mark- och miljöverdomstol). Ylin tuomioistuin maanmittausasioissa on korkein oikeus.

Tanska

Tanskaan on perustettu vuonna 1844 kiinteistörekisteri, jonka rekisterinpitäjänä toimii Kort & Matrikelstyrelsen (KMS), jonka uusi nimi on Geodatastyrelsen vuoden 2013 alusta. Vuodesta 1998 lähtien rekisteri on ollut yleisesti käytettävissä internetissä.

Geodatastyrelsen toimii ympäristöministeriön alaisuudessa. Laitoksen johtajisto, johon kuuluvat pääjohtaja ja tämän kaksi sijaista, varapääjohtajat, vastaa johtamisesta ja strategiasta (politik). Geodatastyrelsenin vastuulla ovat paikkatietoinfrastrukturi, maanmittaus, kartoitus ja rekisterijärjestelmä auktorisoituine maanmittausinsinööreineen. Laitoksen tehtävät on vahvistettu laissa (lov om KMS), paikkatietoinfrastruktuurista annetussa laissa (lov om infrastruktur for geografisk information) sekä maanmittausinsinöörien toimintaa ja kiinteistörekisteriä koskevissa laeissa (lov om udstykning og anden registrering i matrikeln sekä lov om landinspektørvirksomhed).

Tanskassa auktorisoidut maanmittausinsinöörit (praktiserende landinspektør) suorittavat eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta maanmittaustoimitukset. Kuitenkin esimerkiksi Kööpenhaminan kunnassa maanmittaustoimitukset suorittaa stadskonduktøren, joka toimii myös rekisteriviranomaisena. Muutoin rekisteriviranomaisena (katasteriviranomaisena) toimii Geodatastyrelsen. Tanskas-

sa maanmittaustoimituksiin kuuluu myös asioita, esimerkiksi ojitusasiat ja niihin liittyvät korvaukset, jotka Suomessa kuuluvat ympäristöviranomaisille.

Maanmittausviranomaisen virheellisestä menettelystä valitusta (klage over matrikelmyndighedens afgørelser) ei tehdä maanmittausinsinöörilautakunnalle kuten auktorisoituista maanmittausinsinööreistä, vaan virkamiehenä toimivan maanmittausinsinöörin toiminnasta tehty valitus etenee kuten muidenkin virkamiesten osalta.

Oikeudenkäynti maanmittaustoimitusten osalta aloitetaan valittamalla alioikeuteen (kaupungeissa byretten). Alioikeuden kokoonpano on samanlainen kuin muissakin siviiliasioissa. Maanmittauksen asiantuntemus saadaan alioikeuteen siten, että oikeus kutsuu asiantuntijana kuultavaksi auktorisoidun maanmittausinsinöörin. Muutoin prosessi vastaa normaalia siviilioikeusprosessia. Alioikeuden tuomioista voidaan valittaa hovioikeuteen (landsretten) ja edelleen korkeimpaan oikeuteen (højesteretten).

Tanskassa kirjaamista säännellään vuonna 1926 annetulla kirjaamislalla. Tanskassa kirjaaminen on Suomesta poiketen asiakirjojen kirjaamista, eikä kirjaamiskelpoisten oikeuksien piiriä ole ennalta määrätty. Nykyinen kirjaamisasioita koskeva laki on vuodelta 2006 (Bekendtgørelse af lov om tinglysning).

Tanskassa kirjaamisviranomaisena toimi vuoden 2006 loppuun saakka se alioikeus, jonka toimialueella kiinteistö sijaitsee. Nämä yhteensä 82 alioikeutta toimivat keskusviraston (Domstyrelsen) alaisuudessa. Tuomioistuinlaitoksen ja kirjaamisen uudistamista koskenut laaja yhtenäinen lakipaketti hyväksyttiin parlamentissa 2.6.2006. Uudistuksessa alioikeuksien lukumäärä väheni vuoden 2007 alusta lukien 24:ään ja kirjaamisasiat keskitettiin yhteen erityistuomioistuimeen (Tinglysningsretten), jonka toimialueena on koko maa.

Kirjaamisen organisointia koskeva osa uudistuksesta liittyi itse kirjaamisen menettelyä koskevaan uudistukseen. Tanskassa siirryttiin marraskuusta 2008 alkaen sähköiseen kirjaamiseen, mikä tarkoittaa paitsi paperitonta kiinteän omaisuuden vaihdantaa myös täysin sähköistä tiedonkulkua ja osin automaattista kirjaamisasioiden tutkintaa.

Norja

Norjassa ympäristöministeriön alainen Statens Kartverk on valtakunnallinen karttavirasto (karttintusjonon), joka vastaa maata koskevista kartoista ja virallisesta kiinteistö-tiedosta yhteistyössä kuntien ja muun julkishallinnon kanssa. Viraston lakisääteisiin tehtäviin kuuluu myös kiinteistökirjaaminen.

Statens Kartverk on organisoitu neljään divisioonaan: geodesia, maanmittaus (karttoitus), kirjaaminen ja merenmittaus. Virastoa johtaa pääjohtaja.

Norjassa kirjaamista sääntelee vuonna 1935 tanskalaisen esikuvan mukaan annettu kirjaamislaki. Kirjaamisviranomaisina toimivat vuoteen 2007 saakka 87 paikallista alioikeutta. Vuonna 2002 kirjaamisasiat päätettiin keskittää ja siirtää tuomioistuimilta maanmittauslaitoksen, Statens Kartverk, pääkonttorin hoidettavaksi. Perusteena siirrolle pidettiin ensisijaisesti sitä, että kirjaamisasioiden ei katsottu sopivan alioikeuksien tehtäväkokoaisuuteen. Kirjaamisasioiden siirto on toteutettu alueellisesti vaiheittain maaliskuun 2004 ja marraskuun 2007 välisenä aikana.

Norjan maanmittauslaitos ylläpitää kartta- ja kiinteistötietoja. Kiinteistönmuodostus ja kiinteistöjen rekisteröinti ovat pitkään kuitenkin kuuluneet kunnille. Sähköistä tietojärjestelmää kehitetään oikeusministeriön, maanmittauslaitoksen ja kuntien yhteistyönä. Sähköiseen kirjaamismenettelyyn siirtymistä ei kuitenkaan nähty realistisena toteuttaa yhtä aikaa organisaatiomuutoksen kanssa.

Maanmittaustoiminta Norjassa poikkesi 2000-luvun alkuun asti muista Pohjoismaista erityisesti siten, että maanmittaustoimitukset kuuluivat kunnan toimialaan. Maanmittaustoimituksia on Norjassa pidetty siviiliprosessin erikoislajina. Maanmittausasioita varten Norjassa ovat toimineet valtakunnallisen verkon muodostavat erityistuomioistuimet (saerdomstoler), joita ovat jordsskifterettene ja ylioikeutena jordskifteoverrettene. Kumpainkin tuomioistuimeen kuningas nimittää puheenjohtajan, joka on koulutukseltaan maanmittausinsinööri (jordskifte kandidat). Osa maanmittausasioista käsitellään suoraan maanjako-oikeudessa ensimmäisessä asteessa, mutta maanjako-oikeus käsittelee myös valituksia kunnan virkamiesten ja auktorisoi-

tujen maanmittausinsinöörien tekemistä maanmittaustoimituksista. Ylimaanjako-oikeus käsittelee lähinnä maanmittaustoimituksista tehtyjä valituksia.

Norjassa on 2000-luvulla säädetty uusi laki, lov om eiendomsregistrering (matrikkel-loven). Maanmittaustoimituksia ovat uuden lain nojalla voineet suorittaa myös auktorisoidut maanmittausinsinöörit (statsauktorisert landmålere), joiden toimintaa on valvonut valtion viranomaisena Statens Kartverk. Muutoin maanmittausinsinöörien auktorisointi ja valvonta on pääosin Tanskan järjestelmän kaltaista. Uudistuksen mukaan valitusviranomaisena kiinteistörekisteriasioissa (matrikel) on maaherra (fylkesmann).

Saksa

Saksassa lohkomistoimitusta vastaava konstitutiivinen kiinteistötoimitus tai deklaratiivinen toimitus ovat yksinkertaisia teknisiä suorituksia kuten myös englantilaisessa tai amerikkalaisessa järjestelmässä taikka manereurooppalaisissa järjestelmissä. Riitaisuudet ratkaistaan yleisissä tuomioistuimissa.

Puolestaan maatalousmaan järjestelytoimituksia (flurbereinigung) 14.7.1953 annetun uusjakolain (FlurbG) mukaisesti johtaa osavaltion asettama uusjakoviranomainen. Rakennusmaan järjestelytoimituksia (umlegung) taas tekevät kunnat 23.6.1960 annetun rakennuslain (Bundebaugesetzbuch) ja vuoden 1986 rakennuslakikirjan (Baugesetzbuch) nojalla.

Vuonna 1897 annettu kiinteistökirjajärjestys (Grundbuchordnung) on ensimmäinen koko Saksan alueen kattanut säädös kiinteistökirjasta. Kiinteistöjen kirjaamista säännellään Saksassa liittovaltiotasolla. Kiinteistökirjajärjestys on edelleen voimassa, mutta kirjaamisen lähtökohtana on vuonna 1900 voimaan tullut ja vuonna 2002 uudistettu siviililakikirja. Saksassa 1800-luvulla kehitetty julkista luotettavuutta nauttiva kiinteistökirja (Grundbuchordnung) on ollut esikuvana kaikkialla Euroopassa. Järjestelmän yhtenä lähtökohtana on ollut Pohjoismaissakin omaksuttu jako erilliseen kiinteistörekisteriin ja oikeuksia rekisteröivään kiinteistökirjaan.

Kiinteistökirjoja pitävät Saksassa alioikeudet (Amtsgerichte), joita on käytännössä lä-

hes joka kaupungissa. Alioikeudessa on erillinen kiinteistökirjatoimisto. Baden-Württembergissä kirjaamisviranomaisena toimivat kuitenkin notaarit.

Nykyaikainen kiinteistörekisteri (Kataster) kehittyi Saksassa myöhemmin kuin kiinteistökirja. Kiinteistökirja otettiin alun perin käyttöön verotuksellisia tarpeita varten. Laajempaa käyttöä palveleva rekisteri otettiin käyttöön vasta 1930-luvulla. Kiinteistörekisteri muodostaa nykyisin kiinteistökirjan pohjan. Kiinteistörekisteri on osavaltioiden vastuulla, ja sen pitäminen ja organisointi vaihtelee osavaltioittain. Useimmiten rekisterin ylläpitäminen on osoitettu osavaltion ministeriölle. Kiinteistörekistereiden yhdenmukaisuutta valvotaan liittovaltiotasolla.

2.3 Nykytilan arviointi

Maanmittauslaitoksen kiinteistötoimitus-tuotannon ja kirjaamisasioiden tuotannon palvelutasossa on ollut vaihtelua maan eri osissa. Maanmittaustoimituksissa esimerkiksi lohkomistoimitusten keskimääräinen läpimenoaika vaihteli valtakunnan eri osissa maanmittaustoimistoittain 6 kuukauden ja 9,6 kuukauden välillä. Valtakunnallinen keskiarvo vuonna 2011 oli 6,9 kuukautta ja vuonna 2010 vastaavasti 7 kuukautta. Kirjaamisasioissa lainhuutohakemusten läpimenoajat vaihtelivat vuonna 2010 eri puolilla maata 23 päivän ja 66 päivän välillä. Keskiarvo vuonna 2010 oli 36 päivää ja vuonna 2011 vastaavasti 39 päivää.

Nykyinen Maanmittauslaitoksen alueellinen toimialuejako on pohjautunut maakuntajakoon perustuvien maanmittaustoimistojen toimialueisiin. Oleellista on ollut asiakaspalvelua antavien hallintoyksiköiden saavutettavuus. Aluehallintoon on kuulunut 12 maanmittaustoimistoa, joissa on yhteensä 35 toimipistettä eri puolilla valtakuntaa. Tiheä toimipistejako on tuonut palvelut lähelle asiakasta ja edistänyt ruotsinkielisten palvelujen saatavuutta. Toimipisteet ovat toimineet täyden palvelun periaatteella ja ovat olleet avoinna valtion virastoissa noudatettavassa aukioloaikasääntelyssä tarkoitettusti. Laajeneva verkkopalvelu on mahdollistanut toimipisteistä riippumattoman asioinnin.

Nykyinen maanmittaustoimistojen organisointi on lähtökohtaisesti täyttänyt hyvin hallintolaissa (434/2003) olevan vaatimuksen kansalaisen oikeudesta hyvään hallintoon.

Maanmittauslaitoksen toimintaa ohjaavat julkisen hallinnon yleiset toimintaperiaatteet. Keskeisenä lähtökohtana Maanmittauslaitoksen toiminnan ohjauksessa on ollut, että sille osoitetut resurssit käytetään lakisääteisiin tehtäviin mahdollisimman tehokkaasti laadusta tinkimättä.

Asiakaspalvelu on toteutettu koko valtakunnan kattavan palvelupisteverkon avulla. Siirtyminen sähköisiin palveluihin on ollut keskeistä, kun asiakaspalvelua on kehitetty. Asiakaspalveluhenkilöstö on kokopäivätoimista ja sillä on korkea ammattitaito.

Vaikka kirjaamisasioiden kustannusvastavuudessa on jääty vuonna 2011 selkeästi alle asetetun tulostavoitteen, Maanmittauslaitos on täyttänyt vuonna 2011 tehokkuuden ja tuottavuuden vaatimukset jopa hyvin. Kuitenkin alueellisia tuottavuuseroja on esiintynyt. Ne johtuvat enemmän tuotannollisista ja ympäristötekijöistä kuin varsinaisesti toiminnan organisointitavasta.

Pääjohtajan johdolla keväisin käytävien toiminta- ja taloussuunnitelmaneuvoittelujen merkitys on osoittautunut suureksi. Pitkäkestoisien valtakunnallisten yhteishankkeiden toteutus on käytännössä ohjautunut Maanmittauslaitoksen eri toimintayksiköiden toiminta- ja taloussuunnitelmien kautta. Vuosittaiset tulossopimukset ovat johtaneet toimintatapaan, jossa maanmittaustoimistot keskittyvät pääasiallisesti oman toimialueensa tuotannosta ja tuesta huolehtimiseen.

Kansalaisten ja muiden sidosryhmien tasa-arvoisen kohtelun vaatimus korostuu kaikessa Maanmittauslaitoksen toiminnassa. Viranomaislausuntojen antamisen, hallintokantelujen, asiakkaiden selvityspyyntöjen ja vahingonkorvauskannanottojen keskittäminen Maanmittauslaitoksen keskushallintoon on lisännyt kansalaisten yhdenvertaisuutta, menettelyn yhdenmukaisuutta ja ennustettavuutta sekä oikeusturvan toteutumista. Lausunnot, vastaukset ja kannanotot vahingonkorvausvaatimuksiin on annettu keskushallinnosta kolmen kuukauden kuluessa.

Kiinteistötietojärjestelmän kehittäminen

Maanmittauslaitoksen toiminnan keskeisenä tavoitteena on, että sen hallinnoimat kiinteistörekisteri ja maastotietokanta ovat laajassa ja kasvavassa käytössä sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Tämä edellyttää, että kiinteistöjaotus maastossa ja rekistereissä seuraa muutoksia omistajayksikköjaoissa mahdollisimman nopeasti.

Nykyisessä järjestelmässä kiinteistöjä koskevien tehtävien hoitaminen ja niihin liittyvien tietojen rekisteröinti ei enää ole jakaantunut oikeusministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön kesken, kuten tilanne oli ennen vuotta 2010. Toimintojen keskittäminen on jo nyt antanut useissa tilanteissa paremmat mahdollisuudet Maanmittauslaitoksen toiminnan tehostamiseen, minkä vuoksi nykyinen kahden ministeriön hallinnonalaan jakautunut ratkaisu ei enää vaikeuttaa kiinteistöjenkirjaamis- ja rekisteröintijärjestelmien kehittämistä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on toteuttaa Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa oleva edellytys, että kansalaisten oikeus hyvään hallintoon turvataan koko maassa. Samanaikaisesti hallitusohjelmassa on asetettu tavoite julkisen sektorin tuottavuuden parantamisesta.

Valtiovallinnon yleinen taloudellinen tilanne on suuri tekijä Maanmittauslaitoksen toimintaympäristössä. Julkisen talouden kestävyysvajeen kaventaminen, valtiohallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman toteuttaminen sekä kuntauudistus ovat merkittäviä puitteita Maanmittauslaitoksen strategian toteuttamisen näkökulmasta. Maanmittauslaitoksen on edelleen kyettävä tuottamaan enemmän palveluja ja tuotteita samoilla tai vähenevillä resursseilla. Ydinosaamiseen kuuluvia asioita on jatkossa priorisoitava ja fokusoitumisen on tapahduttava tärkeimmiksi arvioituihin tehtäviin. Tilaajaosaamisen ja julkisten hankintojen osaamisen merkitys kasvavat, kun taloudelliset resurssit ovat niukat.

Maanmittaus on maamme vanhin valtiohallinnon ala. Maanmittauslaitoksen perinteisenä tehtävänä on ollut maasto- ja kiinteistötiedon tuottaminen ja välittäminen. Uutena tehtävänä Maanmittauslaitokselle ovat tulleet kiinteistöjen lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, joissa niissäkin kysymys on kiinteistötiedon tuottamisesta ja välittämisestä. Tekninen kehitys, yhteiskunnan muuttuvat tarpeet ja 1990-luvulta lähtien Euroopan Unionin asettamat velvoitteet (mm. INSPIRE –direktiivi) ovat vaikuttaneet Maanmittauslaitoksen tehtäviin, mutta olennaisesti kysymys on aina ollut samanlaisesta tehtävästä.

Julkisen hallinnon tietopoliittiset linjaukset, kuten aineistojen avaaminen maksuttomina, lisäävät aineistojen kysyntää. Tähän liittyvät sähköisen asioinnin kehittäminen ja asiakastuen järjestäminen. Tietotekniikka ja tietohallinto ovat yhä tiiviimpi osa Maanmittauslaitoksen ydintoimintoja. Tähän liittyvät julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annettu laki (634/2011) ja asetus viranomaisen toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta (1030/1999). Tietohallinnon johtamisjärjestelmä sekä palveluketjut omistajuuksineen ovat keskeisiä asioita Maanmittauslaitoksen toiminnassa, kun valtiovallinnon konserniohjaus jatkuvasti lisääntyy.

Hallitusohjelman tavoitetta julkisen sektorin tuottavuuden parantamisesta tukee siirtyminen myös Maanmittauslaitoksen tuotantotoiminnassa valtakunnalliseen toimialuerakenteeseen. Tällöin voidaan hoitaa tuotantoa rationaalisesti, keventää tulosjohtamisjärjestelmää, parantaa jatkuvasti laitosyhtenäisiä toimintaedellytyksiä sekä päästä asiakastarpeisiin perustuvaan nopeaan ja yhtenäiseen palvelutoimintaan. Näin toimien alueelliset palvelutasoerot ovat poistettavissa.

Valtakunnallinen toimialue tuotantotoiminnassa tukee Maanmittauslaitoksen kehittymistä entistä puhtasoppisemmaksi prosessiorganisaatioksi. Vahva johtamisen keskitäminen sekä tuotantoprosessien omistajien vastuun laajentaminen myös tuotannosta vastaamiseen lisäävät Maanmittauslaitoksen toiminnan laitostasoista yhtenäisyyttä. Jo nykyisellään hyviä tuloksia tuonut tiimitoiminta säilyy Maanmittauslaitoksen tapana toimia ja sen merkitystä vahvistetaan vielä nykyisestä tuotannossa. Tuotantotoiminnan, tukitoimin-

nan ja hallinnon vastuut eriytetään ja ne selkiytyvät. Tehtävien siirrot kysynnän vaihtelujen tai muiden sellaisten syiden vuoksi yksinkertaistuvat, kun palvelualueiden toimialueet ovat Maanmittauslaitoksen työjärjestyksellä säänneltävissä.

Maanmittauslaitoksen toiminnan rahoitus on perustunut entistä enemmän asiakkailta laskutettaviin tuloihin. Tältä osin Maanmittauslaitos poikkeaa merkittävästi muista valtion virastoista. Pääjohtajalla on tulosvastuu. Vastuu tuloksen saavuttamisesta edellyttäisi tulokseen pääsemisen sisäisen organisoinnin keskittämistä pääjohtajalle esikuntineen. Tulohajauksen ja työjärjestyksen merkittävyys on tällöin suuri.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan nykyinen maanmittauslaitoksesta 3.3.1991 annettu laki (505/1991) kumottavaksi. Maanmittaushallinnosta annettaisiin uusi laki, jossa Maanmittauslaitoksen toiminta järjestettäisiin valtakunnallisella toimialueella keskushallinnon alaisuudessa toimivien tuotantotoiminnan, tukitoimintojen ja hallinnon yksiköiden kautta. Maanmittauslaitoksen lakisääteisten tehtävien sisältö säilyisi entisenä.

Laissa säädettäisiin Maanmittauslaitoksen organisatorisesta hallintoasemasta, tehtävistä, sisäisen organisaation määräytymisperusteista, Maanmittauslaitoksen valtakunnallisista toimintayksiköistä ja niiden tehtävistä sekä työjärjestyksistä. Maanmittauslaitoksen organisaatorakenteeseen ei kuuluisi enää hallinnollisesti itsenäisiä piirihallinnon toimintayksiköjä. Hallinto-organisaatio muuttuisi nykyisestä kaksiportaisesta organisaatiosta yksiportaiseksi. Piirihallinnon alueellisina toimintayksikköinä toimivat maanmittauslaitosot kuuluisivat palvelupisteverkoston osina Maanmittauslaitoksen toimialueeltaan valtakunnalliseen tuotantotoimintayksikköön. Kun tuotantotoimintayksikön toimialueena olisi koko maa, asiakirja katsottaisiin määräjässä jätetyksi, jos se olisi jätetty mihin tahansa Maanmittauslaitoksen palvelupisteeseen määräjän kuluessa. Koska toimivaltaiseksi hallinto-oikeudeksi tai käräjäoikeudeksi on yleensä säädetty se hallinto- tai käräjäoi-

keus, jonka tuomiopiiriin se kunta, jonka alueella ko. kiinteistö sijaitsee, kuuluu, ei piirihallinnosta luopuminen ja siirtyminen yhteen valtakunnalliseen tuotantotoimintayksikköön aiheuttaisi muutostarvetta Maanmittauslaitoksen hallintopäätöksiä tai kiinteistötoimittuksia koskevaan muutoksenhakumenettelyyn.

Kiinteistönmuodostamislakiin ja lakiin yksityisistä teistä tehtäisiin muutokset siitä, että kiinteistötoimitusvalitusten, kirjaamisasioita koskevien valitusten sekä kiinteistörekisterin pitäjien päätöksiä koskevien valitusten vastaanottopaikaksi tulee maanmittauslaitoksen tai kunnan kiinteistörekisterinpitäjän asemasta se maa-oikeus, joka valitusasian käsittelee. Tällöin maa-oikeuden olisi ilmoitettava valituksesta sekä sen sisällöstä Maanmittauslaitokselle tai kunnan kiinteistörekisterin pitäjälle.

Uskottuja miehiä koskien kiinteistönmuodostamislakiin otettaisiin säännökset myös siitä, että uskotun miehen tehtävän hoitamisessa sattuneesta tapaturmasta suoritetaan korvaus samojen perusteiden mukaan kuin työtapaturmasta tapaturmavakuutuslain mukaan. Näin suoritettava korvaus kuitenkin vain täydentäisi niitä korvauksia, joihin uskottulla miehellä on muuten oikeus.

Kiinteistörekisterilakiin ja yksityisistä teistä annettuun lakiin tulisivat säännökset yksityistietorekisterin tietojen sisällyttämisestä kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä annettavasta tietopalvelusta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetuiksi kiinteistötietojärjestelmän muiksi tiedoiksi.

Kaupanvahvistajista annettua lakia muutettaisiin siten, että kaupanvahvistajia veloitettaisiin toimittamaan kaupanvahvistajailmoituksen mukana jäljennös tai tallenne vahvistetusta luovutuskirjasta. Tällä kaupanvahvistajalain muutoksella maakaaren 12 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyä menettelyä kaupanvahvistajan oikeaksi todistaman luovutuskirjajäljennöksen esittämisestä yleisesti lainhuutoa haettaessa edistettäisiin kirjaamisen menettelyä. Lain muutos myös edistäisi kirjaamisasioiden käsittelyä sähköisesti. Kaupanvahvistajamääräysten antaminen kohdennettaisiin Maanmittauslaitokselle.

Maanmittaushallinnon organisaation uudistaminen edellyttäisi lisäksi teknisiä tarkistuk-

sia useisiin eri lakeihin, joissa säädetään maanmittaustoimiston tehtävistä.

3.3 Muutettaviksi ehdotetut muut lait

Maanmittauslaitoksesta annettava laki ei koskisi kuntien maanmittaushallintoa. Muilta osin Maanmittauslaitos säädettäisiin kattavasti toimivaltaiseksi viranomaiseksi maanmittausta koskevissa laeissa. Eri säännöksissä olevat maininnat maanmittaustoimistosta muutettaisiin Maanmittauslaitokseksi. Lakeihin tehtävät muutokset koskisivat toimivaltaisen viranomaisen määrittelyä ja uudesta hallintorakenteesta johtuvaa säännöksen kirjoitusasua. Sen lisäksi pykäliin tehtäisiin teknisluonteisia tarkistuksia. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädännön osalta lainsäädäntö ajanmukaistettaisiin muualla lainsäädännössä jo tehtyjen muutosten vuoksi siinä vaiheessa, kun lainsäädäntöön tulee tehtäväksi muita uudistuksia.

Muutettavaksi ehdotettuja lakeja ovat:

- kiinteistönmuodostamislaki (554/1995)
- kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annettu laki (453/2002)
- kiinteistörekisterilaki (392/1985)
- uusjakojen tukemisesta annettu laki (24/1981)
- kiinteistötoimitusmaksusta annettu laki (558/1995)
- maantielaki (503/2005)
- yksityisistä teistä annettu laki (358/1962)
- kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettu laki (603/1997)
- ratalaki (110/2007)
- vesilaki (597/2011)
- vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annettu laki (451/1988)
- kalastuslaki (286/1982)
- luonnonsuojelulaki (1096/1996)
- rakennusperinnön suojelemisesta annettu laki (498/2010)
- kaivoslaki (621/2011)
- maa-aineslaki (555/1981)
- maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
- yhteisaluelaki (758/1989)
- yhteismetsälaki (209/2003)
- maastoliikennelaki (1710/1995)

- ulkoilulaki (606/1973)
- maakaari (540/1995)
- uhkasakkolaki (1113/1990)
- käräjäoikeuslaki (581/1993)
- kuntajakolaki (1698/2009)
- väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalvelusta annettu laki (661/2009)
- kaupanvahvistajista annettu laki (573/2009)
- eräistä vesitilusjärjestelyistä annettu laki (31/1980)
- kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annettu laki (552/1980)
- saamen kielilaki (1086/2003)
- kirjaamisasioiden siirtämistä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annettu laki (584/2009)

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Maanmittauslaitos siirtyisi ehdotettuun uuteen hallintomalliin ja valtakunnalliseen toimialueeseen vuoden 2014 alusta. Organisaatiomuutoksen jälkeisenä siirtymäkautena on mahdollista vähentää eläköitymisen kautta Maanmittauslaitoksen henkilöstön kokonaismäärää sekä kohdentaa rekrytointia uudellaisiin tulevia tarpeita vastaaviin osaamiisiin. Hallintorakenteiden keventyminen, tehtävien päällekkäisyyksien poistuminen ja toiminnan rationaalinen järjestäminen tuottaisivat siirtymäkauden jälkeen arviolta noin kolmen miljoonan euron määräiset vuotuiset kustannussäästöt. Säästöt on huomioitu Maanmittauslaitoksen 30.70.01 momentin rahoituskehityksessä kolmen miljoonan euron vuotuisena lisäsäästönä vuodesta 2015 alkaen.

Kun toiminta tehostuu, mikä ilmenee palvelua tai tuotetta kohden käytetyn työajan vähentymisenä, hyöty kohdistuisi lopulta loppukäyttäjälle, koska Maanmittauslaitoksen julkisoikeudelliset suoritteet hinnoitellaan valtion maksuperustelaissa (150/1992) olevien periaatteiden mukaan omakustannushintaan.

Ehdotus keventäisi hallintoa ja ammattimaistaisi entisestään johtamista. Tuottavuuden nousua saadaan johtamisen ja hallinnon tehostumisesta. Aikaisempaa suurempi osuus yhteenlasketusta työpanoksesta toisaalta voitaisiin kohdentaa substanssitoimintaan, jolloin tuottavuus paranee. Toisaalta taas tuottavuuden ylläpito edellyttäisi osaamisen ylläpitoa tarvittavalla tasolla, jolloin osaamisen varmistamiseen ja ennakoiviin toimenpiteisiin on varauduttava aikaisempaa suuremmalla panostuksella.

Ehdotuksella mahdollistettaisiin uusien tuotannon tietojärjestelmien maksimaalinen hyödyntäminen tuottavuushyötyjen saavuttamiseksi. Realisoituvia hyötyjä saataisiin esimerkiksi sähköisen kiinteistönkaupan ja panttauksen käyttönotolla sekä kirjaamisasioiden ratkaisutoiminnan uudistamisella. Näitä koskee 4 helmikuuta 2011 annettu laki maakaaren muuttamisesta (96/2011), jonka voimaan saattamisesta säädetään erikseen lailla. Erityisesti kiinteistötoimitusasioiden ja kiinteistöjen kirjaamisasioiden valtakunnallista toimialueeseen tähtäävä hallinto- ja toimialuerakenneuudistus edistäisi tuotannon tietojärjestelmien tuottavuushyötyjen saamista. Lisäksi toimintayksiköiden yhdistämisellä saataisiin välittömiä säästöjä hallintokustannuksiin ja jatkossa myös muihin kustannuksiin päällekkäisten toimintojen vähentyessä.

Koska maastotietoineisto on avattu vuoden 2012 aikana maksutta yleiseen käyttöön Jyrki Kataisen hallitusohjelman sisältämän julkisin varoin tuotettujen tietovarantojen avaamista koskevan linjauksen mukaisesti, yleiseen käyttöön tarkoitettu maastotietoineisto on lisätty Maanmittauslaitoksen hallintolakiin suoritteena, jonka osalta maksu voidaan jättää kokonaan perimättä. Lisäyksellä ei ole talousarviovaikutuksia eikä se edellytä lisämäärärahaa valtion talousarvioon.

Kaupanvahvistajien velvoittamisella toimittaa jäljennös tai sähköinen tallenne vahvistetusta luovutuskirjasta Maanmittauslaitokseen ja kunnalle edistetään alkuperäisaantokirjojen esittämismenettelyä luopumista kirjaamisprosessissa, jolloin sähköiseen prosessiin siirtyminen on luontevaa. Näillä yksittäisillä lainsäädäntötoimilla saadaan myös välillisiä säästöjä Maanmittauslaitoksen ja kuntien eri toimintoihin.

Uskottujen miesten tapaturmakorvaus

Käräjäoikeuksissa toimi vuonna 2002 noin 3 700 lautamiestä tuomarintehtävässä rikos- ja perheoikeudellisissa riita-asioissa. Sittenmin lautamiesten määrää ja oikeuden istuntoja, joihin heidän tulee osallistua oikeuden jäsenenä, on radikaalisti vähennetty. Myös maa-oikeusasioiden käsittelyyn maa-oikeudessa osallistuvat lautamiehet. Kiinteistötoimitusten uskotuiksi miehiksi valituista henkilöistä vuonna 2011 yhteensä 1056:lle on maksettu kokouspalkkioita. Toimituskokouksia on ollut keskimäärin vuoden aikana 3,64 uskottua miestä kohden, joista heille on maksettu palkkiota kaikkiaan 266 740 euroa. Tietojen mukaan tapaturmakorvauksia ei uskotuille miehille ole maksettu. Kunnanvaltuustot valitsevat lautamiehet ja uskotut miehet tehtäviinsä. Palkkio ja sen liitännäissuoritukset kuten ansionmenetys- ja matkakustannusten korvaus sekä päiväraha maksetaan heille valtion varoista. Uskottujen miesten osalta tästä on säädetty 1.10.2011 voimaan tullessa kiinteistönmuodostamislain 6 §:ssä (914/2011). Lautamiehen tai uskotun miehen tehtävää voidaan luonnehtia valtion hallinnolliseksi luottamustehtäväksi.

Uskotulle miehelle voi tehtävässään sattua tapaturma itse tehtävän hoidossa toimituskokouksessa tai toimituskatselmuksessa taikka tehtävästä johtuvissa olosuhteissa kuten matkalla toimituskokoukseen tai sieltä takaisin. Erityisesti maa-oikeuden jäsenenä lautamiehet ja maanmittaustoimitusten uskotut miehet hyvin usein kulkevat runsaasti maastossa katselmuksilla. Tämä tehtävä voi olla tapaturma-altis. On myös mahdollista ja sattunutkin, että lautamies tai uskottu mies joutuu tehtävässään rikollisen teon, erityisesti asianosaisen taholta tulevan väkivaltaisen hyökkäyksen kohteeksi.

Lautamies tai uskottu mies ei ole työ- eikä virkasuhteessa valtioon eikä siten tapaturmavakuutuslain (608/1948) soveltamisalan piirissä (KKO 1965 II 41). Valtiokonttori on myös päätöksellään 25.6.2001 katsonut, että käräjäoikeuden lautamiehellä ei ole oikeutta tapaturmavakuutuslain mukaiseen korvaukseen, koska hän ei ole palvelussuhteessa käräjäoikeuteen.

Asian järjestämiseksi ja korvauksen saamiseksi tapaturmasta, joka aiheutuu uskotun miehen tehtävän hoitamisessa, on tarpeen ottaa erillinen säännös kiinteistönmuodostamislakiin. Edellä selostettu huomioon ottaen voidaan kuitenkin arvioida, että ehdotettujen kiinteistönmuodostamislain 10 a ja 10 b §:n säätäminen koskien uskottujen miesten oikeutta tapaturmakorvaukseen ei merkittävästi lisää valtiolle Maanmittauslaitoksen toiminnasta aiheutuvia menoja.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Toiminnan järjestäminen yleisesti

Uudistus koskisi Maanmittauslaitoksen organisaatiota kokonaisuudessaan, jolloin ehdotuksella on huomattava merkitys Maanmittauslaitoksen toiminnan järjestämiseen. Muutos kohdistuisi hallintorakenteisiin ja ohjausjärjestelmään, jolloin sillä on vaikutus lisäksi niihin tietojärjestelmiin, joilla ohjataan Maanmittauslaitosta kokonaisuutena. Esimerkiksi johtamisen informaatiojärjestelmää (JOHI) tulisi uudistaa, vaikkakin sen uudistaminen tulee joka tapauksessa ajankohtaiseksi lähivuosina, kun henkilöstö- ja taloushallinnon KIEKU -järjestelmä otetaan käyttöön. Tuotantotoiminnan järjestelmiin organisaatiouudistuksella olisi välillinen merkitys, kun aluejaotus muuttuu, mutta varsinaiset tuotantoprosessit järjestelmineen ja tulohajauksineen säilyvät ennallaan.

Maa- ja metsätalousministeriön Maanmittauslaitokseen kohdistamaan tulohajaukseen organisaatiouudistus vaikuttaisi nykytilanteeseen verrattuna siten, että Maanmittauslaitoksen työjärjestyksellä ohjattaisiin tuotantotoiminnan tulosalueen palvelualueiden keskinäisiä suhteita, kun nykyisin maanmittaus-toimistojen toimialueiden rajoista on säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Valtakunnallinen toimialue merkitsee sitä, että Maanmittauslaitoksen resurssit saadaan nykyistä vieläkin tehokkaammin käyttöön. Maanmittaustoimitusten ja kirjaamisasioiden kannalta valtakunnallisella toimialueella olisi myönteinen vaikutus, sillä läpimenoajat lyhenisivät ja palvelutasoerot poistuisivat, kun

toita voidaan järjestellä tilanteen mukaan joustavasti yksikkörajoista riippumatta. Esimerkiksi uusi työjonojen hallintajärjestelmä tulee tällöin rakennettavaksi. Kun sähköisiin järjestelmiin perustuvat sähköiset työtehtävät eivät ole työpaikan fyysiseen sijaintiin sidottuja, sähköistä työtä voitaisiin jonojen avulla siirtää tehtäväksi siellä, missä työtilanne on suotuisa tehtävän suorittamiseksi.

Vaikutukset henkilöstön kannalta

Ehdotuksella ei olisi välittömiä vaikutuksia nykyisen henkilöstön asemaan ja määrään, koska uuden hallinto- ja toimialuerakenteen toteuttaminen käynnistyisi nykyisissä toimipisteissä. Suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen ajoittuu osittain organisaatiouudistuksen yhteyteen, jolloin henkilöstön määrän suunniteltuja vähennyksiä on mahdollista toteuttaa kivuttomasti.

Tehtävien uudelleen järjesteleminen eri tulosalueiden kesken ja toimintayksiköiden kesken toisi osaamiseen ja uuteen oppimiseen liittyviä vaatimuksia henkilöstölle. Uudella organisaatiolla olisi myös vaikutus henkilöstön ja heidän edustustensa järjestämiseen uusissa toimielimissä. Kuitenkin henkilöstön edustusten järjestäminen perustuu yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (651/1988) ja muiden säästösten mukaiseen menettelyyn eikä hallinto- ja toimialuerakenneuudistuksella olisi vaikutusta lainsäädännössä jo taattuihin henkilöstön oikeuksiin ja velvoitteisiin.

Lähtökohtaisesti hallinto- ja toimialuerakenneuudistusta toteutettaessa tarkoituksenmukaisen ja taloudellisesti kustannustehokkaan tuotannon ja tuen järjestelemiseksi tulisivat ensisijaisesti sähköiset työtehtävät siirrettäviksi, ei henkilöstö. Käytännössä sähköisten, työntekijän fyysisestä sijaintipaikasta riippumattomien töiden siirtäminen palvelupisteestä toiseen tapahtuisi valtakunnallisen työjonon avulla. Henkilöstöä koskevat siirrot palvelupisteistä toiseen tapahtuisivat joko virkamiehen tai työntekijän suostumuksella taikka avoimena olevaa virkaa tai tointa täytettäessä, jolloin haettavaksi julistettaessa Maanmittauslaitoksessa harkitaan tarkoituksenmukainen viran tai toimen sijoituspaikka.

Kansalaisten asema viranomaisessa

Valtaosa kirjaamisasioista hoidetaan nykyisin Maanmittauslaitokseen kirjeitse toimitettujen asiakirjojen perusteella. Kuitenkin Maanmittauslaitokseen asioidaan edelleen myös paljon henkilökohtaisesti, kun halutaan selvittää kirjaamis- tai muihin kiinteistöasioihin liittyviä kysymyksiä tai varmistaa asiakirjojen saapuminen perille. Kansalaisten kannalta on tällöin keskeistä, että palvelut ovat saatavissa mahdollisimman lähellä ja yhdestä paikasta. Palveluiden tavoitettavuus on tarkoitus turvata organisaatiouudistuksen jälkeenkin. Asiakkaan kannalta uudistuksella mahdollistetaan joustava, nopea ja yhtenäinen palvelu. Tuotanto hoidetaan edelleen maakunnissa lähellä kansalaisia ja muita asiakkaita.

Tuotannon palvelualuejako olisi joustava, koska Maanmittauslaitos voi tulosohjauksen yhteydessä tosiasiallisesti säännellä esimerkiksi työjonon säätelymekanismilla palvelualueiden rajoja, jos esimerkiksi läpimenoajat tai muut palveluajat ovat erilaiset eri alueilla.

Kun sähköinen asiointi kehittyy, valtakunnallisten asiakkaiden palvelu keskittyy. Palvelu verkossa edistää keskitettyä tietopalvelua. Tiheällä palvelupisteverkolla säilytetään myös palvelupisteissä tapahtuva asiakaspalvelu riittävällä tasolla.

Maanmittauslaitoksen palvelut ovat saatavissa molemmilla kotimaisilla kielillä jo tälläkin hetkellä. Uudistus vahvistaisi ruotsinkielisten palveluiden saatavuutta kirjaamisasioiden, kiinteistöasioiden ym. asioiden käsittelyssä. Kun kiinteistötoimituksia voidaan siirtää hallintorajoista riippumatta kaksikielisille toimitusinsinööreille, ruotsinkielisten asiakkaiden palvelu paranee uudistuksen ansiosta valtakunnalliseen toimialueeseen siirryttäessä. Kirjaamislakimiesten ruotsin kielitaidosta on säännelty asetuksella (600/2009).

Eräiden kiinteistörekisterin pitäjän päätöksiin liittyvien valitusasioiden siirtämisellä hallinto-oikeuksilta maa- ja metsätalouden ministeriön nimeämä selvitysmies on tehnyt ministeriön toimeksiannosta 28.2.2012 julkistetun selvityksen Maanmittauslaitoksen hallinto- ja toimialuerakenteen kehittämiseksi.

liittyvät muutoksenhakuasiat hallinto-oikeuksissa tai maa- ja metsätalouden ministeriön nimeämä selvitysmies on tehnyt ministeriön toimeksiannosta 28.2.2012 julkistetun selvityksen Maanmittauslaitoksen hallinto- ja toimialuerakenteen kehittämiseksi.

4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Ehdotuksella mahdollistetaan Maanmittauslaitoksen tietovarantojen laaja hyödyntäminen yhteiskunnassa erityisesti, kun poistetaan sähköisen asioinnin esteenä olevia hallintorakenteita. Valtakunnallisuus, paitsi tuotannon järjestämisessä, lisäksi erityisesti tietopalvelujen ja siihen liittyvän asiakaspalvelun järjestämisessä, lisäisi Maanmittauslaitoksen tietoaineistojen aikaisempaa monipuolisempaa, yksinkertaisempaa ja helpompaa käytettävyyttä elinkeinoelämän ja yksityisten kansalaisten tarpeisiin. Tietovarantojen ajantasaisuus, kattavuus ja luotettavuus paranisivat entisestään valtakunnalliseen toimialueeseen perustuvan hallinto- ja johtamisjärjestelmän avulla.

5 Asian valmistelu

Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Kannanotossaan Maanmittauslaitoksen vuoden 2010 tilinpäätökseen maa- ja metsätalousministeriö on edellyttänyt Maanmittauslaitoksen selvittävän, olisiko sen ydintehävien, etenkin maanmittaustoimitusten ja kirjaamisasioiden, tuloksellisuuden parantamiseksi ja alueellisten palvelutasoerojen pienentämiseksi perusteltua siirtyä yhteen valtakunnalliseen toimivalta-alueeseen nykyisen 12 maanmittaustoimiston sijasta.

Tämän jälkeen maa- ja metsätalousministeriön nimeämä selvitysmies on tehnyt ministeriön toimeksiannosta 28.2.2012 julkistetun selvityksen Maanmittauslaitoksen hallinto- ja toimialuerakenteen kehittämiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö on kannanotossaan vuoden 2011 tilinpäätöksestä katso-

nut, että selvityksessä 28.2.2012 esitetyt toimenpiteet, joilla on tarkoitus siirtyä sekä tuotantotoiminnoissa että tukitoiminnoissa yhteen valtakunnalliseen toimialueeseen nykyisistä 12 maanmittaustoimistosta ja 6 valtakunnallisesta tuotanto- ja palveluyksiköistä, ovat kannatettavia. Toimenpiteiden toteuttaminen parantaisi merkittävästi Maanmittauslaitoksen tuottavuutta ja tasaisi palvelutasoeroja eri osissa maata kaikilla toiminnan osa-alueilla.

Maa- ja metsätalousministeriö on käynnistänyt em. esitysten perusteella maanmittaushallinnon organisaatiouudistuksen valmistelun vuonna 2012. Valtion vuoden 2013 talousarvioesityksen kiinteistö- ja paikkatietoinfrastruktuuria koskevan kohdan 30.70 pääluokkaperusteluissa todetaan, että Maanmittauslaitoksen palvelutason odotetaan olevan samantasoista koko maassa ja tarve keventää hallintoa kasvaa, minkä seurauksena Maanmittauslaitoksen organisaatiota on kevennettävä vuoden 2014 alusta lukien siirtymällä yksiportaiseen valtakunnalliseen toimintamalliin.

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä selvitysmiehen esityksen pohjalta. Esityksestä on sitä valmisteltaessa oltu yhteydessä Maanmittauslaitokseen ja oikeusministeriöön.

Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Maa- ja metsätalousministeriö pyysi esitysluonnoksesta lausunnon oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, puolustusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Maanmittauslaitokselta, Maanmittauslaitoksen akavalaisten yhteistyöryhmä JUKO ry:ltä, Maanmittauslaitoksen tekniset MATE ry:ltä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC:ltä. Lausuntopyyntö annettiin lisäksi tiedoksi maa- ja metsätalousministeriön kaikille osastoille mahdollista lausunnon antoa varten.

Siltä osin kuin esitys koskee saamen kielilain (1086/2003) tarkistamista Maanmittaushallintoa koskevan organisaatiouudistuksen

johdosta, asiasta on kuultu myös saamelaiskäräjiä.

Lausunnon antoivat oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Maanmittauslaitos, Maanmittauslaitoksen akavalaisten yhteistyöryhmä JUKO ry, Maanmittauslaitoksen tekniset MATE ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Suomen Kuntaliitto ry ja Svenska lantbruksproducenternas Centralförbund SLC. Sisäasiainministeriö ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa asiasta.

Lausunnoista on laadittu yhteenveto 10.1.2013.

Annetuissa lausunnoissa ei ole vastustettu esitystä ehdotukseksi Maanmittauslaitosta koskevaksi lainsäädännöksi.

Oikeusministeriö on kiinnittänyt lausunnossaan huomiota perustuslain 17 §:ssä turvattujen kielellisten oikeuksien toteutumiseen hallintouudistuksen yhteydessä. Oikeusministeriö on pitänyt tärkeänä sitä, että maanmittaushallintoa koskevan uudistuksen yhteydessä tehdään arviointi siitä, miten muutokset turvaavat perustuslain edellyttämät suomen- ja ruotsinkielisen väestön tosiasialliset mahdollisuudet saada kielilainsäädännön mukaiset palvelut omalla kielellään. Oikeusministeriö on myös katsonut, että esityksessä tulee tarkastella miten Maanmittauslaitoksen järjestämistä koskeva lakiehdotus täyttää perustuslain 119 §:n vaatimukset perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö huomioon.

Valtiovarainministeriön lausunnon mukaan esityksellä tavoiteltavien kolmen miljoonan euron säästöjen tulee ilmetä selvästi lakiesityksen tavoitteista. Esityksessä tulee kertoa, miten säästöt on huomioitu ja toteutetaan hallitusohjelman mukaisina säästöinä.

Esityksen jatkovalmistelussa esitystä on tarkistettu perustelujensa osalta ja huomioitu muistutukset mikäli mahdollista.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnassa on vireillä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköistä kiinteistön kauppaa, panttausta ja kirjaamisen menettelyä koskevan lainsäädännön voimaansaattamista sekä laiksi maakaaren 2 luvun 14 §:n ja 9 a luvun 11 §:n muuttamisesta (HE 43/2013 vp).

Sähköiseen kiinteistönvaihdantaan liittyen käsillä olevassa esityksessä ehdotetaan kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annetun lain 4 §:n muuttamista siten, että luovutuksen saajan olisi ilmoitettava kiinteän omaisuuden luovutus taikka yhteisomistuksen purkuso-
pimus kauppahintarekisterin pitäjälle kun kauppa tehdään sähköisesti. Ehdotettu säädös

tulee poistaa esityksestä, mikäli maakaaren sähköistä kiinteistönvaihdantaa koskevat säännökset eivät ole voimassa ennen käsillä olevan esityksen voimaantuloa. Tämän vuoksi on käsillä olevan hallituksen esityksen käsittelyssä varmistuttava siitä, että ensin mainittu hallituksen esitys käsitellään eduskunnassa ensin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Maanmittauslaitoksesta

1 luku Tehtävät ja organisaatio

Lakiehdotus koskee Maanmittauslaitoksen toiminnan uudelleen organisointia. Ehdotuksella ei puututa kuntien toimintaan maanmittausviranomaisina.

1 §. Maanmittauslaitos. Pykälässä säädetäisiin Maanmittauslaitoksen toiminnan organisoinnista siten, että maa- ja metsätalousministeriön alaisen Maanmittauslaitoksen toimialueena olisi koko maa ilman piirihallinnon toimintayksiköitä. Voimassa olevan lain mukaan maa- ja metsätalousministeriön alainen Maanmittauslaitos muodostuu keskushallinnosta sekä sen alaisista valtakunnallisista ja piirihallinnon toimintayksiköistä.

2 §. Tehtävät. Pykälässä säädetäisiin Maanmittauslaitoksen tehtävät. Pykälä vastaisi nykyisen lain 2 §:ää kuitenkin siten muutettuna, että voimassa olevan lain 1 momentin 6 -kohta kiinteistöarvioinnin harjoittaminen erillisenä tehtävänä on poistettu tehtäväluettelosta kiinteistönmuodostamis- ja tilusjärjestelytoimintaan sisältyvänä toimintana. Lisäksi voimassa olevan lain 2 §:n 1 momentin 5 -kohta myydä, julkaista ja jakaa karttatietoja ja toimialansa muita tietoja on liitetty 4 -kohtaan toimintoiltaan tähän sisältyvänä. Voimassa oleva lain 2 §:n 1 momentin 7 -kohta ja lain 2 §:n 3 momentti on

yhdistetty osin päällekkäisinä uudeksi 2 §:n 1 momentin 5 -kohdaksi.

Pykälän 2 momentista on poistettu voimassa olevan lain 2 §:n 2 momentin kohta, jonka mukaan Maanmittauslaitos voi avustaa kiinteistöjä koskevien valtioneuvoston asetuksella säädettyjen asioiden hoidossa 2 §:n 1 momentin 5 kohdan kanssa päällekkäisenä sääntelynä.

Pykälän 2 momentin mukaan Maanmittauslaitos voisi tilauksesta suorittaa toimialaansa liittyviä tehtäviä kuten esimerkiksi ilmakuvausta myrskytuhojen selvittämiseksi.

3 §. Organisaatio. Pykälässä säädetäisiin niistä perusteista, joiden mukaan Maanmittauslaitoksen toimintaorganisaatio voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella ja Maanmittauslaitoksen ja sen yksikön työjärjestyksellä järjestää. Maanmittauslaitoksen organisaatio ja yksiköiden tehtävät määräytyisivät toimintojen ryhmittelyn perusteella. Maanmittauslaitoksen nykyinen organisaatiorakenne, joka muodostuu keskushallinnosta ja sen alaisista kahdestatoista maanmittaustoimistosta sekä valtakunnallisista tuotanto- ja palveluyksiköistä, perustuu maanmittaustoimistojen osalta aluejaon nojalla määräytyviin organisaatioyksiköihin. Säännöksessä Maanmittauslaitoksen organisaatio määräytyisi aluejaon sijasta omiksi tulosalueikseen ryhmiteltyjen toimintojen perusteella. Tulosalueet muodostaisivat yhdessä kiinteän toiminnallisen kokonaisuuden.

Pykälän 1 momentin mukaan Maanmittauslaitoksessa olisi keskushallinto hallintopaikkanaan Helsinki.

Pykälän 2 momentin mukaan keskushallinnon alaisia oman tulosalueensa muodostavia toimintayksiköitä olisivat tuotantotoiminta, tukitoiminta ja yleishallinto. Nämä toimisivat omina valtakunnallisina yksiköinä.

Voimassa olevan lain mukaan maanmittaustoimistojen lukumääristä, toimialueista ja hallintopaikoista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Pykälän 3 momentin mukaan aluejakoon perustuvista piiirihallinnon organisaatioyksiköistä luovuttaessa Maanmittauslaitoksen tuotantotoimintayksikön palvelupisteistä säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Koska nykyinen maanmittaustoimistojen lukumäärä on optimaalinen tuotantotoiminnan tehokkuuden kannalta, organisaatiouudistus ei supista palvelupisteverkostoa. Ahvenanmaalla olisi oma palvelupiste.

4 §. Yksiköiden tehtävät. Pykälässä säädettäisiin tuotantotoimintayksikön, tukitoimintayksikön ja yleishallintoyksikön tehtävistä.

Tuotantotoimintayksikkö vastaisi nykyisen organisaation kaikista ydinprosesseista, jotka ovat perustoimitusprosessi, arviointitoimitusprosessi, tilusjärjestelytoimitusprosessi, kirjaamisprosessi, säädösperusteisten rekisterien ylläpitoproessi, maastotietotuotantoproessi ja tietopalveluprosessi. Yksikkö huolehtisi toimialueeltaan valtakunnallisena yksikönä Maanmittauslaitoksen maksuperustelain nojalla maksullisten suoritteiden tuotannosta ydinprosessien alla.

Nykyisen organisaation mukaisten valtakunnallisten tuotanto- ja palveluyksiköiden, jotka ovat arkistokeskus, atk-keskus, hallintopalvelukeskus, ilmakuvakeskus, kehittämiskeskus ja tietopalvelukeskus, toiminnot jakautuisivat pääosin tukitoimintayksikön ja yleishallintoyksikön kesken kuitenkin siten, että ilmakuvakeskuksen toiminnot sisältyisivät pääosin tuotantoyksikön toimintoihin.

Tukitoimintayksikkö vastaisi tuotantotoiminnan tukipalveluista, tietohallinnosta ja laitostasoisten kehittämishankkeiden toteuttamisesta. Se huolehtisi tehtävistä, joita ei ole lainsäädännössä nimenomaisesti säädetty Maanmittauslaitoksen suoritettaviksi tehtäviksi. Yksikön tuotantotoimintaa tukevia teh-

täviä olisivat jo nyt valtakunnallisesti keskitetyt erilaiset atk- ja tietojärjestelmäpalvelut, tuotantotehtävien toiminnalliset tuki- ja kehittämistehtävät ja asiakaspalvelun tuki.

Yleishallintoyksikkö vastaisi Maanmittauslaitoksen yleishallinnosta, taloushallinnosta ja henkilöstöhallinnosta.

5 §. Työjärjestys. Laki Maanmittauslaitoksesta ja Maanmittauslaitoksen työjärjestys muodostaisivat yhdessä Maanmittauslaitoksen toimintaorganisaation rakennetta ja toimintaa sääntelevän kokonaisuuden.

Pykälän 1 momentin mukaan Maanmittauslaitoksen työjärjestyksessä annettaisiin tarkemmat määräykset Maanmittauslaitoksen organisaatiosta, tehtävistä ja niiden järjestämisestä. Maanmittauslaitoksen työjärjestyksessä täsmennettäisiin toimintojensa perusteella määriteltyjen tulosalueiden tehtävät. Työjärjestys julkaistaisiin Suomen säädöskokoelmassa. Tällä varmistettaisiin osaltaan se, että Maanmittauslaitoksen sisäinen toimintaorganisaatio ja tehtävien jako olisi yleisesti tiedossa.

Pykälän 2 momentin mukaan Maanmittauslaitoksen yksikön työjärjestyksellä voitaisiin antaa tarkempia määräyksiä yksikön sisäisestä organisaatiosta, tehtävistä ja niiden järjestämisestä.

Maanmittauslaitoksen tulosalueesta muodostuvan toimintayksikön työjärjestys olisi Maanmittauslaitoksen työjärjestykselle alisteinen ja tätä tarkentava. Tuotantotoimintayksikön palvelupisteistä voisi muodostua tuotannollisia palvelualueita, joiden välisiä suhteita voitaisiin ohjata Maanmittauslaitoksen työjärjestyksellä. Se, miltä osin tulosalueen tehtävistä, toimintaorganisaatiosta ja työnjaoista määrättäisiin Maanmittauslaitoksen ja miltä osin tulosalueen itsensä työjärjestyksessä, jäisi käytännössä ratkaistavaksi. Tulosalueen työjärjestyksessä määrättäisiin muun ohessa tulosalueen toimielimistä ja annettaisiin muita tarkentavia määräyksiä tehtävien suorittamisesta. Tukitoimintayksikön tuotantotoiminnalle tuottamat palvelut voitaisiin tuottaa tukitoiminnan sisäisten palveluyksiköiden toimesta. Kunkin tukitoimintayksikön palveluyksikön tehtävät määräytyisivät Maanmittauslaitoksen työjärjestyksessä tukitoimintayksikölle osoitettujen tehtävien ryhmittelyn perusteella. Näistä tukitoimintayksi-

kön sisäisistä palveluyksiköistä määrättäisiin tukitoiminnan tulosalueen työjärjestyksessä tai vastaavasti yleishallintoyksikön tulosalueen työjärjestyksessä.

Pykälän 3 momentin mukaan pääjohtaja vahvistaisi työjärjestykset. Pääjohtaja vahvistaisi yksikön työjärjestyksen yksikön päällikön esittelystä. Tällä varmistettaisiin se, että yksikön työjärjestys ja Maanmittauslaitoksen työjärjestys vastaisivat toiminnallisesti toisiinsa.

2 luku Johtaminen ja asioiden ratkaiseminen

Luvussa säädettäisiin Maanmittauslaitoksen johtamisesta ja ratkaisuvallan käyttämisestä Maanmittauslaitoksessa. Lukuun sisältyisi muun ohessa pääjohtajan ratkaisuvallan käyttöä koskevat säännökset.

6 §. Pääjohtajan tehtävät ja ratkaisuvalta. Pykälän säännökset vastaisivat pääjohtajan tehtävien ja ratkaisuvallan käyttämisen osalta nykyisen lain 3 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan Maanmittauslaitosta johtaisi pääjohtaja.

Pykälän 2 momentin mukaan pääjohtaja ratkaisisi Maanmittauslaitokselle kuuluvat hallinnolliset asiat sikäli kuin toimivaltaa ratkaista asia ei ole siirretty valtioneuvoston asetuksella Maanmittauslaitoksen muulle virkamiehille.

Pykälän 3 momentin mukaan pääjohtaja voisi ottaa ratkaistavakseen hallinnollisen asian, joka ehdotuksen 9 §:n mukaan kuuluu Maanmittauslaitoksen yksikön päällikön tai muun virkamiehen ratkaistavaksi.

Pykälän 4 momentin mukaan pääjohtaja määräisi itselleen sijaisen.

7 §. Määräysten antaminen. Pykälän 1 momentin mukaan pääjohtaja päättäisi Maanmittauslaitoksen toimivaltaan kuuluvien määräysten antamisesta.

Pykälän 2 momentin mukaan pääjohtaja päättäisi määräyksen antamisesta asianomaisen virkamiehen esittelystä. Esityksen valmistelu tapahtuisi erillään määräyksen soveltamiseen liittyvien hallintopäätösten tekemisestä.

8 §. Pääjohtajan kelpoisuusvaatimukset. Pykälän sisältäisi pääjohtajan kelpoisuusvaatimukset sellaisina kuin ne ovat voimassa

olevassa valtioneuvoston asetuksessa Maanmittauslaitoksesta.

9 §. Yksikön päällikön tehtävät ja ratkaisuvalta. Pykälän 1 momentin mukaan yksikköä johtaisi yksikön päällikkö.

Pykälän 2 momentin mukaan yksikölle kuuluvat asiat ratkaisisi yksikön päällikkö tai muu virkamies sen mukaan kuin yksikön työjärjestyksessä määrättäisiin.

10 §. Kirjaamisasiat. Pykälä vastaisi nykyisen lain 3a §:ää ja 3b §:ää. Pykälässä säädettäisiin kirjaamisasioista vastaavien lakimiesten määräämisestä. Kirjaamisasioista vastaavan lakimiehen tehtävänä olisi kirjaamisasioiden ratkaisemisen lisäksi vastata kirjaamisasioita käsittelevän palvelualueen kirjaamisasioiden käsittelyn järjestämiseen liittyvistä hallinnollisista tehtävistä.

Pykälän 2 momentin mukaan tuotantotoimintayksikön päällikkö voisi määrätä myös muun yksikön virkasuhteisen henkilön kuin kirjaamislakimiehen ratkaisemaan kirjaamisasioita, jos tällä on tehtävän hoitamiseen riittävä taito.

11 §. Tarkemmat säännökset. Pykälä olisi valtuutussäännös, jonka nojalla asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin henkilöstöstä, henkilöstön tehtävistä, virkojen kelpoisuusvaatimuksista ja virkojen täyttämisestä.

3 luku Erinäiset säännökset

Luku sisältäisi uutena säännöksenä hallintokantelun käsittelyssä noudatettavaa menettelyä koskevan säännöksen.

12 §. Puhevallan käyttö. Pykälässä säädettäisiin puhevallan käytöstä tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa Maanmittauslaitosta koskevissa asioissa. Pykälä vastaa voimassa olevan Maanmittauslaitosta koskevan asetuksen 18 §:ää.

13 §. Hallintokantelun käsittely ja ratkaiseminen. Hallintokantelulla tarkoitetaan ylemmälle tai valvovalle viranomaiselle tehtyä ilmoitusta siitä, että kantelun kohteena olevan viranomaisen, virkamiehen tai toimihenkilön toiminta on virheellistä tai lainvastaista. Kantelu voi kohdistua myös viranomaisen, virkamiehen tai toimihenkilön toimimattomuuteen tai virkatehtävien laiminlyöntiin. Kanteluasiassa annettavaan ratkaisuun ja sen tiedoksiantoon sovelletaan hallin-

tolain säännöksiä. Sääntely koskisi varsinaisia hallintokanteluita tai sellaisena pidettäviä kirjelmiä.

Pykälän 1 momentin mukaan Maanmittauslaitoksen tai sen virkamiehen taikka toimihenkilön toiminnasta tehdyn hallintokantelun ratkaisisi Maanmittauslaitoksen pääjohtaja. Näin meneteltäisiin vaikka kantelu olisi osoitettu maa- ja metsätalousministeriölle. Maanmittauslaitoksen työjärjestyksessä voitaisiin kuitenkin määrätä, että yksikölle osoitetut kantelut voisi ratkaista yksikön päällikkö. Säännöksessä Maanmittauslaitoksen yksiköllä tarkoitettaisiin suoraan keskushallinnon alaisia yksiköitä. Jos kantelu kuitenkin kohdistuisi Maanmittauslaitoksen yksikön päällikön toimiin, pääjohtaja ratkaisisi kantelun.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pääjohtajan ja hänen sijaisensa toimista tehdyn hallintokantelun käsittelystä ja ratkaisemisesta. Säännöksessä pääjohtajan sijaisella tarkoitettaisiin sijaisuusjärjestyksestä riippumatta kaikkia niitä virkamiehiä, jotka ovat määrätty sijaisiksi. Heidän toiminnastaan tehdyt hallintokantelut käsittelisi ja ratkaisisi aina maa- ja metsätalousministeriö. Maa- ja metsätalousministeriö käsittelisi vain sellaiset kantelut, joissa on kysymys nimenomaan ja selvästi pääjohtajan tai hänen sijaisensa toiminnasta.

14 §. Suoritteiden maksullisuus. Suoritteiden maksullisuudesta säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n nojalla annettavalla maa- ja metsätalousministeriön erillisellä maksuasetuksella. Pykälän 1 momentin säännös vastaisi nykyisen lain 5 §:n 1 momenttia.

Voimassa olevan lain 2 momentin nojalla momentissa mainittujen suoritteiden hintataso on voitu pitää käyttäjän kannalta kohtuullisena. Kun Maanmittauslaitoksen tuottama maastotietoaineisto on vuoden 2012 aikana avattu maksutta yleiseen käyttöön, tarkistettaisiin voimassa olevan lain 2 momenttia tältä osin lisäämällä maastotietoaineisto momentin sisältämään suoriteluetteloon. Maastotietoaineiston avaaminen kytkeytyy Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelmaan, joka sisältää lausuman julkisin varoin tuotettujen tietovarantojen avaamisesta.

Täydennys on luonteeltaan tekninen ja johdetaan maastotietoaineiston muuttumisesta sähköiseksi.

15 §. Voimaantulo. Laki tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Nykyisten toimialueeltaan rajattujen ja itsenäisten maanmittaustoimistojen toimipisteet olisivat mainitusta päivästä alkaen Maanmittauslaitoksen valtakunnallisen tuotantotoimintayksikön palvelupisteitä.

Pykälän 2 momentin mukaan lailla kumottaisiin voimassa oleva laki maanmittauslaitoksesta (505/1991).

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin maanmittaustoimistosta tässä laissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Kun muualla lainsäädännössä säädetään maanmittaustoimisto toimivaltaiseksi viranomaiseksi, koskisi se lain voimaantultua Maanmittauslaitosta.

1.2 Kiinteistönmuodostamislaki

3 §. Pykälän 2 momentissa on säädetty, että Maanmittauslaitoksen maanmittaustoimistot huolehtivat kiinteistönmuodostamislain 1 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä joko kiinteistötoimituksessa tai kiinteistörekisterin pitäjän päätöksellä. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi ehdotetun organisaatiouudistuksen vuoksi teknisesti siten, että maanmittaustoimiston sijaan tulee Maanmittauslaitos.

5 §. Pykälässä säädetään toimitusinsinöörin kelpoisuusehdoista. Säännöksen mukaan toimitusinsinöörin tehtävään soveltuvan yliopistotasaisen maanmittauksen tutkinnon tulee olla suoritettu Aalto-yliopistossa. Kun EU-maissa suoritettujen tutkintojen vastaavuudesta on oma EU-tasoinen sääntelynsä eikä maanmittauksen yliopistotasoinen koulutus ole yksinoikeudella Aalto-yliopistolla, ehdotetaan edellä mainittu tutkinnon suorittamispaikkaa koskeva vaatimus poistettavaksi. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisäksi tehtäväksi kirjoitusasullinen tarkistus siten, että maanmittauslaitos kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

5 a §. Pykälän 2 momentissa säädetään maanmittaustoimiston suostumuksesta. Säännökseen esitetään tehtäväksi ehdotetun organisaatiouudistuksen johdosta tekninen tarkis-

tus siten, että suostumuksen antaisi Maanmittauslaitos

6 §. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittauslaitoksen keskushallinto kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

10 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös uskotulle miehelle tehtävässään sattuvan tapaturman tai aiheutuvan ammattitaudin korvaamisesta. Yleisperusteluissa on todettu, että tapaturmavakuutuslainsäädäntö ei nykyisellään koske kiinteistötoimituksen uskotun miehen tehtävää. Asiasta tarvitaan siksi erityissäännös.

Pykälän 1 momentin mukaan uskotun miehen tehtävässä sattuneesta tapaturmasta tai siinä saadusta ammattitaudista suoritettaisiin korvaus valtion varoista samojen perusteiden mukaan kuin tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) säädetään työtapaturmasta. Korvausta suoritettaisiin siltä osalta kuin vahingoittuneella ei ole oikeutta tapaturmavakuutuslain mukaiseen korvaukseen muun lain nojalla. Eli muu lakimääräinen korvaus olisi tässä säädettävään korvaukseen nähden ensisijainen.

Säännös kattaisi tapaturmat, jotka aiheuttavat uskotun miehen tehtävän hoitamisesta. Uskotun miehen tehtävän piiriin säännöksen tarkoittamassa mielessä kuuluisi hänen osallistumisensa kiinteistötoimitukseen ja siinä tapahtuvaan oikeudelliseen päätöksentekoon toimituskokouksessa ja katselmuksissa. Lisäksi säännös koskisi tehtävästä johtuvia olosuhteita vastaavasti kuin tapaturmavakuutuslain 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään työstä johtuvista olosuhteista. Tyypillinen tapaus olisi matkalla asunnosta toimituskokoukseen tai takaisin sattunut tapaturma.

Ehdotettava sääntely koskisi vain uskottuja miehiä mutta ei sen sijaan lain 13 §:ssä tarkoitettuja toimitusmiehiä avustavia asiantuntijoita.

10 b §. Uuteen pykälään ehdotetaan sisällytettäväksi viittaussäännös, jonka mukaan korvauksen hakemiseen, korvausvelvollisuuteen, korvaukseen, korvausasian käsittelyyn, puhevallan käyttämiseen, tietojen salassapitovelvollisuuteen ja sen rikkomiseen, oikeuteen saada tietoja oikeuteen ja velvollisuuteen antaa tietoja, muutoksenhakuun korvausasiassa annettuun päätökseen, Valtiokont-

torin takautumisoikeuteen ja aiheettoman korvauksen takaisinperimiseen olisi soveltuvin osin voimassa, mitä tapaturmavakuutuslaissa, ammattitautilaissa (1343/1988) ja tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (625/1991) säädetään. Mitä näissä laeissa säädetään työntekijästä ja vakuutuslaitoksesta, sovellettaisiin vastaavasti kiinteistötoimituksen uskottuun mieheen sekä tapaturmavakuutuslain 9 ja 30 §:n säännökset huomioon ottaen Valtiokonttoriin. Ehdotettavaa turvaa ei siten järjestettäisi pakollisella vakuutuksella, vaan korvaukset suoritaisi lain perusteella Valtiokonttori.

Korvausvelvollisuuden osalta olisi viittaussäännöksen nojalla voimassa muun muassa, mitä tapaturmavakuutuslain 4 a §:ssä (1642/1992) säädetään toisen henkilön tahallisuudesta aiheutuneen vamman tai sairauden korvaamisesta. Tällainen teko rinnastettaisiin siten tapaturmaan. Tämä korvausperuste on tarpeen niitä tilanteita varten, joissa uskottu mies joutuu tehtävässään väkivallan kohteeksi.

Korvauksen määrän perusteena olisi vahingoittuneen henkilön vuosityöansio tapaturmavakuutuslain säännösten mukaisesti. Korvaus ei siten määräytyisi pelkän lain 6 §:n 3 momentissa tarkoitetun uskotun miehen palkkion perusteella, vaan riittävän korvauksen varmistamiseksi huomioon otettaisiin henkilön muukin ansiotulo. Eräissä tilanteissa kuten opiskelijoiden tai muuten tuloja vailla olevien uskottujen miesten osalta korvauksen perusteena oleva ansio määrättäisiin laskennallisesti niin kuin näitä tapauksia koskien tapaturmavakuutuslaissa säädetään. Uskotun miehen palkkio otettaisiin myös huomioon korvausmäärää laskettaessa.

Korvausta haettaisiin Valtiokonttorilta ja se suoritaisi korvauksen. Maanmittauslaitos korvaisi Valtiokonttorille, mitä se on suorittanut vahingoittuneelle. Näin uskotun miehen palkkioista ei perittäisi tapaturmavakuutusmaksua korvauskustannusten etukäteiseksi kattamiseksi. Asiaa on tarkasteltu yleisperustelujen 4.1 jaksossa.

Viittaussäännöksestä johtuisi vielä, että vahinkoilmoituksen tekisi Maanmittauslaitos.

14 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi teknisluonteinen tarkistus siten, että

kiinteistötoimitusta on haettava maanmittaus-toimiston asemesta Maanmittauslaitokselta. Koska Maanmittauslaitoksen toimivalta on ehdotettu ulottuvaksi koko valtakunnan alueelle, toimituksen kohteen sijaintiin perustuva 1 momentin säännös paikallista maanmittaustoimistoa koskien poistuisi.

15 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva teknisluonteinen tarkistus siten, että toimitusmääräyksen antaisi Maanmittauslaitos kiinteistörekisterin pitäjänä maanmittaustoimiston asemesta tai kunnan kiinteistörekisterin pitäjä.

68 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaustoimiston sijasta toimitusmääräyksen antaisi hakemuksetta Maanmittauslaitos.

102 §. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittauslaitoksen keskushallinto kirjoitetaan isolla alkukirjaimella.

192 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että toimituksen kiinteistörekisteriin merkitsemisestä säädetty 192 §:ssä koskisi myös 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kiinteistörekisterin pitäjän päätösten merkitsemistä kiinteistörekisteriin.

212 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että hankeusjaon toimitusmääräyksen antaisi maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitos, joka pääsääntöisesti toimii kiinteistörekisterin pitäjänä alueilla, joita hankeusjaot voivat koskea.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että kiinteistörekisterin pitäjänä olisi maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitos.

234 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valitusasiakirjat sekä maanmittaustoimituksista mukaan lukien kiinteistörekisterin pitäjän päätökset että kirjaamisasioista toimitettaisiin aina muutoksenhaun käsittelevään maa- ja metsäministeriön toimitettuihin maaoikeuteen. Maa- ja metsäministeriön tulisi viipymättä antaa tieto kiinteistörekisterin pitäjälle siitä, onko toimituksesta, kirjaamispäätöksestä tai kiinteistörekisterin pitäjän päätöksestä valitettu. Lisäksi maa- ja metsäministeriön on tiedotettava myös tehdyn valituksen sisällöstä kiinteistörekisterin pitäjälle. Tuomiovirhekan- telua koskevat kirjel-

mät on kuten tähänkin asti asianosaisen toimitettava suoraan maa- ja metsäministeriölle.

239 §. Muutoksenhakukirjelmä, johon on sisällytettävä lupahakemus ja valitus, olisi yhdessä maa- ja metsäministeriön tuomion tai päätöksen kanssa toimitettava maa- ja metsäministeriön viimeistään kuudentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun maa- ja metsäministeriön tuomio tai päätös joko julistettiin tai annettiin. Samoin kunnan kiinteistörekisterin pitäjän päätöksiä tai kiinteistöinsinöörin toimituksia koskevista maa- ja metsäministeriön ratkaisusta valitukset ehdotetaan toimitettaviksi asianomaiseen maa- ja metsäministeriöön.

241 §. Nykyisessä 241 §:ssä säädetty velvoitteet koskien maanmittaustoimistoa ja kunnan kiinteistörekisterin pitäjää ehdotetaan säädettäväksi koskemaan maa- ja metsäministeriön toimintaa. Koska vain 284 §:ssä tarkoitettuihin lainvoimain toimituksiin tai päätöksiin voidaan 192 §:n nojalla merkitä kiinteistörekisteriin, maa- ja metsäministeriön olisi annettava tieto korkeimpaan oikeuteen tehdystä valituslupahakemuksesta ja valituksesta Maanmittauslaitokseen tai kunnan kiinteistörekisterin pitäjälle.

242 §. Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan maa- ja metsäministeriön toimivaltakysymys on ratkaistu toimituksen tekijänä tai ratkaisun antajana toimineen maanmittaustoimiston hallintopaikan perusteella. Koska Maanmittauslaitoksen organisaatio muuttuu uudistuksessa siten, että tuotantotoiminnassa siirrytään kahdentoista hallinnolliselta ja tuotannolliselta alueeltaan itsenäisen maanmittaustoimiston toimialuerakenteesta yhteen valtakunnalliseen tuotanto- ja toimialueeseen, maa- ja metsäministeriön toimivaltaa koskevaa pykälän 2 momenttia esitetään muutettavaksi. Toimivaltainen maa- ja metsäministeriön toimialue koskevan alueen sijainnin perusteella. Jos alue kuuluisi kahden tai useamman maa- ja metsäministeriön tuomiopiiriin tai asiassa olisi kysymys kahden tai useamman maa- ja metsäministeriön tuomiopiirin rajasta, asia ratkaisi se maa- ja metsäministeriön tuomiopiiriin kuuluisi pääosa siitä alueesta tai rajasta, jota asia koskisi.

255 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaustoimiston tilalle tulisi Maanmittauslaitos.

285 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaustoimiston sijaan tulisi Maanmittauslaitos.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mukaan maanmittaustoimiston tai kunnan kiinteistörekisterinpitäjän toimitusmääräyksen antamista koskevasta epävästä ratkaisusta valitetaan Maanmittauslaitoksen keskushallintoon. Lainkohta on mahdollistanut osin viranomaisen sisäisen valitusmenettelyn ennen asian käsittelyä tuomioistuimessa. Koska toimitusmääräyksen antamista koskevassa valituksessa on kysymys muutoksenhausta hallintopäätökseen, jota koskeva muutoksenhaku on säädetty hallintolaissa, kiinteistönmuodostamislaisissa säädetty valitusmenettely esitetään muutettavaksi hallintolaissa säädettyksi oikaisuvaatimusmenettelyksi. Oikaisuvaatimus tehtäisiin Maanmittauslaitoksen keskushallinnolle. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen voitaisiin hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Oikaisuvaatimusmenettelyyn liittyen lainkohtaan esitetään lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan hallinto-oikeuden oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää asiassa valitusluvan. Koska toimitusmääräyksen antamista koskevan päätöksen teko on vähäistä oikeudellista harkintaa käsittävä, rutiiniluonteinen päätös ja määräys on KML 15 §:n nojalla annettava, jos hakemus on tehty lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti, ei muutoksenhakuoikeuden rajausta hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen valitusluvalla heikennä asianosaisten oikeusturvaa.

287 §. Tietojen saantioikeus. Hallintolain (434/2003) 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Maanmittauslaitoksen oikeudesta saada tietoja kirjaamisviranomaisena kirjaamisasioiden hoitamiseksi on säädetty aikaisemmin maakaaren 7 luvun 1b §:ssä. Ehdotetussa pykälän 3 momentissa säädettäisiin viranomaisen velvollisuudesta antaa salassapitosäännösten estämättä tunniste- ja yhteystietoja Maanmittauslaitokselle kiinteistötoimitusten suorittamiseksi.

Maanmittauslaitoksen eräänä lakisääteisenä tehtävänä on kiinteistönmuodostamistoiminnasta huolehtiminen. Tähän liittyen kiinteis-

tötoimitusten toimitusmenettelyssä noudatettava virallisperiaate merkitsee asianosaisten oikeusturvan kannalta muun muassa sitä, että heille on varattava toimituksessa tilaisuus tulla kuulluiksi ennen oikeusasemaansa vaikuttavien päätösten antamista. Toimituksesta on tämän vuoksi tiedotettava kaikille asianosaisille. Kiinteistötoimituksen asianosaisten selvittäminen tapahtuu selvittämällä toimituksen kohteena olevien kiinteistöjen omistus. Tilanteessa, jossa kiinteistö on esim. jakamattoman kuolinpesän omistuksessa, sen omistusta ei saada selvitettyä lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin avulla. Kiinteistön omistus tai kuolinpesän yhteyshenkilö voisi käydä ilmi esimerkiksi veroviranomaisen hallussa olevasta perukirjasta. Perukirjasta saatavien yhteystietojen avulla asianosaiset saisivat tiedon toimituksesta henkilökohtaisella kutsukirjeellä sanomalehdessä julkaistavan kuullutuksen asemesta. Koska Maanmittauslaitoksen tiedonsaantioikeus liittyy kiinteistötoimituksessa noudatettavan virallisperiaateen mahdollisimman tehokkaaseen toteuttamiseen asianosaisten tavoittamiseksi toimituksessa tapahtuvaa kuulemistä varten, Maanmittauslaitoksella tulisi olla lakisääteistä tehtävää hoitavana viranomaisena oikeus saada käyttöönsä salassapitosäännösten estämättä toimituksen asianosaisena olevan henkilön tai yhteisön tunniste- ja yhteystiedot esim. Verohallinnolta. Tunnistetietoja ovat asianosaisen nimi, henkilötunnus tai yhteisötunnus. Yhteystietoja ovat henkilön tai yhteisön osoitetiedon lisäksi em. tiedot kuolinpesän yhteyshenkilöstä.

Oikeus saada muun ohessa jakamattoman kuolinpesän yhteystietoja sekä tarvittaessa perukirjoja verohallinnolta toimituksesta tiedottamiseksi koskisi paitsi Maanmittauslaitosta niin myös kiinteistörekisteriä pitävää kuntaa kiinteistötoimituksia suorittavana viranomaisena. Tietoja ei saisi käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on saatu.

291 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittauslaitos kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

1.3 Kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annettu laki

5 §. Kiinteistötietojärjestelmän hallinto. Pykälän 1 ja 2 momentteja ehdotetaan muutettaviksi organisaatiouudistuksen vuoksi teknisesti siten, että maanmittauslaitoksen tilalle tulee Maanmittauslaitos.

6 §. Tietojen luovuttaminen tietopalveluna. Pykälässä säädetään tietojen luovuttamisesta kiinteistötietojärjestelmästä. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi tekninen muutos siten, että maanmittauslaitoksen tilalle tulee Maanmittauslaitos.

Pykälän 2 momentti koskee tietojärjestelmästä luovutettavia todistuksia ja tulosteita. Säännöksen mukaan otteita, todistuksia ja muita tulosteita voivat antaa kunnat, maanmittauslaitokset ja maistraatit sekä Maanmittauslaitoksen päätöksen nojalla myös muut viranomaiset, joilla on 3 momentin mukainen tekninen käyttöyhteys tietojärjestelmään. Maanmittauslaitoksen asemesta momentissa säädettäisiin Maanmittauslaitoksesta.

8 §. Korvausvastuu. Pykälän 5 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittauslaitos kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

1.4 Kiinteistörekisterilaki

3 §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että maanmittauslaitoksen tilalle tulisi Maanmittauslaitos.

5 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta siten, että kiinteistörekisterin pitäjän toimisi Maanmittauslaitos maanmittauslaitosten sijasta.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi esitetyn organisaatiouudistuksen johdosta siten, että momentissa tarkoitettu sopimus tehtäisiin jatkossa asianomaisen kunnan ja Maanmittauslaitoksen kanssa. Käytännössä Maanmittauslaitos tekisi sopimuksen kiinteistörekisterin pitäjänä.

11 §. Pykälän 2 momentin 2 -kohtaa ehdotetaan muutettavaksi jäljempänä kohdassa 1.8. ehdotetun yksityistielain 51 a §:n yksityistierekisterin pitoa koskevan muutosesityksen johdosta siten, ettei valtion tai kunnan pykälän 1 momentissa säädetty korvausvel-

vollisuus koskisi yksityistien tiekunnan yhteyshenkilön tietoja.

12 §. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että valtion puolesta korvausvaatimuksen tekijänä olisi Maanmittauslaitos maanmittaushallituksen asemesta.

18 ja 19 §. Koska kiinteistörekisteri on jo aikaan saatu sekä otettu käyttöön kaikissa Suomen kunnissa, esitetään 18 ja 19 § kumottaviksi tarpeettomina.

1.5 Uusjakojen tukemisesta annettu laki

6 §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että maanmittauslaitoksen tilalle tulee Maanmittauslaitos.

7 §. Pykälän 1, 2 ja 3 momentteihin ehdotetaan tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuvat tekniset tarkistukset siten, että maanmittauslaitoksen sijaan tulee Maanmittauslaitos.

10 a §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että maanmittauslaitoksen sijaan tulee Maanmittauslaitos.

1.6 Kiinteistötoimitusmaksusta annettu laki

2 §. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittauslaitos kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

3 §. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittauslaitos kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

5 §. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta teknisesti siten, että maanmittauslaitos korvataan Maanmittauslaitoksella.

7 §. Pykälän 2 momentin 1 kohtaa ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittauslaitos kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

Pykälään esitetään lisättäväksi uusi 4 momentti pykälän 2 momentin sisältämän avoimen asetuksenantovaltuuden tarkistamiseksi. Momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin, missä tapauksissa kiinteistötoimitukset ovat 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja.

11 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että kiinteistötoimitusmaksun maksamisen lykkäystä koskevan päätöksen tekisi jatkossa maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitos.

Pykälän sisältämä avoin asetuksenantovaltuutus esitetään tarkistettavaksi siten, että 3 momentin mukaan maksun suorittamisen lykkäysperusteista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

1.7 Maantielaki

86 §. Maantietoimituksen rekisteröinti. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että korvausten suorittamisesta ilmoitettaisiin maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselle.

92 §. Entistä tiealuetta koskevat menettelyt. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta teknisesti siten, että toimitusmääräyksen antaisi maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitos.

1.8 Yksityistielaki

38 c §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta teknisesti siten, että maanmittauslaitoksen tilalle tulisi Maanmittauslaitos. Tietoimitusta haettaisiin Maanmittauslaitokselta ja toimitusmääräystä koskevan päätöksen tekisi Maanmittauslaitos.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että säännöksessä tarkoitetun toimitusmääräyksen antaisi Maanmittauslaitos.

40 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että maanmittauslaitos kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

41 §. Pykälän 1 momenttia ja 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta teknisesti siten, että maanmittaustoimiston sijaan tulisi Maanmittauslaitos.

43 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti Maanmittauslaitoksen ja kiinteistörekisterin pitämisestä huolehtivan kunnan oikeudesta tiedon saantiin yksityistietoimi-

tusten suorittamiseksi. Momentti sisältäisi viittauksen kiinteistönmuodostamislain (554/1995) säädettäväksi ehdotettuun 287 §:n 3 momenttiin. Perustelut muutokselle ovat viimeksi mainitun pykälän muutosehdotuksen perustelujen yhteydessä.

51 a §. Yksityistierekisterin pitoa koskevien säännösten uudistamisessa kysymys on pikemminkin sääntelytavasta ja rekisterin teknisestä toteuttamisesta KTJ-laissa tarkoitetun kiinteistötietojärjestelmän osana kuin siitä, että rekisterinpitoa tai sen käyttöä olisi tarkoitus muuttaa. Sisällölliset muutokset liittyvät muun lainsäädännön muutosten huomiointiin.

Lainkohdassa on säädetty yksityistierekisteriin merkittävistä tiedoista. Ehdotukseen sisältyy näiden tietojen sisältöön liittyviä vähäisiä tarkistuksia lähinnä rekisteröinnin kohteena olevan tiekunnan hallinnoiman yksityistien yksilöinnin varmistamiseksi. Tämän lisäksi säädettäisiin tietojen luovuttamisesta ja tietojen pysyvistä säilyttämisestä.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta siten, että yksityistierekisteriä pitäisi maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitos. Samalla ehdotetaan yksityisiä teitä koskevan rekisterin sisällyttämistä osaksi kiinteistötietojärjestelmää kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) eli ns. KTJ-lain 3 §:ssä tarkoitusti. Kiinteistötietojärjestelmä (KTJ) koostuu Maanmittauslaitoksen ylläpitämän lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin ja Maanmittauslaitoksen ja kuntien vastuulla olevan kiinteistörekisterin tiedoista sekä muista tiedoista sen mukaan kuin muualla laissa erikseen säädetään. Yksityistierekisterin tiedot olisivat rinnastettavissa KTJ-lain 3 §:ssä tarkoitettuihin kiinteistötietojärjestelmän muihin tietoihin. Kiinteistörekisterikartta KTJ:n osana sisältää tosiasiallisesti jo tiedot tiekuntien hallinnoimista yksityisteistä.

Koska yksityistierekisteri sisältää henkilötietoja, rekisterin käyttötarkoitus ehdotetaan säädettäväksi nimenomaisesti pykälän 2 momentissa. Säännöksellä ei muutettaisi rekisterin käyttötarkoitusta nykyisestä. Yksityistierekisterin ensisijaisena tarkoituksena olisi edellytysten luonti kiinteistöön ja muihin rekisteriyksiköihin kohdistuvien tieoike-

uksien, rasiteoikeuksien ja muiden käyttöoikeuksien kirjaamiselle oikeuksien vahvistamiseksi ja sivullisten etujen turvaamiseksi. Rekisterin tietoja tarvitaan myös yksityistieläissa tarkoitettujen toimitusten, kiinteistötoimitusten ja tieasioiden käsittelyn edistämiseksi ja tietojen saatavuuden varmistamiseksi.

Pykälän 3 momentti sisältää yksityistierekisteriin merkittävät tiedot. Momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi aikaisempaan verrattuna uutena rekisteriin merkittävänä tietona tiekunnan tunnus ja tien ulottuvuus. Momentin 2 kohdassa säädetään yksityistierekisteriin merkittävistä henkilötiedoista. Rekisteriin merkitystä tiekunnan toimitsijamiestä tai hoitokunnan puheenjohtajasta tallettaisiin aikaisempaan verrattuna uusina henkilötietoina tunnistet- ja yhteystiedot sekä näitä tietoja koskevat muutokset. Ehdotettujen henkilötietojen tallettaminen yksityistierekisteriin on välttämätöntä rekisterin käyttötarkoitus huomioon ottaen. Rekisterin käyttötarkoitus ei edellytä arkaluontoisten henkilötietojen kirjaamista rekisteriin.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi yksityistierekisterin tietojen luovuttamisesta. Yksityistierekisteri on KTJ:n osana myös perusrekisteri, joka palvelee erilaisia viranomaisintressejä. Yksityisrekisterin tietoja tarvitaan monissa kiinteistöjä ja tieverkkoa koskevissa hankkeissa, kuten maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa. Tiedon tarvitsijoina voivat olla viranomaisten lisäksi myös yksityiset tahot. Koska yksityistierekisteri sisältää henkilötietoja ja niiden luovuttamiseen viranomaisen rekisteristä sovelletaan julkisuuslakia, säännökseen ehdotetaan tehtäväksi tätä koskeva viittaus. Kun muuhun henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999), säännökseen ehdotetaan tehtäväksi myös tätä lakia koskeva viittaus. Kun yksityistierekisteri olisi edellä 1 momentissa esitetyksi myös kiinteistötietojärjestelmän osa, sovellettaisiin rekisteritietojen luovuttamiseen myös kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 §:ää. Säännökseen ehdotetaan tehtäväksi tältä osin viittaus myös KTJ-lain soveltamiseen rekisteritietojen luovutuksissa.

Ehdotuksen mukaan Maanmittauslaitos saisi luovuttaa tietoja yksityistierekisteristä

viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentin estämättä sähköisessä muodossa hyväksyttävää tarkoitusta varten. Tarkoituksen hyväksyttävyyttä arvioitaisiin rekisterin käyttötarkoituksen perusteella.

KTJ-lain 6 §:n 3 momentin mukaan Maanmittauslaitos saa teknisen käyttöyhteyden avulla luovuttaa tietoja kiinteistötietojärjestelmästä lainkohdassa yksilöidyille viranomaistahoille sekä hakemuksen perusteella muille tahoille. Muulle taholle tieto voidaan luovuttaa tai välittää, jos se on tarpeen yhdyskuntasuunnittelua, kiinteistönvälitystä, kiinteistönarviointia, luoton myöntämistä ja valvontaa taikka muuta näihin verrattavaa kiinteistöihin liittyvää tarkoitusta varten.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi yksityistierekisterin merkittävien tietojen säilyttämisestä. Momentin mukaan yksityistierekisteriin merkittävät tiedot säilytettäisiin pysyvästi, jollei lailla erikseen toisin säädettäisi. Rekisterin tietojen muuttuessa, aikaisempien tietojen säilyminen ja käytettävyyks olisi varmistettava tiedot erikseen arkistoimalla tai tietotekniikan mahdollistamalla muulla tavalla.

52 §. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta teknisesti siten, että tielautakunnan olisi tehtävä lainkohdassa tarkoitetut ilmoitukset maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselle.

55 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi ehdotettua kiinteistönmuodostamislain 234 §:n 2 momentissa tarkoitettua muutosta vastaava muutos, jonka mukaan toimituksia koskevat valitukset toimitettaisiin suoraan maa-oikeuteen, jolle valitukset on kiinteistönmuodostamislain 231 §:n 1 momentin nojalla osoitettava. Valitus tielautakunnan toimituksesta, jota tarkoitetaan yksityistielain 53 §:n 2 momentissa, olisi siten toimitettava Maanmittauslaitoksen asemesta jatkossa siihen maa-oikeuteen, joka on toimivaltainen käsittelemään valitusasian.

67 §. Pykälän 1 momentin 7 kohdan nojalla tiekunnan toimitsijamiehen tai hoitokunnan tehtävänä muun ohella on ilmoittaa 51 a §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimitsijamiehen tai hoitokunnan puheenjohtajan nimi ja yhteystiedot. Kohtaan ehdotetaan teh-

täväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että maanmittaus-toimiston asemesta ilmoitus tulisi tehdä Maanmittauslaitokselle.

1.9 Kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettu laki

5 §. Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus, jossa maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

6 §. Pykälä ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi.

10 §. Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus, jossa maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos. Samalla esitetään poistettavaksi voimassa olevan lain maininta virkakirjeestä tarpeettomana.

11 §. Pykälän 1 ja 2 momenttia tarkistettaisiin teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

13 §. Pykälään esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

20 §. Pykälään esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

52 §. Pykälän 4 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

53 §. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

54 §. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

71 §. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

72 c §. Pykälää esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

72 d §. Pykälän 1, 2 ja 3 momentteja esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

76 §. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

79 §. Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta teknisesti siten, että lunastuksen päättymisestä merkinnät lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin tekisi maanmittaus-toimiston asemesta kirjaamisviranomainen.

84 §. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

86 §. Pykälän 3 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

87 §. Ennakkohaltuunottoluvan myöntämisestä koskevaan päätökseen ei voimassaolevan lunastuslain 87 §:n mukaan saa hakea valittamalla muutosta. Muutoksenhakutuo-mioistuin voi kuitenkin kieltää valituksenalaisen lunastusluvan täytäntöönpanon siten, että kiello koskee myös ennakkohaltuunottoa. Jos lunastuslupa kumotaan, myös ennakkohaltuunotto-oikeus on menetetty. Hakijan oikeusturvan kannalta olisi kuitenkin selkeämpää, että ennakkohaltuunottoa koskevaan päätökseen voisi hakea muutosta.

Sääntelyä esitetään tarkistettavaksi siten, että ennakkohaltuunottoluvan myöntämistä koskevaan päätökseen voitaisiin hakea muutosta pääasian eli lunastuslupaa koskevan valituksen yhteydessä. Pykälään ehdotetaan lisäksi tehtäväksi maanmittauslaitoksen organisaatiouudistuksesta johtuva teknisluonteinen tarkistus.

93 §. Pykälää esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

97 §. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaus-toimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

101 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti Maanmittauslaitoksen oikeudesta tiedon saantiin lunastuslaissa tarkoitettujen toimitusten suorittamiseksi. Momentti sisältäisi viittauksen kiinteistönmuodostamislain (554/1995) säädettäväksi ehdotettuun 287 §:n 3 momenttiin. Perustelut muutokselle ovat viimeksi mainitun pykälän muutosehdotuksen perustelujen yhteydessä.

1.10 Ratalaki

76 §. *Ratatoimituksen rekisteröinti.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen vuoksi siten, että maanmittaustoimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

1.11 Vesilaki

5 luku Ojitus

38 §. *Ojituksen johdosta suoritettava tilusjärjestely.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että maanmittaustoimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

17 luku Kiinteistöoikeudellisia säännöksiä

6 §. *Kiinteistötoimitus.* Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että toimitusmääräyksen antavaksi viranomaiseksi tulisi maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitos.

11 §. *Tilusjärjestely.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittaustoimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

1.12 Vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annettu laki

4 §. Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että maanmittaustoimiston sijasta toimitusmääräyksen tilusjärjestelytoimituksen suorittamiseksi antaisi Maanmittauslaitos maanmittaustoimiston asemesta.

21 §. Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi tekninen tarkistus siten, että maanmittaustoimiston tilalle tulisi Maanmittauslaitos.

1.13 Kalastuslaki

37 c §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että maanmittaustoimiston tilalle tulee Maanmittauslaitos.

134 §. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin kiinteistörekisteriä pitävän viranomaisen muuttumisesta johtuva tekninen tarkistus siten, että pykälässä tarkoitettu ilmoitus tulisi tehdä Maanmittauslaitokselle tai kunnalle kiinteistörekisterinpitäjänä.

1.14 Luonnonsuojelulaki

21 §. *Luonnonsuojelualueen rajojen määrittäminen ja merkitseminen.* Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että voimassa olevassa laissa Maanmittauslaitokselle säädetty oikeus antaa tarkempia ohjeita kiinteistöjen muodostamisesta ja rajojen merkitsemisestä poistettaisiin tarpeettomana.

24 §. *Luonnonsuojelualueen perustaminen.* Pykälän 4 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että kiinteistörekisterimerkintää koskeva merkitsemisvelvoite oikaistaan tiedon tallentamisvelvoitteella kiinteistötietojärjestelmään (KTJ), jonka tietosisällöstä on säännös kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä. Tämän niin sanotun KTJ-lain 13 §:n 2 momentissa on säädetty, että luonnonsuojelulain 24 §:n 4 momentissa, 25 §:n 3 momentissa, 27 §:n 4 momentissa sekä 30 ja 47 §:ssä säädetty koskien päätöksen, sopimuksen tai muun vastaavan tiedon merkitsemistä kiinteistörekisteriin on koskenut 1.1.2003 lukien asianomaisen tiedon tallentamista kiinteistötietojärjestelmään.

25 §. *Alueen määräaikainen rauhoittaminen.* Pykälän 3 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että merkintävelvoite korvataan tallentamisvelvoitteella.

27 §. *Luonnonsuojelualueen rauhoituksen lakkauttaminen.* Pykälän 4 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että merkintävelvoite korvataan tallentamisvelvoitteella.

51 §. *Omistajan oikeus vaatia lunastusta.* Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi tekninen tarkistus siten, että maanmittaustoimiston tilalle tulisi Maanmittauslaitos.

53 §. *Valtion korvausvelvollisuus.* Pykälän 3 momenttiin esitetään tehtäväksi tekninen tarkistus siten, että maanmittaustoimiston tilalle tulisi Maanmittauslaitos.

1.15 Rakennusperinnön suojelemisesta annettu laki

15 §. Korvauksen määrääminen. Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että toimitusta korvauksen määräämiseksi voidaan hakea maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselta.

1.16 Kaivoslaki

58 §. Lupapäätöksestä tiedottaminen. Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että lupapäätöksestä on maanmittaustoimiston sijasta tiedotettava Maanmittauslaitokselle.

59 §. Kaivosaluelupaa koskevasta päätöksestä tiedottaminen. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että päätöksestä on tiedotettava maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselle.

78 §. Toimivaltainen maanmittaustoimisto. Pykälä esitetään organisaatiouudistuksen johdosta kumottavaksi tarpeettomana.

79 §. Kaivostoimituksen vireille tulo. Pykälän 1 ja 2 momentteihin esitetään tehtäväksi tekninen tarkistus siten, että toimivaltaisen maanmittaustoimiston sijaan tulisi toimijaksi Maanmittauslaitos.

93 §. Kaivostoimituksen rekisteröinti. Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että ilmoitusta ei tarvitse tehdä maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselle.

97 §. Korvaukset erityisissä tapauksissa. Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksen johdosta tekninen tarkistus siten, että toimivaltaisen maanmittaustoimiston sijalle tulisi Maanmittauslaitos.

1.17 Maa-aineslaki

9 §. Ottajan korvausvelvollisuus. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että toimitusta haettaisiin asianomaisen

maanmittauskonttorin asemesta Maanmittauslaitokselta.

1.18 Maankäyttö- ja rakennuslaki

91 h §. Lausunnon pyytäminen ja maanomistajien kuuleminen. Pykälän 1 ja 3 momentteihin esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että laissa tarkoitetun lausunnon antaja olisi maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitos.

189 a §. Muutoksenhaku kehittämiskorvauksen määräämistä koskevaan päätökseen. Pykälän 3 momenttiin esitetään tehtäväksi tekninen tarkistus siten, että hallinto-oikeuden olisi pyydettävä asiasta lausunto maanmittaustoimiston sijasta Maanmittauslaitokselta.

206 §. Tarkemmat säännökset. Pykälän 3 momentti esitetään kumottavaksi tarpeettomana. Kaavoitusmittausten suorittaminen on nykyisin käytännössä kunnallisten organisaatioiden tehtävänä. Sen johdosta Maanmittauslaitokselle pykälän 3 momentissa osoitettu kaavoitusmittauksien teknistä suorittamista koskevien määräysten antamisoikeus ei ole enää tarpeellinen.

1.19 Yhteisaluelaki

10 §. Pykälän 2 momenttiin esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus, jossa maanmittaustoimiston tilalle tulisi Maanmittauslaitos.

33 §. Pykälään esitetään tehtäväksi tekninen tarkistus, jossa maanmittaustoimisto korvataan Maanmittauslaitoksella.

33 a §. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että ilmoitus osakaskunnan purkautumisesta tehtäisiin maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselle.

1.20 Yhteismetsälaki

38 §. Pykälän 1 ja 2 momentteihin esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus, jossa yhteismetsän jaon

suorittamista ja yhdistämistä olisi haettava asianomaisen maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselta.

51 §. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että ilmoitus osakaskunnan purkautumisesta tehtäisiin maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselle.

1.21 Maastoliikennelaki

17 §. Reittitoimitus. Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että reittitoimitusta olisi haettava maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselta.

1.22 Ulkoilulaki

5 §. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi tekninen tarkistus siten, että määräystä ulkoilureittitoimitukseen haettaisiin kirjallisesti maanmittauspiirin maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselta.

7 §. Pykälän 3 momenttiin esitetään tehtäväksi tekninen tarkistus siten, että määräystä toimitukseen voisi hakea myös alueen omistaja maanmittauspiirin maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselta.

1.23 Maakaari

5 luku Kirjaamisasioita koskevat yleiset säännökset

2 §. Kirjaamisviranomainen. Voimassa olevan lain 1 momentin mukaan kirjaamisviranomainen on nykyisin se maanmittaustoimisto, jonka toimialueella kiinteistö sijaitsee. Maanmittaustoimistojen toimialueista on säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Toimialueiden vastaavuutta kiinteistötoimitus- ja kirjaamisasioissa on puoltanut ratkaisun selkeys kansalaisten ja viranomaisen näkökulmasta.

Kun Maanmittauslaitoksen toimialueeksi ehdotetaan koko valtakuntaa sekä kiinteistötoimitus- että kirjaamisasioiden osalta, säilyy toimialueiden selkeys kansalaisten näkökulmasta myös uuden organisaation tilanteessa.

Organisaatiouudistuksen johdosta pykälän 1 momentti esitetään tarkistettavaksi siten,

että kirjaamisviranomaisena toimis Maanmittauslaitos.

Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että maanmittauslaitos kirjoitetaan isolla alkukirjaimella.

6 luku Kirjaamishakemus ja sen käsittely

2 §. Hakemuksen toimittaminen. Yhden toimivaltaisen kirjaamisviranomaisen järjestelmään siirtyminen merkitsisi sitä, että kirjaamishakemuksen voi jättää mihin tahansa Maanmittauslaitoksen palvelupisteeseen. Organisaatiouudistuksen johdosta pykälän 2 momentti esitetään tarpeettomana kumottavaksi.

3 §. Vireilletulo. Toimivaltaisesta kirjaamisviranomaisesta säätäminen 1 momentissa esitetään poistettavaksi, koska kirjaamisasioissa Maanmittauslaitoksen toimivalta olisi organisaatiouudistuksen johdosta jatkossa valtakunnallinen.

7 luku Lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri

1 a §. Lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin käyttötarkoitus. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että rekisterinpitäjänä toimiva maanmittauslaitos kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

2 §. Rekisteristä annettavat tiedot. Kun Maanmittauslaitos on jatkossa organisaatiouudistuksen johdosta toimivaltainen kirjaamisviranomainen koko valtakunnan alueella, pykälän 3 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti tätä vastaavasti. Samalla esitetään momentin avointa säädöksenantovaltuutusta tarkistettavaksi siten, että lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä annettavien todistusten sisällöstä sekä muun kuin kirjaamisviranomaisen oikeudesta antaa niitä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

3 §. Kirjauksen julkisuusvaikutus. Pykälän 2 momenttiin on siirretty 1.1.2010 kumotun lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä annetun lain 26 a §:n 2 ja 3 momentteihin sisältyvä säännös, jonka nojalla oikeusministeriö saattoi päätöksellä pidentää maakaaren 7 luvun 3 §:ssä ja 17 luvun 10 §:ssä tarkoitettuja aikoja, joiden kuluessa lainhuuto- ja kiinnitys-

rekisterin merkinnän katsotaan tulleen asianomaisten tietoon.

Voimassa olevan lain mukaan Maanmittauslaitoksen keskushallinto voi lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin käyttämisessä tapahtuvan häiriön vuoksi päätöksellä pidentää 1 momentissa tarkoitettua aikaa, jonka kuluessa lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin merkinnän katsotaan tulleen asianomaisten tietoon. Koska em. päätöksenteko voidaan Maanmittauslaitoksen työjärjestyksellä ohjata Maanmittauslaitoksen keskushallinnolle, pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi siten, että lainkohdassa tarkoitettua päätöksen tekisi Maanmittauslaitos, joka on maakaaren 7 luvun 1 a §:n nojalla lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin rekisterinpitäjä.

9 luku **Muutoksenhaku kirjaamisasiassa**

1 §. Valittaminen. Pykälän 2 momentti esitetään kumottavaksi, koska yhden toimivaltaisen kirjaamisviranomaisen järjestelmässä säännös jäisi tarpeettomaksi.

3 §. Valitusaika. Pykälän 1 yksityiskohtaisista perusteluista ilmenevästä syystä pykälää esitetään muutettavaksi siten, että muutoksenhakijan olisi toimitettava valituskirje asianomaisen kirjaamisviranomaisen sijasta asianomaiselle maa- ja metsätalouden ministeriölle. Valituskirje jätettäisiin maa- ja metsätalouden ministeriön kiinteistömuodostamislain 234 ja 239 §:ssä sekä yksityisistä teistä annetun lain 55 §:ssä esitetään säädettäväksi.

16 luku **Kiinteistökiinnitys**

2 §. Yhteiskiinnitys. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta siten, että yhteiskiinnityksen vahvistamisen edellytyksistä poistetaan vaatimus kiinteistöjen sijainnista saman kirjaamisviranomaisen toimialueella. Aikaisemmin maanmittaustoimistot ovat toimineet paikallisina kirjaamisviranomaisina. Ehdotetussa organisaatiouudistuksessa Maanmittauslaitos toimisi kirjaamisviranomaisena toimialueen koko maa.

1.24 **Uhkasakkolaki**

19 §. Rekisteröinti. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi kirjaamisviranomaisen muuttumisesta vuoden 2010 alusta lukien ja organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että lainkohdassa tarkoitettu ilmoitus toimitetaan Maanmittauslaitokselle, joka on kirjaamisviranomainen.

1.25 **Käräjäoikeuslaki**

13 a §. Pykälän 2 momentissa säädetään maa- ja metsätalouden ministeriön kelpoisuusehdoista. Maa- ja metsätalouden ministeriön viran pätevyysvaatimuksia esitetään tarkistettavaksi vastaamaan edellä kiinteistömuodostamislain 5 §:n 1 momentissa säädettyjä pätevyysvaatimuksia siten, ettei maanmittausalan tehtävään soveltuva yliopistotasoinen tutkinnon suorituspaikkaa ole määrätty lailla.

Pykälän 4 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että lausunnon antajana olisi maanmittauslaitoksen keskushallinnon asemesta Maanmittauslaitos.

1.26 **Kuntajakolaki**

50 §. Kuntarajan käyminen. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksesta johtuva tekninen tarkistus siten, että toimijana olisi maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitos.

51 §. Maanmittauslaitokselle aiheutuvat kustannukset. Pykälään esitetään tehtäväksi tekninen tarkistus siten, että maanmittauslaitos kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

1.27 **Väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annettu laki**

23 §. Tiedonsaantioikeus viranomaisilta. Pykälän 1 momentin 6 kohtaan esitetään tehtäväksi organisaatiouudistuksen johdosta tekninen tarkistus siten, että rekisterinpitäjällä olisi tiedonsaantioikeus maanmittauslaitoksen viranomaisen asemesta Maanmittauslaitokselta.

1.28 Kaupanvahvistajista annettu laki

1 §. *Virka-asemaan perustuva kaupanvahvistajan tehtävä.* Pykälän 1 momentissa luetaan ne virka- ja työsuhteet, joiden haltijat ovat kaupanvahvistajia välittömästi lain nojalla. Kaupanvahvistajien nimittämistä ja valvontaa koskevien tehtävien siirryttyä vuonna 2010 käräjäoikeuksilta maanmittaustoimistoille maanmittausjohtaja on nimittänyt kaupanvahvistajat ja käyttänyt ylintä valtaa kaupanvahvistajien valvonnassa. Maanmittaustoimistojen ja niiden johtajien, maanmittausjohtajien, tehtävät kaupanvahvistajista annetussa laissa esitetään siirrettäviksi organisaatiouudistuksen johdosta Maanmittauslaitokselle. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että edellä lausuttu huomioiden maanmittaustoimisto korvattaisiin Maanmittauslaitoksella.

Pykälän 2 momentissa säädetään viraston päällikön toimivallasta määrätä alaisensa virkamies toimimaan kaupanvahvistajana. Tätä määräystä ei tule sekoittaa 2 §:ssä tarkoitettuun hakemuksen perusteella annettavaan kaupanvahvistajan määräykseen. Laissa ei säädetä tarkemmin edellytyksistä, jotka kaupanvahvistajaksi määrättävän virkamiehen tulisi täyttää. Virkamiehen tulee kuitenkin hallita kaupanvahvistajan tehtävän hoitamiseksi tarpeelliset tiedot, joista säädetään 2 §:n 2 momentissa. Maanmittausjohtaja ei kuitenkaan ole voinut määrätä kirjaamisasioita hoitavaa virkamiestä kaupanvahvistajan tehtäviin.

Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta siten, että jatkossa maanmittausjohtajan sijasta Maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva, erikseen määrätty virkamies määräisi tarvittaessa alaisensa virkamiehen kaupanvahvistajaksi.

2 §. *Maanmittaustoimiston määräämä kaupanvahvistaja.* Pykälän 1 momentissa on säädetty maanmittaustoimiston toimivallasta määrätä henkilö hakemuksensa perusteella kaupanvahvistajaksi. Organisaatiouudistuksen johdosta pykälän otsikko esitetään tarkistettavaksi siten, että maanmittaustoimisto korvattaisiin Maanmittauslaitoksella kaupanvahvistajan määrääjänä.

Kaupanvahvistajan määräyksen antamisella pyritään täyttämään alueelliset puutteet kaupanvahvistajan palveluiden saatavuudessa. Kaupanvahvistajan määräystä on sen vuoksi tullut hakea siltä maanmittaustoimistolta, jonka toimialueella henkilön asuin- tai toimipaikka on. Koska henkilö oletettavasti tulisi tarjoamaan kaupanvahvistajan palveluita tällä alueella, on kyseinen maanmittaustoimisto katsottu parhaaksi tahoksi arvioimaan kaupanvahvistajan määräyksen antamisen tarve.

Pykälän 3 momenttia esitetään tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta siten, että kaupanvahvistajan määräisi ja määräyksen peruuttaisi Maanmittauslaitos toimivaltaisen maanmittaustoimiston asemesta. Kaupanvahvistajan määräämistä ja määräyksen peruuttamista koskevan asian ratkaisisi Maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva, erikseen määrätty kirjaamislakimies tai muu virkamies. Kaupanvahvistajan tehtävässä on kysymys julkisen tehtävän hoitamisesta. Kaupanvahvistajan määräämisellä pyritään varmistamaan kaupanvahvistajan palveluiden kohtuullinen saatavuus kaikkialla Suomessa. Kirjaamislakimiehiä, jotka voisivat antaa kaupanvahvistajamääräyksiä, olisi useita eri puolilla maata.

5 §. *Kaupanvahvistajan päiväkirja.* Koska kaupanvahvistajan on tehtävä ilmoitus vahvistamastaan luovutuksesta Maanmittauslaitokselle 6 §:ssä säädetyllä tavalla, esitetään voimassa olevan lain 2 momentin velvoite päiväkirjan toimittamisesta vuosittain säilytettäväksi asianomaiseen virastoon poistettavaksi laista tarpeettomana.

6 §. *Luovutuksen vahvistamisesta ilmoittaminen.* Kaupanvahvistajan on pykälän 1 momentin mukaan ilmoitettava luovutuksen vahvistamisesta sille maanmittaustoimistolle ja kunnalle, jonka alueella luovutuksen kohde sijaitsee. Pykälän 1 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti organisaatiouudistuksen johdosta siten, että kaupanvahvistajan ilmoitus tulisi tehtäväksi maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselle.

Teknisen kehityksen myötä ilmoituksen toimittamistavasta ei ole katsottu tarkoituksemukaiseksi säätää yksityiskohtaisesti lain tasolla, vaan asiasta on säädetty asetuksella (734/2009).

Pykälän 2 momentissa on säädetty kaupanvahvistajan ilmoituksen tietosisällöstä. Ilmoitukseen on merkittävä tiedot luovutuksen osapuolista, luovutuksen kohteesta, luovutuksen lajista, luovutuksen ehdoista ja luovutuksen arvoon vaikuttavista tekijöistä. Tiedot merkitään luovutuskirjan ja osapuolten antamien tietojen perusteella. Ilmoitusten tekemistä varten allekirjoittajien on ilmoitettava luovutuksen osapuolten henkilötunnukset, kaupparekisterinumerot tai muut vastaavat tunnukset sekä mahdollinen yritys- ja yhteisötunnus.

Maakaaren 12 luvun 1 §:n 1 momentissa on säännös alkuperäisen saantokirjan esittämismisvelvoitteesta lainhuudatusta haettaessa. Lainkohdan sanamuodon mukaan kuitenkin sekä kaupanvahvistajan että kirjaamisviranomaisen oikeaksi todistama jäljennös on rinnastettu alkuperäisen saantokirjan esittämiseen lainhuudatuksessa. Edellisen johdosta kaupanvahvistajista annetun lain 6 §:n 1 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että kaupanvahvistajan ilmoitukseen kirjaamisviranomaiselle tulisi aina liittää mukaan jäljennös tai tallenne luovutuskirjasta, jonka perusteella lainhuudatusta haetaan. Lainmuutoksella edistettäisiin lainhuutomenettelyssä kaupanvahvistajan oikeaksi todistaman usein sähköisen luovutuskirjajäljennöksen liittämistä alkuperäisluovutuskirjan sijaan lainhuutohakemukseen. Jäljennöksen tai tallenteen toimittaminen kunnalle joustavoittaa lisäksi etuosto-oikeudesta päättämistä kuntaorganisaatioissa. Saadessaan jäljennöksen tai tallenteen luovutuskirjasta kunnan ei ole tarpeen erikseen tiedustella luovutuksen ehtoja kaupan osapuolilta.

7 §. *Kaupanvahvistajien valvonta.* Maanmittaustoimisto on valvonut vuodesta 2010 toimialueellaan kaupanvahvistajien toimintaa. Organisaatiouudistuksen johdosta pykälän 3 momentti esitetään muutettavaksi siten, että valvontavelvoite olisi alueellisesti toimivaltaisen maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitoksella. Maanmittauslaitoksen valvontatehtävä kattaisi kaikki kaupanvahvistajat, mukaan lukien eri virastoissa toimivat virkamiehet. Koska virkansa perusteella kaupanvahvistajan tehtäviä hoitavat kuuluvat 2 momentin nojalla oman virastonsa laillisuusvalvonnan piiriin, tulisi Maanmit-

tauslaitoksen ilmoittaa tietoon tulleista laiminlyönneistä ja muista epäkohdista asianomaiselle virastolle.

1.29 Eräistä vesitilusjärjestelyistä annettu laki

2 §. Pykälää esitetään tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta teknisesti siten, että toimijana olisi maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitos.

19 §. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että lunastushinnan maksaa Maanmittauslaitos asianomaisen maanmittauslaitoksen maksupisteen sijasta. Maanmittauslaitoksen maksupisteestä säätäminen laissa ei ole tarpeen.

Pykälän 3 momenttia esitetään tarkistettavaksi organisaatiouudistuksen johdosta siten, että laissa tarkoitetun lunastushinnan maksamista on haettava toimivaltaisen maanmittaustoimiston asemesta Maanmittauslaitokselta.

25 §. Pykälän 2 momenttia esitetään tarkistettavaksi teknisesti siten, että Maanmittaustoimisto korvattaisiin Maanmittauslaitoksella.

1.30 Kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annettu laki

1 §. Pykälän 3 momenttiin esitetään tehtäväksi tekninen tarkistus siten, että maanmittauslaitos kirjoitettaisiin isolla alkukirjaimella.

4 §. Pykälän 1 momenttiin esitetään tehtäväksi muutos maakaaren muutoksesta (96/2011) johtuen, joka lainmuutos tulee voimaan erikseen säädettävällä lailla. Kaupanvahvistajista annetun lain (573/2009) nojalla momentissa oleva julkinen kaupanvahvistaja muutettaisiin kaupanvahvistajaksi.

Kauppahintarekisteriin tulisi ilmoittaa kiinteän omaisuuden kauppojen ohella myös muut luovutukset.

Erikseen lailla voimaansaatettavan maakaaren 2 luvun 1 §:n 1 momentissa (96/2011) säädetään sähköisestä kiinteistökaupasta Maanmittauslaitoksen ylläpitämässä järjestelmässä. Sähköisesti tehdyssä kiinteistökaupassa ei ole kaupanvahvistajaa eikä kaupanvahvistajan ilmoitusta tehdä. Sähköisesti

päätetty kauppa- tai muu luovutuskirja toimitettaisiin järjestelmästä suoraan kauppahintarekisterin pitäjälle. Kiinteän omaisuuden kaupassa ostaja velvoitettaisiin lain säännöksellä tekemään kaupasta, lahjasta tai muusta sopimuksesta ilmoituksia siten kuin lähemmin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

1.31 Saamen kielilaki

2 §. Lain soveltamisala. Saamen kielilain (1086/2003) 2 §:n 1 momentin 7 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännöksen lisättäisiin Maanmittauslaitos sellaisena valtakunnallisen toimivallan omaavana viranomaisena, johon saamen kielilakia sovellettaisiin.

Saamen kielilaissa säädetään saamelaisten oikeudesta käyttää omaa kieltään tuomioistuimissa ja muussa viranomaisessa sekä julkisen vallan velvollisuuksista toteuttaa ja edistää saamelaisten kielellisiä oikeuksia. Saamelaisten kielelliset oikeudet ja lain soveltamisalaan kuuluvien viranomaisten velvoitteet ovat laajemmat saamelaisten kotiseutualueella kuin kotiseutualueen ulkopuolella. Saamelaisten kotiseutualueella tarkoitetaan Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien alueita sekä Sodankylän kunnassa sijaitsevaa Lapin paliskunnan aluetta, mistä säädetään saamen kielilain 3 §:n 3 kohdassa ja saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä.

Saamen kielilain 2 §:n 1 momentin mukaan viranomaisia, joihin lakia sovelletaan, ovat muun ohella ne valtion piiri- ja paikallishallinnon viranomaiset, joiden virka-alueeseen Enontekiön, Inarin, Sodankylän ja Utsjoen kunnat kokonaan tai osittain kuuluvat. Lakia sovelletaan myös niihin hallintoviranomaisiin, jotka muutoksenhakuviranomaisina käsittelevät edellä mainituissa viranomaisissa vireille tulleita asioita. Lain 4 §:n nojalla saamelaisella on omassa asiassaan oikeus käyttää saamen kieltä tässä laissa tarkoitettussa viranomaisessa. Lain soveltamisalaan kuuluvien viranomaisten ja julkisoikeudellisten laitosten niissä virastoissa ja muissa toimipaikoissa, jotka sijaitsevat saamelaisten kotiseutualueella, saamelaisilla on 12 §:n nojalla oikeus aina käyttää valintansa mukaan joko suomen tai saamen kieltä. Lakia koskevan hallituksen esityksen perustelujen (HE

46/2003 vp, s. 34 ja 36) mukaan niissä viranomaisissa, joiden virka-alue on osittain kotiseutualueella ja osittain sen ulkopuolella, noudatettaisiin 12 §:ää kotiseutualueella sijaitsevista toimipaikoista ja muutoin 4 §:ää.

Maanmittauslaitoksen osalta edellä kuvattu sääntely koskisi käytännössä saamelaisten kotiseutualueella sijaitsevaa Lapin maanmittaustoimiston Ivalon toimipistettä. Koska Maanmittauslaitoksen hallintouudistuksessa maanmittaustoimistot lakkaisivat alueellisia itsenäisinä hallintoyksikköinä ja niiden sijalle tulisi kolme valtakunnallista toimintayksikköä, Maanmittauslaitoksen saamen kielilaissa tarkoitettu piiri-, alue- ja paikallishallinto päättyisi eikä saamen kielilakia enää sovellettaisi Maanmittauslaitokseen. Tämä merkitisi saamelaisten kielellisten oikeuksien heikkenemistä, kun Maanmittauslaitoksen toimintaan kuuluvat asiat jäisivät kokonaan saamen kielilain soveltamisalan ulkopuolelle. Sen vuoksi lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että Maanmittauslaitos saatettaisiin lain soveltamisalan piiriin samalla tavoin kuin eräiden kansalaisten oikeusturvan kannalta keskeisten, toimialueeltaan valtakunnallisten viranomaisten ja laitosten osalta säädetään lain 2 §:ssä. Saamelaisella olisi siten oikeus käyttää saamen kieltä omassa asiassaan kaikissa Maanmittauslaitoksen toimintayksiköissä ja Maanmittauslaitoksen saamelaisten kotiseutualueella sijaitsevista palvelupisteistä valintansa mukaan joko suomen tai saamen kieltä.

1.32 Kirjaamisasioiden siirtämistä koskevan lainsäädännön voimaannaposta annettu laki

5 §. Samalle omistajalle kuuluvien kiinteistöjen yhteiskiinnitys. Tammikuun 1 päivänä 2010 voimaan tulleen kirjaamisasioiden siirtämistä koskevan lainsäädännön voimaannaposta annetun lain (584/2009) 5 §:n tehtävänä oli estää tilanne, jossa kiinteistöön ei yhteiskiinnitystä koskevasta sääntelystä ja viranomaisten toimialuemuutoksista johtuen voitaisi vahvistaa kiinnitystä. Kun nyt siirryttäisiin yhden toimivaltaisen kirjaamisviranomaisen järjestelmään, säännös jää tarpeettomaksi, minkä vuoksi se esitetään kumottavaksi.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Esityksen liitteenä on luonnos valtioneuvoston asetukseksi Maanmittauslaitoksesta.

Valtioneuvoston asetuksella annettaisiin Maanmittauslaitoksesta annetun lain 11 §:n nojalla tarkempia säännöksiä henkilöstöstä, henkilöstön tehtävistä, virkojen kelpoisuusvaatimuksista ja virkojen täyttämisestä. Valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarvittaessa tarkempia säännöksiä Maanmittauslaitoksen hallinnosta sekä pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin Maanmittauslaitoksen palvelupisteistä uuden hallintolain 3 §:n nojalla.

Käräjäoikeuksien tuomiopiireistä maa-oikeuden käsiteltäväksi säädettyissä asioissa on säädetty valtioneuvoston asetuksella (1775/2009). Asetuksessa kiinteistönmuodostamislain 241 a §:ssä tarkoitettujen käräjäoikeuksien tuomiopiirit on määritelty maa-oikeuden käsiteltäviksi säädettyissä asioissa osaksi maanmittaustoimistojen toimialueiden ja osaksi kuntajaon perusteella. Kun maanmittaustoimistot esitetyn organisaatiouudistuksen johdosta lakkaavat toimimasta alueellisina hallintoyksikköinä ja tulevat osiksi Maanmittauslaitoksen valtakunnallista palveluverkostoa, tulee myös edellä mainittua asetusta muuttaa tältä osin Maanmittaushallintoa koskevan lakiesityksen johdosta.

Asetustasoisista säännöksistä muutettavaksi tulisivat lisäksi kaivosasetus (663/1965), eräistä vesitilusjärjestelyistä annettu asetus (79/1980), uusjakojen tukemisesta annettu asetus (211/1981), kiinteistörekisteriasetus (970/1996), kiinteistönmuodostamisasetus (1189/1996), yksityisistä teistä annettu asetus (1267/2000), kaupanvahvistaja-asetus (734/2009), asetus kiinteistötoimitusmaksusta (1560/2001) ja asetus maanmittauslaitoksen eräiltä kirjaamislakimiehiltä vaadittavasta kielitaidosta (600/2009).

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

4 Suhde perustuslakiin ja kiellainsäädäntöön

4.1 Perustuslain merkitys valtakunnallisen viranomaisen perustamisen kannalta

Perustuslain 119 §:n 2 momentin mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, kun niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Valtion alue- ja paikallishallinnon perusteista säädetään niin ikään lailla. Säännöksessä hallinnon perusteilla tarkoitetaan valtion alue- ja paikallishallinnon yleistä rakennetta, kuten hallinnollisen jaotuksen perusteita ja viranomaistyyppejä.

Perustuslain edellyttämällä tavalla esityksessä ehdotetaan, että Maanmittauslaitoksesta annettavan lain 3 §:ään sisällytettäisiin erityiset säännökset Maanmittauslaitoksen organisaation määräytymisperusteista. Nämä määräytymisperusteet ohjaisivat Maanmittauslaitoksen sisäisen toimintaorganisaation rakentamista.

Ehdotuksen mukaan Maanmittauslaitoksen keskushallinnon alaisena toimisi kolme valtakunnallista yksikköä, jotka ovat tuotanto-toimintayksikkö, tukitoimintayksikkö ja yleishallintoyksikkö. Yksiköt määräytyisivät toimintojaon perusteella. Nykyiset Maanmittauslaitoksen keskushallinnon alaiset maanmittaustoimistot, joiden toimialueesta on säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, lakkaisivat toimimasta Maanmittauslaitoksen alueellisina hallintoyksikköinä.

Kun Maanmittauslaitoksen yksiköiden toimialueena olisi koko maa, laitoksessa ei olisi perinteisessä mielessä alue- tai paikallishallinnon viranomaisia. Tuotantotoimintayksikössä voisi olla Maanmittauslaitoksen työjärjestyksellä rajattavia palvelualueita.

Huomioon otettavaksi tulisi myös hallintolain 7 §:ään sisältyvä sääntely, jonka mukaisesti Maanmittauslaitoksen organisaatio ja toiminnot olisi pyrittävä järjestämään siten, että Maanmittauslaitoksessa asioiva saisi asianmukaisesti hallinnon palveluita ja että Maanmittauslaitos voisi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Palveluiden saatavuus turvataisiin palveluverkkorakenteen avulla säilyttämällä Maanmittauslaitoksen nykyinen pal-

velupisteverkko (35 palvelupistettä) organisaatiouudistuksessa ennallaan kuin myös yhä enenevässä määrin sähköisin palveluin ja puhelinpalveluna. Palvelupisteet toimisivat edelleen täyden palvelun periaatteella. Ehdotetulla yhden viraston rakenteella tähdättäisiin myös toiminnan yhtenäisyyden lisäämiseen. Palvelupisteverkosta säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Vastaavanlainen kysymys siirtymisestä valtakunnalliseen toimialuejakoon ja sen perustuslainmukaisuudesta on ollut esillä Verohallinnon hallinto-organisaatiota uudistettaessa. Siinä yhteydessä perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan (PeVL 5/2008 vp), että Verohallintoa koskenut laki voitiin säätää tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Koska ehdotetussa organisaatiouudistuksessa ei ole kyse varsinaisista eri viranomaisten välisistä toimivallan siirroista vaan siirtymisestä koko maan laajuisella toimialueella toimivan viranomaisen sisällä valtakunnalliseen yksiköjakoon, laki voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

4.2 Kielilain vaatimusten huomioon ottaminen

Perustuslain 17 §:n 2 momentin mukaan jokaisen oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa asiassaan omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia turvataan lailla. Kielilain (423/2003) 5 §:n mukaan kielellisen jaotuksen perusyksikkönä on kunta. Lain 6 §:n 1 momentin mukaan yksikielisellä viranomaisella tarkoitetaan muun ohessa valtion viranomaista, jonka virka-alueeseen kuuluu ainoastaan samankielisiä kuntia ja kaksikielisellä viranomaisella muun ohessa valtion keskushallintoviranomaista ja muuta viranomaista, jonka virka-alueeseen kuuluu erikielisiä kuntia tai vähintään yksi kaksikielinen kunta. Lain 6 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen alueellisen yksikön tai muun alueellisen organisaation kielellinen asema määräytyy sen virka-alueen kielellisen aseman mukaan.

Maanmittauslaitoksesta muodostettaisiin yksi viranomainen, jonka virka-alueena olisi koko maa. Maanmittauslaitoksen virka-alueeseen kuuluisi sekä yksi- että kaksikieli-

siä kuntia. Maanmittauslaitos olisi siten lähtökohtaisesti viranomaisena kaksikielinen.

Maanmittauslaitos jakautuisi laissa säädettyllä tavalla yksiköihin, joiden kaikkien toimialueena olisi koko maa. Siltäkin osin kuin Maanmittauslaitoksen tuotantotoimintayksikön toimialueena olisi koko maa, yksikkö saattaisi edelleen Maanmittauslaitoksen työjärjestyksessä määrättyllä tavalla organisoitua sisäisesti maantieteellisesti palvelualueiksi. Tuotantotoimintayksikössä voisi olla organisaatioyksiköitä, joiden toimialue muodostuisi maantieteellisen aluejaon mukaisesti.

Siltä osin kuin Maanmittauslaitoksen yksikön sisäisen organisaatioyksikön toimialue määräytyisi Maanmittauslaitoksen työjärjestyksessä määrätyn tavoin maantieteellisesti, sisäisen organisaatioyksikön kielellinen asema määräytyisi kielilain 6 §:n 2 momentin mukaisesti toimialueen kielellisen aseman perusteella.

Maanmittauslaitoksen nykyinen, valtakunnan kattava kolmenkymmenenviiden palvelupisteen verkko on edistänyt ruotsinkielisten palveluiden saatavuutta. Organisaation uudistaminen siten, että valtakunnan alueella toimii vain yksi tuotantotoiminnasta vastaava yksikkö, mahdollistaa kielellisten näkökohtien huomioon ottamisen toiminnassa aikaisempaa paremmin, kun ruotsinkielisten asiakkaiden palvelu voidaan ohjata valtakunnallisen yksikön sisällä sellaisiin palvelupisteisiin, joissa työskentelee ruotsinkielistä äidinkielenään puhuvia henkilöitä.

Perustuslain 17 §:n 3 momentissa säädetään, että muiden ohella saamelaisilla alkupe- räiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää kulttuuriaan. Saamelaisten oikeudesta käyttää saamen kieltä viranomaisessa säädetään lailla. Saamen kielilain osalta asiaa on käsitelty yksityiskohtaisten perustelujen kohdassa 1.31.

Sillä, että Maanmittauslaitos olisi yksi viranomainen, ei olisi vaikutusta myöskään Ahvenanmaan maakunnan kielelliseen asemaan suhteessa Maanmittauslaitokseen. Ahvenanmaalla olisi edelleen Maanmittauslaitoksen palvelupiste.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

*Lakiehdotukset***1.****Laki****Maanmittauslaitoksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku**Tehtävät ja organisaatio****1 §***Maanmittauslaitos*

Maa- ja metsätalousministeriön alaisen Maanmittauslaitoksen toimialueena on koko maa.

2 §*Tehtävät*

Maanmittauslaitoksen tehtävänä on:

1) huolehtia kiinteistönmuodostamis- ja tilusjärjestelytoiminnasta sekä kiinteistöjä koskevien rekisterien pitämisestä;

2) huolehtia kiinteistöjä koskevista kirjaamisasioista sekä lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin pitämisestä;

3) huolehtia yleisistä kartastotöistä sekä maastotietoja ja ilmakuvia koskevan valtakunnallisen maastotietojärjestelmän pitämisestä;

4) tukea paikkatietoinfrastruktuurin ylläpitämistä ja kehittämistä ja edistää tarkoituksenmukaista kartoitusta ja kartantuotantoa sekä luovuttaa, julkaista ja jakaa karttatietoja ja toimialansa muita tietoja;

5) huolehtia alansa kehittamisestä ja suorittaa ne muut tehtävät, jotka erikseen säädetään tai maa- ja metsätalousministeriö määrää sen suoritettaviksi.

Maanmittauslaitos voi tilauksesta suorittaa toimialansa kuuluvia tehtäviä ja huolehtia kunnan kanssa tehdyn sopimuksen perusteel-

la kunnan kiinteistöinsinöörille säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä.

3 §*Organisaatio*

Maanmittauslaitoksella on keskushallinto, jonka hallintopaikka on Helsinki.

Keskushallinnon alaisia toimintayksiköitä ovat tuotantotoimintayksikkö, tukitoimintayksikkö ja yleishallintoyksikkö. Yksiköiden toimialueena on koko maa.

Maanmittauslaitoksen palvelupisteistä säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Ahvenanmaalla on oma palvelupiste.

4 §*Yksiköiden tehtävät*

Tuotantotoimintayksikön tehtävänä on suorittaa Maanmittauslaitokselle kuuluvia kiinteistötoimitus-, kirjaamis- ja kartastotehtäviä ja muita 2 §:ssä tarkoitettuja tuotantotehtäviä.

Tukitoimintayksikön tehtävänä on tuottaa 2 §:ssä tarkoitettuja asiantuntija- ja kehittämispalveluja.

Yleishallintoyksikön tehtävänä on huolehtia Maanmittauslaitoksen yleishallinnosta, taloushallinnosta ja henkilöstöhallinnosta.

5 §*Työjärjestys*

Maanmittauslaitoksen työjärjestyksessä annetaan tarkemmat määräykset Maanmitta-

uslaitoksen organisaatiosta, tehtävistä ja niiden järjestämisestä. Maanmittauslaitoksen työjärjestys julkaistaan Suomen säädöskoelmassa.

Maanmittauslaitoksen yksikön työjärjestyksessä annetaan tarkempia määräyksiä yksikön sisäisestä organisaatiosta, tehtävistä ja niiden järjestämisestä.

Pääjohtaja vahvistaa Maanmittauslaitoksen työjärjestyksen ja yksikön työjärjestyksen yksikön päällikön esittelystä.

2 luku

Johtaminen ja asioiden ratkaiseminen

6 §

Pääjohtajan tehtävät ja ratkaisuvallta

Maanmittauslaitosta johtaa pääjohtaja.

Pääjohtaja ratkaisee Maanmittauslaitokselle kuuluvat hallinnolliset asiat. Valtioneuvoston asetuksella voidaan siirtää ratkaisuvallta hallinnollisissa asioissa muullekin virkamiehelle.

Pääjohtaja voi ottaa ratkaistavakseen hallinnollisen asian, jonka ratkaisuvallta kuuluu yksikön päällikölle tai muulle virkamiehelle.

Pääjohtaja määrää itselleen sijaisen.

7 §

Määräysten antaminen

Pääjohtaja päättää Maanmittauslaitoksen toimivaltaan kuuluvien määräysten antamisesta.

Pääjohtaja päättää määräyksen antamisesta asianomaisen virkamiehen esittelystä. Esi-tyksen valmistelun tulee tapahtua erillään määräyksen soveltamiseen liittyvien hallin-
topäätösten tekemisestä.

8 §

Pääjohtajan kelpoisuusvaatimukset

Pääjohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edel-

lyttämä monipuolinen kokemus sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

9 §

Yksikön päällikön tehtävät ja ratkaisuvallta

Maanmittauslaitoksen yksikköä johtaa yksikön päällikkö.

Yksikölle kuuluvat asiat ratkaisee yksikön päällikkö tai muu virkamies sen mukaan kuin yksikön työjärjestyksessä määrätään.

10 §

Kirjaamisasioiden käsittely

Tuotantotoimintayksikön päällikön on määrättävä, ketkä kirjaamislakimiehet toimivat kirjaamisasioista vastaavina lakimiehinä. Kirjaamisasioista vastaavan lakimiehen tehtävistä määrätään yksikön työjärjestyksessä.

Tuotantotoimintayksikön päällikkö voi määrätä yksikön tuotantotoiminnan henkilökuntaan kuuluvan virkasuhteessa olevan ratkaisemaan kirjaamisasioita, jos tällä on tehtävän hoitamiseen riittävä taito.

11 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä henkilöstöstä, henkilöstön tehtävistä, virkojen kelpoisuusvaatimuksista ja virkojen täyttämisestä.

3 luku

Erinäiset säännökset

12 §

Puhevallan käyttö

Maanmittauslaitoksen keskushallinto kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja viranomaisissa valtion etua ja oikeutta kaikissa Maanmittauslaitosta koskevissa asioissa.

Yksikön päällikkö on oikeutettu edustamaan valtiota niissä asianomaista yksikköä koskevissa asioissa, joissa keskushallinnon edustaja ei esiinny.

13 §

Hallintokantelun käsittely ja ratkaiseminen

Maanmittauslaitoksen tai sen virkamiehen tai toimihenkilön toiminnasta tehdyn hallintokantelun ratkaisee pääjohtaja. Maanmittauslaitoksen työjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä, että Maanmittauslaitoksen virkamiehen tai toimihenkilön toiminnasta tehdyn kantelun ratkaisee muu virkamies.

Pääjohtajan tai hänen sijaisensa toiminnasta tehdyn hallintokantelun ratkaisee maa- ja metsätalousministeriö.

14 §

Suoritteiden maksullisuus

Maanmittauslaitoksen kartoista, ilmakuvista, julkaisuista, muista vastaavista suoritteista

ja tilauksesta suoritettavista tehtävistä, joita koskevista maksuista ei ole erikseen säädetty, ja kirjaamisasioiden käsittelystä perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperusteissa (150/1992).

Yleiseen käyttöön tarkoitetuista kartoista, maastotietoaineistosta, ilmakuvista, julkaisuista ja muista vastaavista suoritteista perittävän maksun suuruutta määrittäessä voidaan aineiston hankinnasta aiheutuvat kustannukset osaksi tai kokonaan jättää ottamatta huomioon taikka maksu jättää kokonaan perimättä.

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan maanmittauslaitoksesta annettu laki (505/1991).

Mitä muualla lainsäädännössä säädetään tai muutoin määrätään maanmittaustoimistosta, koskee tämän lain voimaan tultua Maanmittauslaitosta.

2.

Laki**kiinteistönmuodostamislain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 3 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 momentti, 5 a §:n 2 momentti, 6 §:n 4 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 68 §:n 2 momentti, 102 §, 192 §:n 1 momentti, 212 §:n 1 ja 2 momentti, 234 §:n 2 momentti, 239 §, 241 §:n 1 momentti, 242 §:n 2 momentti, 255 §:n 2 momentti, 285 §:n 1 ja 3 momentti sekä 291 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 4 momentti sekä 212 §:n 1 ja 2 momentti laissa 914/2011, 5 a §:n 2 momentti ja 14 §:n 1 momentti laissa 322/1999, 68 §:n 2 momentti ja 241 §:n 1 momentti laissa 1159/2005, 239 § ja 255 §:n 2 momentti laissa 1180/2000 sekä 285 §:n 1 momentti laissa 273/1998, ja

lisätään lakiin uusi 10 a ja 10 b § sekä 285 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 273/1998 ja 914/2011, uusi 4 momentti ja 287 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

3 §

Kiinteistötoimitusten ja muiden 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamisesta huolehtii Maanmittauslaitos. Asemakaava-alueella suoritettavista kiinteistötoimituksista ja muiden toimenpiteiden suorittamisesta huolehtii kuitenkin sen mukaan kuin jäljempänä 5 §:n 3 momentissa tarkemmin säädetään se viranomainen, joka kiinteistörekisterilain 5 §:n mukaisesti toimii kiinteistörekisterin pitäjänä asianomaisella alueella. Jos kiinteistötoimitus koskee sekä asemakaava-alueella että sen ulkopuolella olevaa aluetta, toimituksen suorittamisesta huolehtii kuitenkin Maanmittauslaitos.

5 §

Toimitusinsinöörinä voi olla Maanmittauslaitoksen palveluksessa virkasuhteessa oleva tehtävään soveltuvan maanmittauksen tutkinnon suorittanut diplomi-insinööri ja ammattikorkeakoulussa tai teknillisessä oppilaitoksessa tehtävään soveltuvan tutkinnon suorittanut insinööri tai teknikko sekä kunnan kiinteistöinsinööri ja kuntaan virkasuhteessa oleva edellä tarkoitettua tutkinnon suorittanut insinööri tai teknikko.

5 a §

Maanmittauslaitoksen palveluksessa virkasuhteessa oleva 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimitusinsinööri voidaan Maanmittauslaitoksen suostumuksella määrätä toimitusinsinööriksi 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuun toimitukseen ottaen huomioon, mitä mainitun pykälän 4 momentissa säädetään.

6 §

Uskotun miehen palkkion, korvausten ja päivärahan määräytymisperusteet ja määrän vahvistaa Maanmittauslaitoksen keskushallinto. Uskottuun mieheen sovelletaan muuten, mitä kuntalaissa (365/1995) säädetään kunnan luottamushenkilöstä, jollei jäljempänä toisin säädetä.

10 a §

Uskotun miehen tehtävän hoitamisessa satuneesta tapaturmasta suoritetaan korvaus valtion varoista samojen perusteiden mukaan kuin tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) säädetään työtapaturmasta. Korvausta suoritetaan siltä osalta kuin vahingoittuneella ei ole muun lain nojalla oikeutta tapaturmavakuutuslain mukaiseen korvaukseen.

10 b §

Korvauksen hakemiseen, korvausvelvollisuuteen, korvaukseen, korvausasian käsittelyyn, puhevallan käyttämiseen, tietojen salassapitovelvollisuuteen ja sen rikkomiseen, oikeuteen saada tietoja, oikeuteen ja velvollisuuteen antaa tietoja, muutoksenhakuun korvausasiassa annettuun päätökseen, Valtiokonttorin takautumisoikeuteen ja aiheettoman korvauksen takaisin perimiseen sovelletaan, mitä tapaturmavakuutuslaissa, ammattitautilaissa (1343/1988) ja tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (625/1991) säädetään. Mitä näissä laeissa säädetään työntekijästä, työnantajasta ja vakuutuslaitoksesta, sovelletaan vastaavasti uskottuun mieheen, Maanmittauslaitokseen ja tapaturmavakuutuslain 9 ja 30 §:n säännökset huomioon ottaen Valtiokonttoriin.

14 §

Kiinteistötoimitusta haetaan kirjallisesti Maanmittauslaitokselta. Edellä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimitusta haetaan kuitenkin asianomaisen kunnan kiinteistörekisterin pitäjältä. Toimituksen vireilletulosta hakemuksetta säädetään erikseen jäljempänä.

15 §

Jos hakemus on tehty tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti, Maanmittauslaitoksen tai kunnan kiinteistörekisterin pitäjän on annettava toimitusmääräys toimituksen suorittamiseksi.

68 §

Maanmittauslaitos voi antaa hakemuksetta toimitusmääräyksen hankeusjakoon sekä sellaiseen uusjakoon, jolla voidaan edistää maan luovuttamista lisäalueiksi tai muutoin huomattavasti parantaa paikkakunnan oloja.

102 §

Jos kiinteistönmäärityksessä ilmenee, että on tapahtunut 278 §:ssä tarkoitettu virhe, tulee kiinteistörekisteriviranomaisen saattaa asia Maanmittauslaitoksen keskushallinnon

käsiteltäväksi sen jälkeen, kun toimitus on saanut lainvoiman.

192 §

Kun toimitus on 284 §:n mukaan saanut lainvoiman, toimituksesta tehdään merkinnät kiinteistörekisteriin. Jos kaikki asianosaiset ovat ilmoittaneet hyväksyvänsä toimituksen, merkinnät kiinteistörekisteriin voidaan tehdä valitusajan päättymistä odottamatta. Tässä lainkohdassa säädetty koskee myös 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiinteistörekisterin pitäjän päätöksen merkitsemistä kiinteistörekisteriin.

212 §

Toimituskustannukset 67 §:n 4 momentissa tarkoitettua hankeusjaosta maksaa asianomaisen hankkeen toteuttaja. Jos Maanmittauslaitos on antanut muuhun uusjakoon toimitusmääräyksen 68 §:n 2 momentin nojalla hakemuksetta, toimituskustannukset maksetaan kokonaan valtion varoista. Jos samassa uusjakotoimituksessa tehdään sekä 67 §:n 4 momentissa että 67 §:n 1 momentissa tarkoitetuista tarpeista johtuvia tilusjärjestelyjä, hankkeen toteuttaja vastaa hankkeen johdosta tarpeellisten toimenpiteiden aiheuttamista toimituskustannuksista. Muilta osin toimituskustannuksiin sovelletaan, mitä edellä tässä momentissa ja 209 §:ssä säädetään.

Kiinteistönmäärityksestä ja muusta sellaisesta toimituksesta, jolla voidaan poistaa kiinteistörekisterissä tai kiinteistöjaotuksessa oleva puute tai korjata kiinteistöjärjestelmässä oleva virhe taikka muutoin edistää kiinteistöjärjestelmän luotettavuutta ja selvyyttä, maksetaan toimituskustannukset, siltä osin kuin toimitus tai toimenpide on ollut yleisen edun vaatima, valtion tai kunnan varoista siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Kuitenkin 283 §:ssä tarkoitettua toimituksen toimituskustannukset maksetaan kokonaan valtion tai kunnan varoista. Toimituskustannukset maksetaan valtion varoista, jos kiinteistörekisterin pitäjänä on Maanmittauslaitos, ja kunnan varoista, jos kiinteistörekisterin pitäjänä on kunnan viranomainen.

234 §

Valitusasiakirjat on toimitettava asianomaiseen maa-oikeuteen. Maa-oikeuden on annettava tieto valituksesta ja sen sisällöstä kiinteistörekisterin pitäjälle.

239 §

Muutoksenhakukirjelmä, johon on sisällytettävä lupahakemus ja valitus, on yhdessä maa-oikeuden tuomion tai päätöksen kanssa toimitettava maa-oikeuteen viimeistään kuudentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun maa-oikeuden ratkaisu julistettiin tai annettiin. Jos useat valittavat maa-oikeuden ratkaisusta, ei valituskirjelmiin tarvitse liittää kuin yksi kappale maa-oikeuden ratkaisua.

241 §

Maa-oikeuden on lähetettävä sille toimitetut muutoksenhakuasiakirjat korkeimmalle oikeudelle muutoksenhauille säädetyn määräajan päätyttyä. Samalla on toimitettava korkeimman oikeuden nähtäväksi toimitusasiakirjat. Jos muutoksenhakemus on selvästi tehty myöhään, muutoksenhakuasiakirjat lähetetään toimitusasiakirjoja toimittamatta. Maa-oikeuden on toimitettava tieto muutoksenhausta kiinteistörekisterin pitäjälle.

242 §

Toimivaltainen on se maa-oikeus, jonka tuomiopiirissä alue, jota asia koskee, sijaitsee. Jos alue kuuluu kahden tai useamman maa-oikeuden tuomiopiiriin tai asiassa on kysymys rajasta, joka on samalla kahden tai useamman maa-oikeuden tuomiopiirin raja, asian ratkaisee se maa-oikeus, jonka tuomiopiiriin kuuluu pääosa siitä alueesta tai rajasta, jota asia koskee.

255 §

Päätöksestä, jolla muutoksenhakemus jätetään tutkimatta, on annettava tieto Maanmittauslaitokselle, kiinteistöinsinöörille tai tie-lautakunnalle ja valitusasiassa, jos toimitus on kesken, myös toimitusinsinöörille esitettäväksi toimituskokouksessa muille asian-

osaisille, joiden tietoon ratkaisu silloin katsotaan saatetuksi.

285 §

Maanmittauslaitoksen muuhun kuin 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Maanmittauslaitoksen tai kunnan kiinteistörekisterin pitäjän päätöksestä, jolla toimitusmääräyksen antaminen on evätty, saa vaatia oikaisua Maanmittauslaitoksen keskushallinnolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiiriin alue tai pääosa siitä alueesta, jota asia koskee, kuuluu. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

287 §

Valtion ja muun julkisyhteisön viranomaiset ovat pyynnöstä velvolliset salassapitosäännösten estämättä antamaan kiinteistötoimituksesta tiedottamista varten asianosaisen tunniste- ja yhteystiedot Maanmittauslaitokselle ja kiinteistörekisterin pitämisestä vastaavalle kunnalle.

291 §

Tässä laissa tarkoitettujen toimitusten ja tehtävien suorittamisen ohjaamiseksi Maanmittauslaitoksen keskushallinto antaa tarpeelliset asiakirjojen kaavat sekä määräykset käytettävistä rajamerkeistä, karttaan tehtävistä merkinnöistä ja kiinteistötoimituksessa suoritettavien mittauksen tarkkuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti sekä 8 §:n 5 momentti, sellaisena kuin niistä on 6 §:n 2 momentti laissa 576/2009, seuraavasti:

5 §

Kiinteistötietojärjestelmän hallinto

Tässä laissa tarkoitetun kiinteistötietojärjestelmän perustamisesta, hallinnosta, ylläpitämisestä, tietopalvelusta ja järjestelmän kehittämisestä huolehtii Maanmittauslaitos.

Kiinteistötietojärjestelmän hallinnosta, ylläpitämisestä, tietopalvelusta ja kehittämisestä aiheutuvien kustannustensa kattamiseksi Maanmittauslaitos saa kiinteistötietojärjestelmän suoritteista kertyvistä tuloista maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettyä osuuden. Kiinteistötietojärjestelmän muista toimenpiteistä aiheutuvien kustannusten kattamisesta järjestelmän suoritteista saatavilla tuloilla sekä tulojen jakamisesta muutoin järjestelmästä huolehtivien viranomaisten kesken säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on ennen asetuksen antamista kuuluttava keskeisiä kiinteistötietojärjestelmän tiedon tuottajia.

6 §

Tietojen luovuttaminen tietopalveluna

Maanmittauslaitoksen on järjestettävä jokaiselle mahdollisuus saada Maanmittauslaitoksessa maksutta luettavakseen kiinteistötie-

tojärjestelmässä olevat tiedot ja tehdä niistä muistiinpanoja. Maksua vastaan tietoja luovutetaan otteina, todistuksina ja muina tulosteina sekä teknisen käyttöyhteyden avulla. Jollei erityisestä syystä muuta johdu, voidaan tiedoista antaa maksua vastaan kopio sähköisessä muodossa.

Otteita, todistuksia ja muita tulosteita sekä 1 momentissa tarkoitettuja kopioita voivat antaa kunnat, Maanmittauslaitos ja maistraatit sekä Maanmittauslaitoksen päätöksen nojalla myös muut viranomaiset, joilla on tekninen käyttöyhteys kiinteistötietojärjestelmään.

8 §

Korvausvastuu

Jos kiinteistötietojärjestelmään sisältyvän tiedon virheellisyys aiheutuu kiinteistötietojärjestelmän hallinnosta huolehtivan Maanmittauslaitoksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitusta toiminnasta, Maanmittauslaitos vastaa tiedon luovuttajalle virheestä aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin 2 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki**kiinteistörekisterilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kiinteistörekisterilain (392/1985) 18 ja 19 § sekä
muutetaan 3 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 ja 4 momentti, 11 §:n 2 momentti sekä 12 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentti ja 11 §:n 2 momentti laissa 454/2002 sekä 5 §:n 1 ja 4 momentti laissa 323/1999, seuraavasti:

3 §

Maanmittauslaitos päättää kunnan hakemuksesta tai omasta aloitteestaan kyläjaotuksen ja rekisterikylän nimen muuttamisesta. Kiinteistörekisterin pitäjä päättää rekisteriyksikön omistajan hakemuksesta rekisteriyksikön nimen muuttamisesta.

5 §

Kiinteistörekisteriä pitää Maanmittauslaitos sen mukaan kuin Maanmittauslaitoksen keskushallinto määrää. Asemakaava-alueella, lukuun ottamatta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 10 luvussa tarkoitettua rantasemakaava-aluetta, kiinteistörekisteriä pitää kuitenkin kunnan kiinteistöinsinööri, jos kunta päättää ottaa huolehtiakseen kiinteistörekisterin pidosta. Jos kunnassa on useita kiinteistöinsinöörejä, kunnan tulee määrätä kenen heistä on toimittava kiinteistörekisterin pitäjänä.

Vastuu kiinteistörekisterin pitämisestä siirtyy viidennen kalenterivuoden alusta sen kalenterivuoden jälkeen, jona kunta on tehnyt 1 tai 3 momentissa tarkoitetun päätöksen, jollei kunta sovi toisin Maanmittauslaitoksen kanssa.

11 §

Valtio tai kunta on 1 momentin mukaan korvausvelvollinen kuitenkin vain, jos virheellinen rekisteritieto koskee:

1) sellaisen rekisteriyksikön pinta-alaa, jonka alue on toimituksessa tai muussa yhteydessä uudelleen mitattu;

2) toimituksessa perustettua, siirrettyä tai poistettua rasiitetta tai muuta vastaavaa käyttöoikeutta, lukuun ottamatta rasiitteen tai käyttöoikeuden sijaintitietoa ja yksityistien tiekunnan yhteyshenkilön tietoja;

3) kiinteistön osuutta yhteiseen alueeseen tai yhteiseen erityiseen etuuteen tai kiinteistölle kuuluvaa yksityistä erityistä etuutta, jos osuudesta tai etuudesta on toimituksessa tehty oikeusvoimainen ratkaisu; taikka

4) rekisteriyksiköiden keskinäistä sijaintia siltä osin kuin sijainti on toimituksessa määritetty.

12 §

Valtion tai kunnan oikeus saada korvausta 1 momentin nojalla alkaa siitä päivästä, jolloin valtio tai kunta on maksanut korvauksen vahinkoa kärsineelle taikka tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä velvoitettu maksamaan korvausta. Korvauksen vaatimisesta päättää valtion osalta Maanmittauslaitos ja kunnan osalta kunnanhallitus. Korvauksesta voidaan osaksi tai kokonaan luopua, jos korvauksen vaatiminen vahingon suuruus ja muut olosuhteet huomioon ottaen on kohtuutonta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**uusjakojen tukemisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusjakojen tulemisesta annetun lain (24/1981) 6 §:n 2 momentti, 7 § ja 10 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 2 momentti laissa 1239/1994 sekä 7 § ja 10 a §:n 1 momentti laissa 990/2010, seuraavasti:

6 §

Kustannusten maksamisesta 2 §:n mukaisesti päättää Maanmittauslaitos.

7 §

Maanmittauslaitos maksaa 2 §:ssä tarkoitettut varat ennakolta tilan omistajalle tai haltijalle taikka toimitusmiesten esityksestä muulle toimituksessa nimetylle henkilölle, yhteisölle tai viranomaiselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettuja varoja on nostettu ennen kuin työ on tehty, nostettua määrää vastaava työ on tehtävä kahden vuoden kuluessa rahaerän nostamisesta. Erityisestä syystä Maanmittauslaitos voi kuitenkin myöntää määräaikaan pidennystä enintään kaksi vuotta kerrallaan. Jos työ ei valmistu määräajassa, Maanmittauslaitoksen on perittävä nostettu määrä takaisin ja perittävä summalle korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen vuotuinen korko varojen nostamispäivästä.

Jollei 1 momentissa tarkoitettuja varoja nosteta viiden vuoden kuluessa 6 §:n 2 momentissa tarkoitettun päätöksen antamisesta, oikeus niiden saamiseen on menetetty, ellei Maanmittauslaitos erityisestä syystä toisin päättä.

10 a §

Kun päätös kustannusten takaisin perimisestä on tehty, Maanmittauslaitoksen on viipymättä lähetettävä asianomaiselle kirjaa-
misviranomaiselle ilmoitus 10 §:ssä tarkoitettusta panttivastuusta merkinnän tekemiseksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mitä määrää pienemmistä takaisin perittävistä kustannuksista ei kuitenkaan tarvitse tehdä ilmoitusta eikä merkintää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki**kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) 2 §, 3 §:n 3 momentti, 5 §, 7 §:n 2 momentin 1 kohta ja 11 §, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 3 momentti laissa 1434/2001, ja
lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1434/2001 ja 960/2009, uusi 4 momentti seuraavasti:

2 §

Kiinteistötoimitusmaksu peritään valtiolle, kun kiinteistötoimituksen on suorittanut Maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva virkamies. Kunnan palveluksessa olevan virkamiehen suorittamasta kiinteistötoimituksesta peritään kiinteistötoimitusmaksu kunnalle.

3 §

Työkorvaus määrätään toimituksen suorittamiseen käytetyn työajan, keskimääräisten palkkauskustannusten sekä toimituksen suorittamisesta Maanmittauslaitokselle tai kunnalle aiheutuneiden muiden kustannusten perusteella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin työkorvausta määrättäessä huomioon otettavista muista kustannuksista.

5 §

Jos toimituksessa on maksuvelvollisen toimesta tehty sellaisia tehtäviä, joiden suorittaminen kuuluu Maanmittauslaitokselle, alennetaan toimituskorvausta vastaavalla osuudella.

7 §

Kiinteistötoimitusmaksua ei myöskään määrätä:

1) valtion tarvetta varten suoritetusta kiinteistötoimituksesta, kun toimituksen on suorittanut valtion Maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva virkamies;

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, missä tapauksissa kiinteistötoimitukset ovat 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja.

11 §

Maanmittauslaitos voi valtion osalta ja kunnan kiinteistörekisterin pitäjä kunnan osalta erityisen painavasta syystä myöntää luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle lykkäystä maksun suorittamisessa.

Maanmittauslaitoksen ja kunnan kiinteistörekisterin pitäjän päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin syistä, joiden perusteella voidaan myöntää lykkäystä maksun suorittamisessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki**maantielain 86 ja 92 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maantielain (503/2005) 86 §:n 1 momentti ja 92 §:n 2 momentti seuraavasti:

86 §

Maantietoimituksen rekisteröinti

Maantietoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta, kun se on saanut lainvoiman, eikä korvausten suorittamisesta tarvitse ilmoittaa Maanmittauslaitokselle.

Kunnan omistukseen asemakaava-alueen ulkopuolella ennen 1 päivää heinäkuuta 1991 siirtynyt entisen yleisen tien alue, joka ei kuulu ennestään kiinteistöön, muodostetaan tilaksi tai liitetään kiinteistöön kiinteistönmuodostamislain 41 §:ssä tarkoitetussa toimituksessa. Määräyksen toimituksen suorittamiseen antaa Maanmittauslaitos hakemusta kuultuaan sitä ennen kuntaa. Toimituskustannukset maksaa kunta.

92 §

Entistä tiealuetta koskevat menettelyt

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

8.

Laki**yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) 38 c §:n 1 ja 3 momentti, 40 §:n 2 momentti, 41 §:n 1 ja 3 momentti, 51 a §, 52 §:n 4 momentti, 55 § ja 67 §:n 7 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 38 c §:n 1 momentti laissa 185/2003, 38 c §:n 3 momentti, 40 §:n 2 momentti ja 41 §:n 1 momentti laissa 1079/2000, 41 §:n 3 momentti laissa 916/2011, 51 a § laeissa 555/1995 ja 1079/2000, 52 §:n 4 momentti ja 67 §:n 7 kohta laissa 555/1995 ja 55 § laissa 1019/1993, sekä

lisätään 43 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 555/1995, uusi 2 momentti ja 51 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 555/1995 ja 1079/2000, uusi 4 momentti seuraavasti:

38 c §

Alueella, jolla tieoikeudet ovat epäselvät tai jolla liikenteellisten olosuhteiden muuttumisen vuoksi on tarpeen tehdä tai lakkauttaa teitä taikka muutoin järjestellä tieoikeuksia, voidaan tarkoituksenmukaisten tieyhteyksien järjestämiseksi ja tieoikeuksien saatamiseksi vastaamaan muuttuneita olosuhteita kunnan, tiekunnan tai kiinteistön omistajan hakemuksesta suorittaa tällaista aluetta koskeva tietoimitus (*alueellinen tietoimitus*). Jos edellä tarkoitettu tieyhteyksien järjestely on tarpeen paikallisen liikenteen vähentämiseksi yleisellä tiellä taikka rautatien tasoristeyksien vähentämisen tai poistamisen vuoksi, alueellisen tietoimituksen suorittamista saa hakea myös yleisen tien tai radan pitäjä. Tietoimitusta haetaan Maanmittauslaitokselta, joka antaa toimitusmääräyksen ja huolehtii toimituksen suorittamisesta silloinkin, kun toimitus koskee kokonaan kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua aluetta. Jos yleinen etu vaatii, Maanmittauslaitos voi antaa määräyksen alueellisen tietoimituksen suorittamiseen hakemuksetta.

Alueellisen tietoimituksen kustannusten maksamiseen sovelletaan 47 §:n säännöksiä. Jos toimitus on tullut vireille hakemuksesta, ja jos se on ollut osittain tai kokonaan yleisen edun vaatima, voidaan toimituskustannukset tai osa niistä maksaa valtion varoista. Asiasta päättävät toimitusmiehet. Toimitusmiesten asiassa tekemään päätökseen ei saa valitta-

mallia hakea muutosta. Jos toimitus tehdään hakemuksetta Maanmittauslaitoksen määräyksestä, toimituskustannukset maksetaan valtion varoista.

40 §

Toimitusinsinöörinä voi olla Maanmittauslaitoksen tai kunnan palveluksessa oleva diplomi-insinööri, insinööri tai teknikko sen mukaan kuin kiinteistönmuodostamislain 5 ja 5 a §:ssä säädetään. Toimitusinsinööriin ja uskottuun mieheen sovelletaan muutoin, mitä kiinteistönmuodostamislain 5 §:ssä säädetään toimitusinsinööristä ja uskotusta miehestä.

41 §

Määräystä tietoimitukseen on haettava kirjallisesti Maanmittauslaitokselta. Jos tietoimitus koskee kokonaan kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua aluetta, toimitusta haetaan kunnan kiinteistörekisterin pitäjältä.

Maanmittauslaitos tai, jos kysymys on kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua alueesta, kunnan kiinteistörekisterin pitäjä voi panna hakemuksetta vireille tietoimituksen kiinteistönmuodostamislain 283 §:ssä tarkoitettua tapauksessa.

43 §

Maanmittauslaitoksen ja kiinteistörekisterin pitämisestä huolehtivan kunnan oikeuteen saada tietoja lakisääteisten virkatehtävien hoitamiseksi tässä laissa tarkoitettussa yksityistieasiassa sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislain 287 §:n 3 momentissa säädetään.

51 a §

Maanmittauslaitos pitää rekisteriä niistä yksityisistä teistä, joita koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta (*yksitystierekisteri*). Yksitystierekisteri on osa kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitettua kiinteistötietojärjestelmää. Maanmittauslaitos pitää yksityistierekisteriä myös niistä yksityisistä teistä, jotka sijaitsevat kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettulla alueella.

Yksitystierekisterin käyttötarkoituksena on:

1) mahdollistaa kiinteistöön kohdistuvien tiekunnan osakkaiden hyväksi perustettujen tieoikeuksien ja muiden käyttöoikeuksien kirjaaminen oikeuksien vahvistamiseksi sekä sivullisten etujen turvaamiseksi;

2) edistää tässä laissa tarkoitettujen toimistusten, kiinteistötoimistusten ja muiden yksityistieasioiden käsittelyä;

3) varmistaa tiekuntien tieoikeuksia ja muita käyttöoikeuksia koskevan tiedon saatavuus kiinteistöjä ja tiekuntien hallinnoimia yksityisteitä koskevien oikeustoimien ja hankkeiden valmistelua, tekemistä ja valvontaa sekä tuomioistuinn- että viranomaistoimintaa varten.

Kiinteistötietojärjestelmään merkitään:

1) tiekunnan nimi, tunnus, kunta, jonka alueella tie sijaitsee, ja tien ulottuvuus;

2) toimitsijamiehen tai hoitokunnan puheenjohtajan nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot sekä näitä tietoja koskevat muutokset;

3) 12 tai 13 §:ssä tarkoitettu oikeus ja kiinteistö, jota oikeus rasittaa, samoin kuin tieto siitä, kuuluuko oikeus tieosakkaille yhteisesti vai joillekin heistä;

4) tien tai tienosan liittäminen tiekunnan tiehen tai siitä erottaminen samoin kuin kah-

den tai useamman tiekunnan yhdistäminen taikka tiekunnan jakaminen tai lakkauttaminen;

5) tiekunnan tien tai sen osan lakkauttaminen tai lakkaaminen.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999). Siitä, miten kiinteistötietojärjestelmästä luovutetaan tietoja, säädetään kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 §:ssä.

Yksitystierekisteriin merkittävät tiedot säilytetään pysyvästi, jollei lailla erikseen toisin säädetä. Jos rekisterin tiedot ovat muuttuneet, aikaisempien tietojen säilyminen ja käytettävyyden on varmistettava tiedot erikseen arkistotoimalla tai tietotekniikan mahdollistamalla muulla tavalla.

52 §

Tielautakunnan on ilmoitettava Maanmittauslaitokselle 51 a §:n 3 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettut tiedot, kun tielautakunta on tehnyt asiaa koskevan päätöksen, joka on saanut lainvoiman. Jos tiekunnan kokouksen 67 §:n 7 kohdassa tarkoitettua asiaa koskeva päätös on saatettu tielautakunnan ratkaistavaksi, on tielautakunnan asiassa antamastaan lainvoimaisesta päätöksestä ilmoitettava Maanmittauslaitokselle. Tielautakunnan on ilmoittaessaan Maanmittauslaitokselle 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua päätöksensä liitettävä mukaan päätöksessä tarkoitettua tietä osoittava kartta.

55 §

Muutosta tielautakunnan tämän lain mukaan antamaan päätökseen haetaan maa-oikeudelta valittamalla. Valitus on tehtävä kirjallisesti ja siihen on liitettävä ote tai virallinen jäljennös tielautakunnan asiaa koskevasta pöytäkirjasta päätöksineen. Muutoksenhakuasiakirjat on muutoksenhakijan itsensä tai hänen valtuuttamansa asiamiehen annettava taikka lähetin tai postin välityksellä toimitettava maa-oikeuteen viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä tielautakunnan päätöksen tekemisestä.

67 §
Toimitsijamiehen tai hoitokunnan tehtävänä on:

tiedot, kun tiekunta on tehnyt kokouksessaan asiaa koskevan päätöksen;

7) ilmoittaa Maanmittauslaitokselle 51 a §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitetut

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) 6 §, sellaisena kuin se on laissa 476/1996,

muutetaan 5 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11, 13 ja 20 §, 52 §:n 4 momentti, 53 §:n 2 momentti, 54 §:n 2 momentti, 71 §:n 2 momentti, 72 c ja 72 d §, 76 §:n 2 momentti, 79 §:n 1 momentti, 84 §:n 2 momentti, 86 §:n 3 momentti, 87 ja 93 § sekä 97 § 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 72 c §, 86 §:n 3 momentti ja 87 sekä 93 § laissa 476/1996, 11 § laissa 476/1996 ja 1144/1999, 13 § laissa 1144/1999, 20 §, 52 §:n 4 momentti, 71 §:n 2 momentti ja 97 §:n 2 momentti laissa 709/1993, 53 §:n 2 momentti ja 84 §:n 2 momentti laissa 917/2011, 54 §:n 2 momentti ja 79 §:n 1 momentti laissa 580/2009 sekä 72 d § ja 76 §:n 2 momentti laissa 1433/2001, sekä

lisätään 101 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1394/2009, uusi 2 momentti seuraavasti:

5 §

Jos lunastuslupaa haetaan 9 §:n 4 momentissa tarkoitettua yritystä varten ja jos lunastuslupan antamista ei vastusteta tai kysymys on yleisen ja yksityisen edun kannalta vähemmän tärkeästä lunastuksesta, lunastuslupaa koskevan hakemuksen ratkaisee Maanmittauslaitos.

10 §

Lunastuslupaa koskevasta päätöksestä on viipymättä annettava tieto 9 §:n 1 momentissa säädetyssä järjestyksessä niille, joita 8 §:n mukaan on kuultava, ja hakijalle. Kun lunastuslupan on antanut valtioneuvosto, lunastuslupaa koskevasta päätöksestä on lisäksi viipymättä annettava tieto Maanmittauslaitokselle, jolle on samalla toimitettava kappaleet hakemuskirjoista.

11 §

Määräyksen lunastuksen toimeenpanosta antaa Maanmittauslaitos myönnettyään lunastuslupan tai saatuaan tiedon päätöksestä, jolla lunastuslupa on myönnetty.

Määräyksen 5 §:n 3 momentissa tarkoitettun lunastuksen sekä sellaisen muun lunastuksen toimeenpanosta, johon hakijalla on oikeus ilman lunastuslupaa, Maanmittauslaitos antaa hakemuksesta.

13 §

Toimitusinsinööriksi Maanmittauslaitoksen on määrättävä sellainen maanmittaustoimittuksia suorittava toimitusinsinööri, jolla on riittävä perehtyneisyys lunastusasioihin. Jos toimitus tapahtuu kokonaan kunnan asema-kaava-alueella, lukuun ottamatta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 10 luvussa tarkoitettua ranta-asemakaava-aluetta, eikä asianomainen kunta ole lunastustoimituksessa asi-

anosaisena, toimitusinsinööriksi voidaan kunnan suostumuksella määrätä kiinteistöinsinööri, jolla on vastaava perehtyneisyys lunastusasioihin.

20 §

Sellaiset lunastukset, jotka perustuvat samaan lunastuslupaan, käsitellään samassa toimituksessa. Maanmittauslaitos voi kuitenkin toimitusmääräystä antaessaan tai toimituksen aikana erottaa samaan lunastuslupaan perustuvat lunastukset käsiteltäviksi eri toimituksissa, jos se lunastuksen jouduttamiseksi tai muusta syystä on tarpeellista.

52 §

Hakijan on viipymättä ilmoitettava korvauksen suorittamisesta Maanmittauslaitokselle ja samalla esitettävä siitä selvitys.

53 §

Kun omistusoikeuden saaminen lunastettavaan kiinteistöön tai alueeseen tai muiden lunastuksen päättymiseen liittyvien oikeusvaikutusten syntyminen on tärkeää lunastuksen tarkoituksen toteuttamiseksi ja valitus lunastuspäätöksestä koskee vain korvauksia tai kustannuksia tai muutoin sellaista seikkaa, joka ei vaikuta lunastuksen kohteen vahvistamiseen taikka kiinteistörekisteriin muutoin tehtäviin merkintöihin, voidaan tarpeelliset rekisterimerkinnät toimituksesta tehdä lunastuksen hakijan pyynnöstä, vaikkei lunastuspäätös kaikilta osiltaan ole saanut lainvoimaa, edellyttäen, että lunastustoimikunnan määräämä lunastuskorvaus on asianmukaisesti suoritettu. Jos rekisteröinnin estävä valitus koskee vain joitakin toimitukseen kuuluvia kiinteistöjä, voidaan rekisterimerkinnät muiden kiinteistöjen osalta tehdä lunastuspäätöksen lainvoimaisuutta odottamatta. Edellä tarkoitettu pyyntö on tehtävä Maanmittauslaitokselle, jonka on toimitettava rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot kiinteistörekisterin pitäjälle ja ilmoitettava rekisteröintiä koskevasta pyynnöstä maaoikeudelle. Maaoikeus voi kieltää rekisteröinnin siksi, kunnes valitus on ratkaistu. Maaoikeus voi tehdä tässä momentissa tarkoitettua päätöksen myös, kun siinä on vain puheenjohtaja.

54 §

Jos kiinteistörekisterin pitäjänä on kunta, sen on viipymättä ilmoitettava lunastustoimituksen kiinteistörekisteriin merkitsemisestä Maanmittauslaitokselle. Maanmittauslaitoksen tulee toimittaa tieto lunastuksen päättymisestä lunastuslupan antaneelle viranomaiselle ja 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua lunastuksen kysymyksessä ollessa todisteellisenä tiedoksiantona asianomaiselle omistajalle tai haltijalle. Kirjaamisviranomaiselle tehtävästä ilmoituksesta säädetään 79 §:n 1 momentissa.

71 §

Jollei lisäkorvauksesta sovita, se on määrättävä vaatimuksen esittäjän hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, jonka pitämisessä on noudatettava, mitä lunastustoimituksesta säädetään. Määräyksen toimituksen suorittamiseen antaa Maanmittauslaitos.

72 c §

Lunastamalla hankittu erityinen oikeus voidaan osapuolten tekemän sopimuksen perusteella siirtää toiselle, jos siirron saajana on julkisoikeudellinen tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu yksityisoikeudellinen yhteisö ja yhteisö jatkaa sen yrityksen toimintaa, jota varten lunastus on pantu toimeen. Asian ratkaisee Maanmittauslaitos. Siirtämisestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin.

72 d §

Jos lunastuksen hakijalle on tarpeen käyttää lunastuspäätöksestä poikkeavaan tarkoitukseen aluetta, johon tällä on lunastuksen perusteella erityinen oikeus, Maanmittauslaitos voi hakemuksesta muuttaa lunastuspäätöksessä mainittua käyttötarkoitusta, jos yleinen tarve sitä vaatii ja muutoksesta aiheutuva haitta tai vahinko alueen omistajille tai siihen kohdistuvien muiden erityisten oikeuksien haltijoille on vähäinen. Muussa tapauksessa sovelletaan käyttötarkoituksen muuttamista koskevaan asiaan, mitä lunastusluvasta ja sen perusteella suoritettavasta lunastustoimituksesta säädetään.

Maanmittauslaitoksen on ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä varattava niille, joiden oikeutta asia koskee, tilaisuus antaa määräajassa lausuntonsa hakemuksesta. Tähän kuulemiseen sovelletaan, mitä 8 ja 9 §:ssä säädetään. Päätöksestä, jolla käyttötarkoitusta on muutettu, Maanmittauslaitoksen on viipymättä annettava tieto 9 §:n 1 momentissa säädettyssä järjestyksessä hakijan lisäksi asianomaisille alueen omistajille ja oikeudenhaltijoille. Päätökseen on liitettävä valitusosoitus.

Asianomaisen, joka katsoo käyttöoikeuden muuttamisesta aiheutuvan hänelle haittaa tai vahinkoa, on ilmoitettava Maanmittauslaitokselle korvausvaatimuksensa kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiannosta taikka, jos lunastuspäätöksen muuttamisesta on valitettu, sanotussa määräajassa päätöksen lainvoimaisuudesta lukien. Jolleivät osapuolet sovi korvauksesta Maanmittauslaitoksen asettamassa kohtuullisessa määräajassa, ratkaistaan asia toimituksessa, josta on voimassa, mitä 71 §:n 2 momentissa säädetään. Edellä 2 momentissa tarkoitettuun tiedoksiantoon on sisällytettävä tiedot mahdollisuudesta korvausvaatimuksen esittämiseen.

Lunastuspäätöksen muuttamisesta ja 3 momentissa tarkoitettua toimituksesta on tehtävä tarpeelliset merkinnät kiinteistörekisteriin.

76 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettua asian ratkaisee lunastuslupan antava viranomainen, jos sitä koskeva hakemus tehdään ennen lunastuslupa-asian ratkaisemista. Jos hakemus tehdään lunastustoimituksen ollessa vireillä, lunastustoimikunta ratkaisee asian lunastustoimituksessa annettavalla päätöksellä. Hakemuksen, joka on tehty lunastustoimituksen lopettamisen jälkeen ennen lunastuksen päättymistä, ratkaisee Maanmittauslaitos.

79 §

Kun lunastus on päättynyt, kirjaamisviranomaisen tulee viipymättä tehdä lunastuksen päättymisestä merkinnät lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin.

84 §

Luvan tutkimuksen suorittamiseen antaa Maanmittauslaitos. Lupa-asiaa käsiteltäessä voidaan asiasta antaa asianosaisille tieto hallintolain 62 §:ssä tarkoitettuna yleistiedoksiantona. Jos kuitenkin on ilmeistä, että tutkimustyö vaikeuttaisi merkittävästi jonkin kiinteistön käyttöä, on tällaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle annettava tieto hakemuksesta hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona. Kun lupa myönnetään, on määrättävä, mihin mennessä tutkimus on suoritettava. Jos lunastuksen kohde jätetään lunastustoimituksessa määrättäväksi, on lunastustoimikunnalla oikeus suorittaa tarpeellinen tutkimus hakijan osoituksen mukaan.

86 §

Jollei korvauksesta sovita, on korvausvaatimus esitettävä lunastustoimituksessa, jos lunastus on määrätty toimeenpantavaksi, ja muussa tapauksessa vaatimuksen esittäjän tai tutkimuksen suorittajan hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, jossa noudatetaan, mitä lunastustoimituksesta säädetään. Toimitusta on haettava vuoden kuluessa 2 momentissa tarkoitettua määräajan päättymisestä ja määräyksen sen suorittamiseen antaa Maanmittauslaitos.

87 §

Valtioneuvoston tai Maanmittauslaitoksen ennakkohaltuunottoluvan myöntämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea valittamalla muutosta.

93 §

Maanmittauslaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen, jolla toimitus on määrätty suoritettavaksi, ei saa hakea valittamalla muutosta.

97 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asia ratkaistaan lunastustoimituksessa. Määräyksen toimituksen suorittamiseen antaa Maanmittauslaitos lunastusta tai korvausta vaativan tai

lunastus- tai korvausvelvollisen hakemuksesta.

101 §

omaiselta tässä laissa tarkoitettujen toimitusten suorittamiseksi sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislain 287 §:n 3 momentissa säädetään.

Maanmittauslaitoksen oikeudesta saada tietoja valtion tai muun julkisyhteisön viran-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

ratalain 76 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ratalain (110/2007) 76 §:n 1 momentti seuraavasti:

76 §

Ratatoimituksen rekisteröinti

korvausten suorittamisesta tarvitse ilmoittaa Maanmittauslaitokselle.

Ratatoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta sen jälkeen kun ratatoimitus on saanut lainvoiman, eikä

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki**vesilain 5 ja 17 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesilain (587/2011) 5 luvun 38 §, 17 luvun 6 §:n 1 momentti ja 11 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 luku

Ojitus

38 §

annettava lupaviranomaisen hakemuksesta määräys kiinteistötoimituksen suorittamiseen. Toimitukseen sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään kiinteistönmäärityksestä.

Ojituksen johdosta suoritettava tilusjärjestely

Jos ojituksen johdosta saattaa olla tarpeen suorittaa sellainen tilusjärjestely, jota tarkoitetaan vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetussa laissa (451/1988), ojitusasiassa päätöksen tehneen on toimitettava ojitusuunnitelma Maanmittauslaitokselle, kun sitä koskeva päätös on saanut lainvoiman.

17 luku

Kiinteistöoikeudellisia säännöksiä

6 §

Kiinteistötoimitus

Jos 5 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei voida merkitä kiinteistötietojärjestelmään ilman erityistä selvitystä, Maanmittauslaitoksen on

11 §

Tilusjärjestely

Lupaviranomaisen on toimitettava lainvoiman saanut lupapäätös Maanmittauslaitokselle, jos:

1) päätöksellä annetaan 6 luvun 6 §:n mukainen käyttöoikeus; tai

2) päätöksen mukaisen hankkeen toteuttaminen aiheuttaa vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetussa laissa tarkoitettua tilusten pirstoutumista tai supistumista, kulkuyhteyksien katkeamista tai vaikeutumista taikka muuta vastaavanlaista haittaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki**vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain 4 ja 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain (451/1988) 4 §:n 2 momentti ja 21 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentti laissa 590/2011 ja 21 §:n 2 momentti laissa 567/1995, seuraavasti:

4 §

Saatuaan vesilain 17 luvun 11 §:ssä tarkoitetun lupapäätöksen Maanmittauslaitoksen on, jos tilusjärjestely on tarpeen, annettava tilusjärjestelytoimitusta koskeva toimitusmääräys. Vesilain 5 luvun 38 §:ssä tarkoitetun ojitussuunnitelman tultua Maanmittauslaitokselle on sen annettava toimitusmääräys tilusjärjestelytoimituksesta, jollei ilmeistä estettä toimituksen suorittamiselle ole.

21 §

Toimitusmiesten on tehtävä kustannusarvio 1 momentissa tarkoitettujen teiden tekemisestä sekä määrättävä aika, jonka kuluessa nämä tiet on rakennettava valmiiksi. Erityisesti syystä Maanmittauslaitos voi tiekunnan tai, jollei tiekuntaa ole perustettu, tieosakkaiden yhteisestä hakemuksesta myöntää pidentä toimitusmiesten asettamaan määräaikaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki**kalastuslain 37 c ja 134 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuslain (286/1982) 37 c §:n 2 momentti ja 134 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 37 c §:n 2 momentti laissa 697/2010 ja 134 §:n 1 momentti laissa 1462/2009, seuraavasti:

37 c §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
 sen sekä sen, joka katsoo olevansa oikeutettu
 korvaukseen, on pyrittävä sopimukseen kor-
 vauksen määrästä. Jos korvauksesta ei ole
 voitu sopia, toimitusta korvauksen määrää-
 miseksi voidaan hakea Maanmittauslaitokselta
 vuoden kuluessa hakemuksen perusteena
 olevan kiellon voimaantulosta. Korvauksen
 määräämiseen sovelletaan, mitä kiinteän
 omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunas-
 tuksesta annetussa laissa (603/1977) sääde-
 tään. Korvaukselle on maksettava mainitun
 lain 95 §:n 1 momentin mukaista korkoa siitä
 päivästä, jolloin korvaukseen oikeutettu on
 hakenut Maanmittauslaitokselta määräystä
 korvaustoimitukseen.

134 §

Jos rauhoituspiiri on aikaisemman lain mu-
 kaisesti erotettu vesialueen jaossa tai piirin
 perustamisesta muutoin on tehty merkintä
 kiinteistörekisteriin, on rauhoituspiirin lak-
 kaamisesta tai päätöksestä, jolla rauhoituspii-
 ri on lakkautettu, kalastusalueen hallituksen
 ilmoitettava Maanmittauslaitokselle tai kun-
 nalle kiinteistörekisterin pitäjänä rauhoitus-
 piiriä koskevien merkintöjen poistamiseksi
 kiinteistörekisteristä. Kiinteistörekisterin pi-
 täjän tulee tarvittaessa määrätä maanmittaus-
 insinööri valtion kustannuksella suoritetta-
 vassa toimituksessa selvittämään ne seikat,
 joita merkinnän poistaminen edellyttää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä tammi-
 kuuta 20 .

14.

Laki**luonnonsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 21 §:n 1 momentti, 24 §:n 4 momentti, 25 §:n 3 momentti, 27 §:n 4 momentti, 51 §:n 2 momentti sekä 53 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 24 §:n 4 momentti laissa 1587/2009 ja 53 §:n 3 momentti laissa 553/2004, seuraavasti:

21 §

Luonnonsuojelualueen rajojen määrittäminen ja merkitseminen

Luonnonsuojelualueen muodostamisesta kiinteistöksi säädetään kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995).

51 §

Omistajan oikeus vaatia lunastusta

Lunastus pannaan vireille hakemalla Maanmittauslaitokselta määräystä lunastustoimitukseen.

24 §

Luonnonsuojelualueen perustaminen

Luonnonsuojelualueen merkitsemisestä säädetään 21 §:ssä. Tieto luonnonsuojelualueen perustamisesta on myös tallennettava kiinteistötietojärjestelmään.

25 §

Alueen määräaikainen rauhoittaminen

Tieto sopimuksesta on tallennettava kiinteistötietojärjestelmään.

27 §

Luonnonsuojelualueen rauhoituksen lakkauttaminen

Tieto suojelun purkamisesta on tallennettava kiinteistötietojärjestelmään.

53 §

Valtion korvausvelvollisuus

Jos korvauksesta tai suojelun muusta vaihtoehdoisesta toteuttamistavasta ei ole voitu sopia, toimitusta 1, 2 ja 5 momentissa tarkoitettujen korvausten määrittämiseksi voidaan hakea Maanmittauslaitokselta. Korvausten määrittämisestä säädetään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa. Alueen käyttöoikeuden rajoituksesta on maksettava mainitun lain 95 §:n 1 momentissa säädetyn suuruista korkoa siitä päivästä, jolloin alueen omistaja on hakenut Maanmittauslaitokselta määräystä korvaustoimitukseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki**rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 15 §:n 2 momentti seuraavasti:

15 §
Korvauksen määrääminen

tös, johon korvausvaatimus perustuu, sai lainvoiman, on oikeus korvaukseen menetetty.

Jos korvauksesta ei ole voitu sopia, toimitusta korvauksen määräämiseksi voidaan hakea Maanmittauslaitokselta. Jollei toimitusta haeta kahden vuoden kuluessa siitä, kun pää-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
.

16.

Laki**kaivoslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kaivoslain (621/2011) 78 § sekä
muutetaan 58 §:n 2 momentti, 59 §:n 2 momentti, 79 §, 93 §:n 1 momentti ja 97 §:n 2 momentti seuraavasti:

58 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

—————
 Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Kaivosluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä on viipymättä toimitettava jäljennös Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.
 —————

59 §

Kaivosalueenastuslupaa koskevasta päätöksestä tiedottaminen

—————
 Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja haltijoille sekä viipymättä Maanmittauslaitokselle.
 —————

79 §

Kaivostoimituksen vireille tulo

Maanmittauslaitoksen on välittömästi annettava määräys kaivostoimitusta varten saa-

tuaan tiedon kaivosalueenastusluvan tai kaivosluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä.

Kaivostoimitusta ei saa lopettaa, ennen kuin kaivosalueenastuslupa ja kaivoslupa ovat saaneet lainvoiman. Maanmittauslaitoksen pyynnöstä kaivosviranomaisen on annettava lausunto asian selvittämiseksi.

93 §

Kaivostoimituksen rekisteröinti

Kaivostoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta, kun se on saanut lainvoiman. Korvausten suorittamisesta ei tarvitse ilmoittaa Maanmittauslaitokselle.

97 §

Korvaukset erityisissä tapauksissa

—————
 Toimitusta on haettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun vahinko tai haitta ilmenee. Määräyksen sen suorittamiseen antaa hakeuksesta Maanmittauslaitos. Kaivosviranomaisen on Maanmittauslaitoksen pyynnöstä annettava lausunto asian selvittämiseksi.
 —————

—————
 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki**maa-aineslain 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maa-aineslain (555/1981) 9 §:n 1 momentti seuraavasti:

9 §

Ottajan korvausvelvollisuus

Jos ainesten ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä, on kiinteistön omistajalla ja haltijalla oikeus saada ainesten ottajalta täysi korvaus haitasta, joka ainesten ottamisesta hänelle aiheutuu. Korvausta on vaadittava

viiden vuoden kuluessa vahingon tai haitan aiheutumisesta. Jollei korvauksesta sovita, kysymys oikeudesta korvaukseen ratkaistaan ja korvaus määrätään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia noudattaen toimituksessa, jota haetaan Maanmittauslaitokselta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

18.

Laki

maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 206 §:n 3 momentti sekä
muutetaan 91 h §:n 1 ja 3 momentti ja 189 a §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa
 222/2003, seuraavasti:

91 h §

*Lausunnon pyytäminen ja maanomistajien
 kuuleminen*

Ennen kehittämiskorvauksen määräämistä on päätösehdotuksesta pyydettyä Maanmittauslaitoksen lausunto ja päätösehdotus annettava kuntalain 95 §:ssä säädettyllä tavalla tiedoksi niille maanomistajille, joita ehdotus koskee. Maanomistajalla on oikeus tehdä muistutus ehdotuksesta. Muistutus on jätettävä kunnalle 30 päivän kuluessa ehdotuksen tiedoksi saamisesta.

Kehittämiskorvausta määrättäessä voidaan kiinteistön arvonnousua koskevilta osin poi-

keta Maanmittauslaitoksen lausunnosta vain erityisestä syystä.

189 a §

Muutoksenhaku kehittämiskorvauksen määräämistä koskevaan päätökseen

Kiinteistön arvon määrittämiseen liittyviltä osin hallinto-oikeuden on pyydettyä asiasta Maanmittauslaitoksen lausunto, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki**yhteisäluelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisäluelain (758/1989) 10 §:n 2 momentti, 33 § ja 33 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 2 momentti ja 33 a §:n 2 momentti laissa 686/2000 sekä 33 § laissa 1465/2009, seuraavasti:

10 §

Jos osakas ei halua huolehtia järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksen koolle kutumisesta ja sen muusta järjestämisestä, hän voi pyytää Maanmittauslaitosta määräämään Maanmittauslaitoksen palveluksessa olevan virkamiehen, jonka tehtävänä on kiinteistötoimitusten suorittaminen, huolehtimaan kokouksen koolle kutumisesta ja järjestämisestä osakkaan ilmoittamalla tavalla. Edellä tässä momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamisesta peritään valtiolle maksu noudattaen, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

33 §

Osakaskunnan säännöistä on lähetettävä Maanmittauslaitokselle ja aluehallintovirastolle ote, josta ilmenevät 18 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot. Samoin

Maanmittauslaitokselle ja aluehallintovirastolle on lähetettävä tiedot hoitokunnan puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta tai toimitsijasta ja hänen varamiehestään sekä heidän osoitteistaan.

33 a §

Kun yhteinen alue 1 momentin mukaisesti on lunastettu, jaettu tai myyty, hoitokunnan tai toimitsijan taikka, jollei näitä ole, jonkun osakkaista on ilmoitettava osakaskunnan purkautumisesta Maanmittauslaitokselle 45 päivän kuluessa siitä, kun osakaskunnan velat on maksettu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

20.

Laki**yhteismetsälain 38 ja 51 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteismetsälain (109/2003) 38 §:n 1 ja 2 momentti sekä 51 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 38 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1497/2007, seuraavasti:

38 §

Yhteismetsien jakamista ja yhdistämistä koskeva menettely

Kun yhteismetsän jakamiseen kahdeksi tai useammaksi yhteismetsäksi on myönnetty 33 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa, osakaskunnan on haettava jaon suorittamista Maanmittauslaitokselta. Jakamiseen sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään halkomisesta.

Kun yhteismetsän osakaskunnat ovat hyväksyneet kahden tai useamman yhteismetsän yhdistämistä koskevan sopimuksen, yhdistettävien yhteismetsien osakaskuntien on haettava yhdistämistä Maanmittauslaitokselta. Yhdistämisestä säädetään kiinteistönmuo-

dostamislain 133 §:n 3 momentissa ja 134 §:n 2 ja 3 momentissa.

51 §

Yhteismetsän purkautuminen

Kun yhteismetsän alue 1 momentin mukaisesti on lunastettu tai myyty, hoitokunnan tai toimitsijan taikka, jollei näitä ole, jonkun osakkaista on ilmoitettava osakaskunnan purkautumisesta Maanmittauslaitokselle 60 päivän kuluessa siitä, kun osakaskunnan velat on maksettu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki**maastoliikennelain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maastoliikennelain (1710/1995) 17 §:n 1 momentti seuraavasti:

17 §

Reittitoimitus

tä, kun reittisuunnitelma on hyväksytty ja päätös on saanut lainvoiman.

Reitin pitäjän on haettava reittitoimitusta Maanmittauslaitokselta vuoden kuluessa sii-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki**ulkoilulain 5 ja 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkoilulain (606/1973) 5 §:n 1 momentti ja 7 §:n 3 momentti seuraavasti:

5 §

Kun ulkoilureittisuunnitelma on vahvistettu lainvoimaisella päätöksellä, on kunnan haettava määräystä ulkoilureittitoimitukseen kirjallisesti Maanmittauslaitokselta vuoden kuluessa siitä lukien kun päätös on saanut lainvoiman. Hakemukseen on liitettävä ulkoilureittisuunnitelma.

lureittitoimituksessa käytettävissä olleiden tietojen perusteella on voitu arvioida, voidaan uudessa ulkoilureittitoimituksessa määrätä maksettavaksi lisäkorvaus. Määräystä toimitukseen voi hakea myös alueen omistaja Maanmittauslaitokselta. Tässä tarkoitetun toimituksen kustannukset voidaan toimituksessa määrätä osittain tai kokonaan alueen omistajan maksettavaksi.

7 §

Jos ulkoilureitin käytöstä aiheutuva haitta nousee oleellisesti suuremmaksi kuin ulkoil-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki**maakaaren muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maakaaren (540/1995) 6 luvun 2 §:n 2 momentti ja 9 luvun 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 9 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 572/2009, ja
muutetaan 5 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentti, 6 luvun 3 §:n 1 momentti, 7 luvun 1 a §:n 2 momentti, 2 §:n 3 momentti ja 3 §:n 2 momentti, 9 luvun 3 § sekä 16 luvun 2 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentti, 7 luvun 1 a §:n 2 momentti ja 3 §:n 2 momentti sekä 9 luvun 3 § laissa 572/2009 ja 16 luvun 2 § osaksi laissa 572/2009, seuraavasti:

5 luku

Kirjaamisasioita koskevat yleiset säännökset

2 §

Kirjaamisviranomainen

Kirjaamisviranomaisena toimii Maanmittauslaitos.

Kirjaamisasian ratkaisee Maanmittauslaitoksen palveluksessa virkasuhteessa oleva kirjaamislakimies tai muu tehtävään määrätty Maanmittauslaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Jos kirjaamisasia on laaja, tulkinnanvarainen tai muutoin vaikea ratkaista, kirjaamislakimiehen on ratkaistava asia.

6 luku

Kirjaamishakemus ja sen käsittely

3 §

Vireilletulo

Kirjaamisasia tulee vireille, kun hakemus on esitetty tai toimitettu kirjaamisviranomaiselle.

7 luku

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri

1 a §

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin käyttötarcoitus

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin rekisterinpitäjä on Maanmittauslaitos.

2 §

Rekisteristä annettavat tiedot

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä annettavien todistusten sisällöstä sekä muun kuin kirjaamisviranomaisen oikeudesta antaa niitä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Todistuksista perittävistä maksuista säädetään erikseen.

3 §

Kirjauksen julkisuusvaikutus

Jos lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin pitäminen tai käyttäminen estyy muutoin kuin tila-

päisesti, Maanmittauslaitos voi päätöksellään pidentää 1 momentissa tarkoitettua aikaa, jonka kuluessa lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin merkinnän katsotaan tulleen asianomaisten tietoon.

9 luku

Muutoksenhaku kirjaamisasioissa

3 §

Valitusaika

Määräaika valitusta varten on 30 päivää päätöksen tekemisestä. Muutoksenhakijan on toimitettava valituskirjelmä asianomaiseen maa- ja metsätalouden valitusajan päättymispäivänä ennen virka-ajan päättymistä.

16 luku

Kiinteistökiinnitys

2 §

Yhteiskiinnitys

Kahteen tai useampaan kiinteistöön saadaan vahvistaa yhteiskiinnitys vain, jos ne kuuluvat samalle omistajalle tai samoille omistajille yhtä suurin osuuksin eikä niihin kohdistu kiinnityksiä tai niihin kohdistuu vain määrältään ja etusijaltaan samat kiinnitykset.

Yhteiskiinnitettyihin kiinteistöihin ei saa vahvistaa erilliskiinnityksiä niin kauan kun ne kuuluvat samalle omistajalle.

Kiinnitys saadaan vahvistaa koko kiinteistöön, vaikka se omistetaan määräosin, jollei sopimusta kiinteistön hallinnasta ole kirjattu ja jollei johonkin määräosaan ole aikaisemmin vahvistettu erillistä kiinnitystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki**uhkasakkolain 19 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uhkasakkolain (1113/1990) 19 §:n 1 momentti seuraavasti:

19 §

Rekisteröinti

Uhan asettaneen viranomaisen on lähetettävä Maanmittauslaitokselle ilmoitus kiinteistöä koskevasta päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Uhan asettaneen viranomaisen tai sen määräyksestä asianomaisen valvojan viranomaisen on lähetettävä vastaava ilmoitus asiaa koskevista myöhemmistä päätöksistä ja päävelvoitteen täyttämisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki**käräjäoikeuslain 13 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan käräjäoikeuslain (581/1993) 13 a §:n 2 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1204/2003, seuraavasti:

13 a §

Maaoikeusinsinöörin virkaan vaaditaan maanmittauksen alalla suoritettu tehtävään soveltuva diplomi-insinöörin tutkinto sekä hyvä kokemus kiinteistötoimitusten suorittamisessa ja hyvä perehtyneisyys kiinteistöjen arviointiin.

säädetään. Tuomarivalintalautakunnan tulee ennen nimitysesityksen tekemistä hankkia maaoikeusinsinöörin viran hakijoista Maanmittauslaitoksen lausunto. Maaoikeusinsinöörillä on perustuslaissa tuomareille säädetty virassapysymisoikeus.

Maaoikeusinsinööri nimitetään virkaan samassa järjestyksessä kuin käräjätuomarista

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

Laki**kuntajakolain 50 ja 51 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntajakolain (1698/2009) 50 §:n 1 momentti ja 51 § seuraavasti:

50 §

Kuntarajan käyminen

Jos kuntarajan paikan määrittäminen ja maastoon merkitseminen tulee tarpeelliseksi kuntien välisen rajan määrittämisen vuoksi, Maanmittauslaitoksen on huolehdittava toimituksesta (*kuntarajan käyminen*) rajaa koskevan päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Jos kuntarajan paikasta on epäselvyyttä rajan umpeen kasvamisen tai muun sellaisen syyn vuoksi ja yleinen tarve vaatii rajan paikan selvittämistä, Maanmittauslaitos voi omasta aloitteestaan määrätä suoritettavaksi kuntarajan käymisen. Toimituksessa noudatetaan, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa ja sen nojalla säädetään kiinteistönmäärityksenä ta-

pahtuvasta rajankäynnistä sekä rekisteri-
tyksen rajan määrittämisestä ja maastoon merkitsemisestä.

51 §

Maanmittauslaitokselle aiheutuvat kustannukset

Tässä laissa Maanmittauslaitokselle säädettyistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion varoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

27.

Laki**väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain
23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 23 §:n 1 momentin 6 kohta seuraavasti:

23 §

Tiedonsaantioikeus viranomaisilta

Rekisterinpitäjällä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tietoja väestötietojärjestelmän tietojen ylläpitoa ja muuta käsittelyä varten seuraavasti:

6) Maanmittauslaitokselta 14 §:ssä tarkoitettu kiinteistön ja muun rekisteriyksikön yksilöinti- ja tunnistetieto sekä 15 §:ssä tarkoitettu rakennustieto;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

28.

Laki**kaupanvahvistajista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupanvahvistajista annetun lain (573/2009) 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n otsikko, 2 §:n 3 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 7 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1190/2011, seuraavasti:

1 §

Virka-asemaan perustuva kaupanvahvistajan tehtävä

Kaupanvahvistajia ovat:

1) maistraattien päälliköt, henkikirjoittajat, julkiset notaarit, poliisipäälliköt, apulaispoliisipäälliköt, nimismiehet, johtavat kihlakunnanvoudit, kihlakunnanvoudit ja maakunnanvoudi sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maanmittausinsinöörit;

2) Maanmittauslaitoksen virkamiehet ja kunnan viranhaltijat, jotka voivat kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 5 §:n mukaan toimia toimitusinsinööreinä;

3) konsulipalvelulain (498/1999) 33 §:ssä tarkoitettut ulkomaanedustustoissa palvelevat virkamiehet ja työntekijät.

Maistraatin, poliisilaitoksen ja ulosottoviraston päällikkö sekä Maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva, erikseen määrätty virkamies voi lisäksi määrätä alaisensa virkamiehen kaupanvahvistajaksi. Kirjaamisasioita ratkaisevaa virkamiestä ei saa määrätä kaupanvahvistajaksi.

2 §

Maanmittauslaitoksen määräämä kaupanvahvistaja

Kaupanvahvistajan määrää ja määräyksen peruuttaa Maanmittauslaitos. Asian ratkaisee Maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva

erikseen määrätty kirjaamislakimies tai muu virkamies. Muutoksenhausta viranomaisen tekemään päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

5 §

Kaupanvahvistajan päiväkirja

Päiväkirja on säilytettävä pysyvästi.

6 §

Luovutuksen vahvistamisesta ilmoittaminen

Kaupanvahvistajan on ilmoitettava viipymättä luovutuksen vahvistamisesta Maanmittauslaitokselle ja kunnalle, jonka alueella luovutuksen kohde sijaitsee. Ilmoitukseen tulee liittää jäljennös tai muu tallenne luovutuskirjasta.

7 §

Kaupanvahvistajien valvonta

Maanmittauslaitos valvoo kaupanvahvistajien toimintaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

29.

Laki

eräistä vesitilusjärjestelyistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräistä vesitilusjärjestelyistä annetun lain (31/1980) 2 §, 19 §:n 2 ja 3 momentti ja 25 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 931/1993, seuraavasti:

2 §

Maanmittauslaitos selvittää ne alueet, joilla tilusjärjestelyn suorittaminen on tarpeen. Selvityksen perusteella Maanmittauslaitos määrää tilusjärjestelyn toimitusalueen sekä suoritettavaksi toimituksen. Samaan tilusjärjestelyyn otetaan aluetta siinä laajuudessa kuin järjestelyn toteuttamiseksi on tarkoituksenmukaista.

19 §

Jos valtion välityksellä tilan omistajalle tai järjestäytyneelle yhteisen alueen osakaskunnalle maksettavan lunastushinnan saamiseen oikeutetun nimi ja osoite on selvitetty toimituksessa lainhuutoasiakirjan, henkikirjan, veroluettelon tai muun luotettavaksi katsotun asiakirjan perusteella eikä ole syytä otaksua kenelläkään muulla olevan parempaa oikeutta lunastushintaan, Maanmittauslaitos maksaa lunastushinnan toimitusasiakirjojen perusteella.

Muissa kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa lunastushinnan maksamista valtion välityksellä on haettava Maanmittauslaitokselta kymmenen vuoden kuluessa toimituksen kiinteistörekisteriin merkitsemisestä. Hakemukseen on liitettävä 2 momentissa tarkoitettu selvitys siitä, että hakija tai tämän saantomies on lunastamisen tapahtuessa omistanut tilan, jonka osalle kysymyksessä oleva lunastushinta on 18 §:n mukaan määrätty. Jollei lunastushintaa haeta edellä sanotussa määräajassa, oikeus siihen menetetään.

25 §

Maanmittauslaitoksen 2 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

30.

Laki**kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annetun lain (552/1980) 1 §:n 3 momentti ja 4 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti laissa 300/1996 ja 4 §:n 1 momentti laissa 1461/2009, seuraavasti:

1 §

Kauppahintarekisteriä pitää ja tietopalvelua antaa Maanmittauslaitos.

4 §

Kaupanhahvistajan on ilmoitettava vahvistamansa kiinteistökauppa tai muu luovutus samoin kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) nojalla tehty kiinteän omaisuuden kauppa kauppahintarekisterin pitäjälle. Maakaaren

(540/1995) 2 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa luovutuksen saajan on ilmoitettava kiinteän omaisuuden luovutus taikka yhteisomistuksen purkusopimus kauppahintarekisterin pitäjälle. Tarkempia säännöksiä ilmoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

31.

Laki**saamen kielilain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saamen kielilain (1086/2003) 2 §:n 1 momentin 7 kohta, sellaisena kuin se on
laissa 260/2008, seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Viranomaisia, joihin tätä lakia sovelletaan,
ovat:

7) Verohallinto, Kansaneläkelaitos, Maan-
mittauslaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelai-
tos;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta
20 .

32.**Laki****kirjaamisasioiden siirtämistä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 5 §:n kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan kirjaamisasioiden siirtämistä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain (584/2009) 5 §.	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.

Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

*Liitteet
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

kiinteistönmuodostamislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 3 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 momentti, 5 a §:n 2 momentti, 6 §:n 4 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 68 §:n 2 momentti, 102 §, 192 §:n 1 momentti, 212 §:n 1 ja 2 momentti, 234 §:n 2 momentti, 239 §, 241 §:n 1 momentti, 242 §:n 2 momentti, 255 §:n 2 momentti, 285 §:n 1 ja 3 momentti sekä 291 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 4 momentti sekä 212 §:n 1 ja 2 momentti laissa 914/2011, 5 a §:n 2 momentti ja 14 §:n 1 momentti laissa 322/1999, 68 §:n 2 momentti ja 241 §:n 1 momentti laissa 1159/2005, 239 § ja 255 §:n 2 momentti laissa 1180/2000 sekä 285 §:n 1 momentti laissa 273/1998, ja

lisätään lakiin uusi 10 a ja 10 b § sekä 285 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 273/1998 ja 914/2011, uusi 4 momentti ja 287 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Kiinteistötoimitusten ja muiden 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamisesta huolehtivat maanmittauslaitoksen maanmittaustoimistot. Asemakaava-alueella suoritettavista kiinteistötoimituksista ja muiden toimenpiteiden suorittamisesta huolehtii kuitenkin sen mukaan kuin jäljempänä 5 §:n 3 momentissa tarkemmin säädetään se viranomaisena, joka kiinteistörekisterilain 5 §:n mukaisesti toimii kiinteistörekisterin pitäjänä asianomaisella alueella. Jos kiinteistötoimitus koskee sekä asemakaava-aluetta että sen ulkopuolella olevaa aluetta, toimituksen suorittamisesta huolehtii kuitenkin maanmittaustoimisto.

Kiinteistötoimitusten ja muiden 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamisesta huolehtii *Maanmittauslaitos*. Asemakaava-alueella suoritettavista kiinteistötoimituksista ja muiden toimenpiteiden suorittamisesta huolehtii kuitenkin sen mukaan kuin jäljempänä 5 §:n 3 momentissa tarkemmin säädetään se viranomaisena, joka kiinteistörekisterilain 5 §:n mukaisesti toimii kiinteistörekisterin pitäjänä asianomaisella alueella. Jos kiinteistötoimitus koskee sekä asemakaava-aluetta että sen ulkopuolella olevaa aluetta, toimituksen suorittamisesta huolehtii kuitenkin *Maanmittauslaitos*.

5 §

Toimitusinsinöörinä voi olla maanmittauslaitoksen palveluksessa virkasuhteessa oleva *Aalto-yliopistossa* tehtävään soveltuvan maanmittauksen tutkinnon suorittanut diplomi-insinööri ja ammattikorkeakoulussa tai

5 §

Toimitusinsinöörinä voi olla *Maanmittauslaitoksen* palveluksessa virkasuhteessa oleva tehtävään soveltuvan maanmittauksen tutkinnon suorittanut diplomi-insinööri ja ammattikorkeakoulussa tai teknillisessä oppilaitok-

teknillisessä oppilaitoksessa tehtävään soveltuvan tutkinnon suorittanut insinööri tai teknikko sekä kunnan kiinteistöinsinööri ja kuntaan virkasuhteessa oleva edellä tarkoitetun tutkinnon suorittanut insinööri tai teknikko.

sessä tehtävään soveltuvan tutkinnon suorittanut insinööri tai teknikko sekä kunnan kiinteistöinsinööri ja kuntaan virkasuhteessa oleva edellä tarkoitetun tutkinnon suorittanut insinööri tai teknikko.

5 a §

Maanmittauslaitoksen palveluksessa virkasuhteessa oleva 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimitusinsinööri voidaan maanmittaus-toimiston suostumuksella määrätä toimitusinsinööriksi 5 §:n 3 momentin mukaiseen toimitukseen.

5 a §

Maanmittauslaitoksen palveluksessa virkasuhteessa oleva 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimitusinsinööri voidaan *Maanmittauslaitoksen* suostumuksella määrätä toimitusinsinööriksi 5 §:n 3 *momentissa tarkoitettuun* toimitukseen *ottaen huomioon, mitä mainitun pykälän 4 momentissa säädetään.*

6 §

Uskotun miehen palkkion, korvausten ja päivärahan määräytymisperusteet ja määrän vahvistaa maanmittauslaitoksen keskushallinto. Uskottuun mieheen sovelletaan muuten, mitä kuntalaissa (365/1995) säädetään kunnan luottamushenkilöstä, jollei jäljempänä toisin säädetä.

6 §

Uskotun miehen palkkion, korvausten ja päivärahan määräytymisperusteet ja määrän vahvistaa *Maanmittauslaitoksen* keskushallinto. Uskottuun mieheen sovelletaan muuten, mitä kuntalaissa (365/1995) säädetään kunnan luottamushenkilöstä, jollei jäljempänä toisin säädetä.

10 a §

Uskotun miehen tehtävän hoitamisessa sattuneesta tapaturmasta suoritetaan korvaus valtion varoista samojen perusteiden mukaan kuin tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) säädetään työtapaturmasta. Korvausta suoritetaan siltä osalta kuin vahingoittuneella ei ole oikeutta tapaturmavakuutuslain mukaiseen korvaukseen muun lain mukaan.

10 b §

Korvauksen hakemiseen, korvausvelvollisuuteen, korvaukseen, korvausasian käsittelyyn, puhevallan käyttämiseen, tietojen salassapitovelvollisuuteen ja sen rikkomiseen, oikeuteen saada tietoja, oikeuteen ja velvollisuuteen antaa tietoja, muutoksenhakuun korvausasiassa annettuun päätökseen, Valtiokonttorin takautumisoikeuteen ja aiheettoman korvauksen takaisin perimiseen sovelletaan, mitä tapaturmavakuutuslaissa, ammatitautilaissa (1343/1988) ja tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuk-

sesta annetussa laissa (625/1991) säädetään. Mitä näissä laeissa säädetään työntekijästä, työnantajasta ja vakuutuslaitoksesta, sovelletaan vastaavasti uskottuun mieheen, Maanmittauslaitokseen ja tapaturmavakuutuslain 9 ja 30 §:n säännökset huomioon ottaen Valtiokonttoriin.

14 §

Kiinteistötoimitusta haetaan kirjallisesti siitä maanmittaustoimistolta, jonka alueella toimituksen kohde tai pääosa siitä sijaitsee. Edellä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimitusta haetaan kuitenkin asianomaisen kunnan kiinteistörekisterin pitäjältä. Toimituksen vireilletulosta hakemusta säädetään erikseen jäljempänä.

14 §

Kiinteistötoimitusta haetaan kirjallisesti Maanmittauslaitokselta. Edellä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimitusta haetaan kuitenkin asianomaisen kunnan kiinteistörekisterin pitäjältä. Toimituksen vireilletulosta hakemusta säädetään erikseen jäljempänä.

15 §

Jos hakemus on tehty tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti, maanmittaustoimiston tai kiinteistörekisterin pitäjän on annettava toimitusmääräys toimituksen suorittamiseksi.

15 §

Jos hakemus on tehty tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti, Maanmittauslaitoksen tai kunnan kiinteistörekisterin pitäjän on annettava toimitusmääräys toimituksen suorittamiseksi.

68 §

Maanmittaustoimisto voi antaa ilman hakemusta toimitusmääräyksen hankeusjakoon sekä sellaiseen uusjakoon, jolla voidaan edistää maan luovuttamista lisäalueiksi tai muutoin huomattavasti parantaa paikkakunnan oloja.

68 §

Maanmittauslaitos voi antaa hakemusta toimitusmääräyksen hankeusjakoon sekä sellaiseen uusjakoon, jolla voidaan edistää maan luovuttamista lisäalueiksi tai muutoin huomattavasti parantaa paikkakunnan oloja.

102 §

Jos kiinteistönmäärityksessä ilmenee, että on tapahtunut 278 §:ssä tarkoitettu virhe, tulee kiinteistörekisteriviranomaisen saattaa asia maanmittauslaitoksen keskushallinnon käsiteltäväksi sen jälkeen, kun toimitus on saanut lainvoiman.

102 §

Jos kiinteistönmäärityksessä ilmenee, että on tapahtunut 278 §:ssä tarkoitettu virhe, tulee kiinteistörekisteriviranomaisen saattaa asia Maanmittauslaitoksen keskushallinnon käsiteltäväksi sen jälkeen, kun toimitus on saanut lainvoiman.

192 §

Kun toimitus on 284 §:n mukaan saanut lainvoiman, toimituksesta tehdään merkinnät kiinteistörekisteriin. Jos kaikki asianosaiset ovat ilmoittaneet hyväksyvänsä toimituksen, merkinnät kiinteistörekisteriin voidaan tehdä valitusajan päättymistä odottamatta.

192 §

Kun toimitus on 284 §:n mukaan saanut lainvoiman, toimituksesta tehdään merkinnät kiinteistörekisteriin. Jos kaikki asianosaiset ovat ilmoittaneet hyväksyvänsä toimituksen, merkinnät kiinteistörekisteriin voidaan tehdä valitusajan päättymistä odottamatta. Tässä

lainkohdassa säädetty koskee myös edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun kiinteistörekisterin pitäjän päätöksen merkitsemistä kiinteistörekisteriin.

212 §

Toimituskustannukset 67 §:n 4 momentissa tarkoitettua hankeusjaosta maksaa asianomaisen hankkeen toteuttaja. Jos maanmittaustoimisto on antanut muuhun uusjakoon toimitusmääräyksen 68 §:n 2 momentin nojalla hakemuksetta, toimituskustannukset maksetaan kokonaan valtion varoista. Milloin samassa uusjakotoimituksessa tehdään sekä 67 §:n 4 momentissa että 67 §:n 1 momentissa tarkoitetuista tarpeista johtuvia tilusjärjestelytoimenpiteitä, hankkeen toteuttaja vastaa hankkeen johdosta tarpeellisten toimenpiteiden aiheuttamista toimituskustannuksista. Muilta osin toimituskustannuksiin sovelletaan, mitä edellä tässä momentissa ja 209 §:ssä säädetään.

Toimituskustannukset kiinteistönmäärityksestä ja muusta sellaisesta toimituksesta, jolla voidaan poistaa kiinteistörekisterissä tai kiinteistöjaotuksessa oleva puute tai korjata kiinteistöjärjestelmässä oleva virhe taikka muutoin edistää kiinteistöjärjestelmän luotettavuutta ja selvyyttä, maksetaan, siltä osin kuin toimitus tai toimenpide on ollut yleisen edun vaatima, valtion tai kunnan varoista siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Kuitenkin 283 §:ssä tarkoitetun toimituksen toimituskustannukset maksetaan kokonaan valtion tai kunnan varoista. Toimituskustannukset maksetaan valtion varoista, jos kiinteistörekisterin pitäjänä on maanmittaustoimisto, ja kunnan varoista, jos kiinteistörekisterin pitäjänä on kunnan viranomais.

212 §

Toimituskustannukset 67 §:n 4 momentissa tarkoitettua hankeusjaosta maksaa asianomaisen hankkeen toteuttaja. Jos *Maanmittauslaitos* on antanut muuhun uusjakoon toimitusmääräyksen 68 §:n 2 momentin nojalla hakemuksetta, toimituskustannukset maksetaan kokonaan valtion varoista. Jos samassa uusjakotoimituksessa tehdään sekä 67 §:n 4 momentissa että 67 §:n 1 momentissa tarkoitetuista tarpeista johtuvia tilusjärjestelyjä, hankkeen toteuttaja vastaa hankkeen johdosta tarpeellisten toimenpiteiden aiheuttamista toimituskustannuksista. Muilta osin toimituskustannuksiin sovelletaan, mitä edellä tässä momentissa ja 209 §:ssä säädetään.

Kiinteistönmäärityksestä ja muusta sellaisesta toimituksesta, jolla voidaan poistaa kiinteistörekisterissä tai kiinteistöjaotuksessa oleva puute tai korjata kiinteistöjärjestelmässä oleva virhe taikka muutoin edistää kiinteistöjärjestelmän luotettavuutta ja selvyyttä, maksetaan toimituskustannukset, siltä osin kuin toimitus tai toimenpide on ollut yleisen edun vaatima, valtion tai kunnan varoista siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Kuitenkin 283 §:ssä tarkoitetun toimituksen toimituskustannukset maksetaan kokonaan valtion tai kunnan varoista. Toimituskustannukset maksetaan valtion varoista, jos kiinteistörekisterin pitäjänä on *Maanmittauslaitos*, ja kunnan varoista, jos kiinteistörekisterin pitäjänä on kunnan viranomais.

234 §

Valitusasiakirjat on toimitettava maanmittauslaitoksen maanmittaustoimistoon. Kunnan kiinteistörekisterin pitäjän antaman toimitusmääräyksen perusteella suoritettua toimitusta koskevat valitusasiakirjat on kuitenkin toimitettava kunnan kiinteistörekisterin pitäjälle.

234 §

Valitusasiakirjat on toimitettava *asianomaiseen maaoykeuteen*. *Maaoykeuden on annettava tieto valituksesta ja sen sisällöstä kiinteistörekisterin pitäjälle.*

239 §

Muutoksenhakukirjelmä, johon on sisällytettävä lupahakemus ja valitus, on yhdessä maa-*oikeuden tuomion tai päätöksen kanssa toimitettava 234 §:n 2 momentin mukaisesti maanmittaustoimistoon tai kunnan kiinteistörekisterin pitäjälle* viimeistään kuudentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun maa-*oikeuden ratkaisu julistettiin tai annettiin*. Jos useat valittavat maa-*oikeuden ratkaisusta*, ei valituskirjelmiin tarvitse liittää kuin yksi kappale maa-*oikeuden ratkaisua*.

241 §

Maanmittaustoimiston ja kunnan kiinteistörekisterin pitäjän on lähetettävä niille toimitetut muutoksenhakuasiakirjat korkeimmalle oikeudelle muutoksenhauulle säädetyn määräajan päätyttyä. Samalla on toimitettava korkeimman oikeuden nähtäväksi toimitusasiakirjat. Jos muutoksenhakemus on selvästi tehty myöhään, muutoksenhakuasiakirjat lähetetään toimitusasiakirjoja toimittamatta.

242 §

Toimivaltainen on se maa-*oikeus, jonka tuomiopiirissä sijaitsee alue, jota asia koskee. Jos alue kuuluu kahden tai useamman maa-*oikeuden tuomiopiiriin taikka jos asiassa on kysymys rajasta, joka on samalla kahden tai useamman maa-*oikeuden tuomiopiirin raja, asia on sen maa-*oikeuden ratkaistava, jonka tuomiopiirissä on sen viranomaisen hallintopaikka, jonka toimituksesta tai ratkaisusta on kysymys.****

255 §

Päätöksestä, jolla muutoksenhakemus jätetään tutkimatta, on annettava tieto maanmittaustoimistolle, kiinteistöinsinöörille tai tie-*lautakunnalle ja valitusasiassa, jos toimitus on kesken, myös toimitusinsinöörille esitettäväksi toimituskokouksessa muille asianosaisille, joiden tietoon ratkaisu silloin katsotaan saatetuksi.*

239 §

Muutoksenhakukirjelmä, johon on sisällytettävä lupahakemus ja valitus, on yhdessä maa-*oikeuden tuomion tai päätöksen kanssa toimitettava maa-*oikeuteen* viimeistään kuudentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun maa-*oikeuden ratkaisu julistettiin tai annettiin*. Jos useat valittavat maa-*oikeuden ratkaisusta*, ei valituskirjelmiin tarvitse liittää kuin yksi kappale maa-*oikeuden ratkaisua*.*

241 §

*Maa-*oikeuden on lähetettävä sille toimitetut muutoksenhakuasiakirjat korkeimmalle oikeudelle muutoksenhauulle säädetyn määräajan päätyttyä. Samalla on toimitettava korkeimman oikeuden nähtäväksi toimitusasiakirjat. Jos muutoksenhakemus on selvästi tehty myöhään, muutoksenhakuasiakirjat lähetetään toimitusasiakirjoja toimittamatta. Maa-*oikeuden on toimitettava tieto muutoksenhausta kiinteistörekisterin pitäjälle.***

242 §

Toimivaltainen on se maa-*oikeus, jonka tuomiopiirissä alue, jota asia koskee, sijaitsee. Jos alue kuuluu kahden tai useamman maa-*oikeuden tuomiopiiriin tai asiassa on kysymys rajasta, joka on samalla kahden tai useamman maa-*oikeuden tuomiopiirin raja, asian ratkaisee se maa-*oikeus, jonka tuomiopiiriin kuuluu pääosa siitä alueesta tai rajasta, jota asia koskee.****

255 §

Päätöksestä, jolla muutoksenhakemus jätetään tutkimatta, on annettava tieto Maanmittauslaitokselle, kiinteistöinsinöörille tai tie-*lautakunnalle ja valitusasiassa, jos toimitus on kesken, myös toimitusinsinöörille esitettäväksi toimituskokouksessa muille asianosaisille, joiden tietoon ratkaisu silloin katsotaan saatetuksi.*

285 §

Haettaessa muutosta tässä laissa tarkoitettuun maanmittaustoimiston päätökseen on noudatettava, jollei toisin säädetä, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Maanmittaustoimiston tai kunnan kiinteistörekisterin pitäjän päätöksestä, jolla toimitusmääräyksen antaminen on eväty, valitaan maanmittauslaitoksen keskushallintoon.

285 §

Maanmittauslaitoksen muuhun kuin 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Maanmittauslaitoksen tai kunnan kiinteistörekisterin pitäjän päätöksestä, jolla toimitusmääräyksen antaminen on eväty, saa vaatia oikaisua Maanmittauslaitoksen keskushallinnolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiiriin alue tai pääosa siitä alueesta, jota asia koskee, kuuluu. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

287 §

Valtion ja muun julkisyhteisön viranomaiset ovat pyynnöstä velvolliset salassapitosäännösten estämättä antamaan kiinteistötoimituksesta tiedottamista varten asianosaisen tunniste- ja yhteystiedot Maanmittauslaitokselle ja kiinteistörekisterin pitämisestä vastaavalle kunnalle.

291 §

Tässä laissa tarkoitettujen toimitusten ja tehtävien suorittamisen ohjaamiseksi maanmittauslaitoksen keskushallinto antaa tarpeelliset asiakirjojen kaavat sekä määräykset käytettävistä rajamerkeistä, karttaan tehtävistä merkinnöistä ja kiinteistötoimituksessa suoritettavien mittausten tarkkuudesta.

291 §

Tässä laissa tarkoitettujen toimitusten ja tehtävien suorittamisen ohjaamiseksi Maanmittauslaitoksen keskushallinto antaa tarpeelliset asiakirjojen kaavat sekä määräykset käytettävistä rajamerkeistä, karttaan tehtävistä merkinnöistä ja kiinteistötoimituksessa suoritettavien mittausten tarkkuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti sekä 8 §:n 5 momentti, sellaisena kuin niistä on 6 §:n 2 momentti laissa 576/2009, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 §

5 §

*Kiinteistötietojärjestelmän hallinto**Kiinteistötietojärjestelmän hallinto*

Tässä laissa tarkoitetun kiinteistötietojärjestelmän perustamisesta, hallinnosta, ylläpitämisestä, tietopalvelusta ja järjestelmän kehittämisestä huolehtii maanmittauslaitos.

Kiinteistötietojärjestelmän hallinnosta, ylläpitämisestä, tietopalvelusta ja kehittämisestä aiheutuvien kustannustensa kattamiseksi maanmittauslaitos saa kiinteistötietojärjestelmän suoritteista kertyvistä tuloista maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettyä osuuden. Kiinteistötietojärjestelmän muista toimenpiteistä aiheutuvien kustannusten kattamisesta järjestelmän suoritteista saatavilla tuloilla sekä tulojen jakamisesta muutoin järjestelmästä huolehtivien viranomaisten kesken säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on ennen asetuksen antamista kuultava keskeisiä kiinteistötietojärjestelmän tiedon tuottajia.

Tässä laissa tarkoitetun kiinteistötietojärjestelmän perustamisesta, hallinnosta, ylläpitämisestä, tietopalvelusta ja järjestelmän kehittämisestä huolehtii *Maanmittauslaitos*.

Kiinteistötietojärjestelmän hallinnosta, ylläpitämisestä, tietopalvelusta ja kehittämisestä aiheutuvien kustannustensa kattamiseksi *Maanmittauslaitos* saa kiinteistötietojärjestelmän suoritteista kertyvistä tuloista maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettyä osuuden. Kiinteistötietojärjestelmän muista toimenpiteistä aiheutuvien kustannusten kattamisesta järjestelmän suoritteista saatavilla tuloilla sekä tulojen jakamisesta muutoin järjestelmästä huolehtivien viranomaisten kesken säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on ennen asetuksen antamista kuultava keskeisiä kiinteistötietojärjestelmän tiedon tuottajia.

6 §

6 §

*Tietojen luovuttaminen tietopalveluna**Tietojen luovuttaminen tietopalveluna*

Maanmittauslaitoksen on järjestettävä jokaiselle mahdollisuus saada maanmittaustietojärjestelmässä olevat tiedot ja tehdä niistä muistiinpanoja. Maksua vastaan tietoja luovutetaan otteina, todistuksina tai muina tulosteina taikka teknisen käyttöyhteyden avulla. Jollei erityisestä syystä muuta johdu, voidaan tiedoista antaa maksua vastaan kopio sähköi-

Maanmittauslaitoksen on järjestettävä jokaiselle mahdollisuus saada *Maanmittauslaitoksessa* maksutta luettavakseen kiinteistötietojärjestelmässä olevat tiedot ja tehdä niistä muistiinpanoja. Maksua vastaan tietoja luovutetaan otteina, todistuksina *ja* muina tulosteina *sekä* teknisen käyttöyhteyden avulla. Jollei erityisestä syystä muuta johdu, voidaan tiedoista antaa maksua vastaan kopio sähköi-

sessä muodossa.

Otteita, todistuksia ja muita tulosteita sekä 1 momentissa tarkoitettuja kopioita voivat antaa kunnat, maanmittaustoimistot ja maistraatit sekä maanmittauslaitoksen päätöksen nojalla myös muut viranomaiset, joilla on tekninen käyttöyhteys kiinteistötietojärjestelmään.

8 §

Korvausvastuu

Jos kiinteistötietojärjestelmään sisältyvän tiedon virheellisyys aiheutuu kiinteistötietojärjestelmän hallinnosta huolehtivan maanmittauslaitoksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitusta toiminnasta, vastaa maanmittauslaitos tiedon luovuttajalle virheestä aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin *edellä* 2 momentissa säädetään.

sessä muodossa.

Otteita, todistuksia ja muita tulosteita sekä 1 momentissa tarkoitettuja kopioita voivat antaa kunnat, *Maanmittauslaitos* ja maistraatit sekä Maanmittauslaitoksen päätöksen nojalla myös muut viranomaiset, joilla on tekninen käyttöyhteys kiinteistötietojärjestelmään.

8 §

Korvausvastuu

Jos kiinteistötietojärjestelmään sisältyvän tiedon virheellisyys aiheutuu kiinteistötietojärjestelmän hallinnosta huolehtivan *Maanmittauslaitoksen* 5 §:n 1 momentissa tarkoitusta toiminnasta, Maanmittauslaitos vastaa tiedon luovuttajalle virheestä aiheutuneesta vahingosta sen mukaan kuin 2 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki**kiinteistörekisterilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kiinteistörekisterilain (392/1985) 18 ja 19 § sekä
muutetaan 3 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 ja 4 momentti, 11 §:n 2 momentti sekä 12 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentti ja 11 §:n 2 momentti laissa 454/2002 sekä 5 §:n 1 ja 4 momentti laissa 323/1999, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

Maanmittaustoimisto päättää kunnan hakemuksesta tai omasta aloitteestaan kyläjoituksen ja rekisterikylän nimen muuttamisesta. Kiinteistörekisterin pitäjä päättää rekisteriyksikön omistajan hakemuksesta rekisteriyksikön nimen muuttamisesta.

Maanmittauslaitos päättää kunnan hakemuksesta tai omasta aloitteestaan kyläjoituksen ja rekisterikylän nimen muuttamisesta. Kiinteistörekisterin pitäjä päättää rekisteriyksikön omistajan hakemuksesta rekisteriyksikön nimen muuttamisesta.

5 §

5 §

Kiinteistörekisterin pitämisestä huolehtivat maanmittauslaitoksen maanmittaustoimistot sen mukaan kuin maanmittauslaitoksen keskushallinto määrää. Asemakaava-alueella, lukuun ottamatta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 10 luvussa tarkoitettua ranta-asemakaava-aluetta, kiinteistörekisteriä pitää kuitenkin kunnan kiinteistöinsinööri, jos kunta päättää ottaa huolehtiakseen kiinteistörekisterin pidosta. Jos kunnassa on useita kiinteistöinsinöörejä, kunnan tulee määrätä kenen heistä on toimittava kiinteistörekisterin pitäjänä.

Kiinteistörekisteriä pitää Maanmittauslaitos sen mukaan kuin *Maanmittauslaitoksen* keskushallinto määrää. Asemakaava-alueella, lukuun ottamatta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 10 luvussa tarkoitettua ranta-asemakaava-aluetta, kiinteistörekisteriä pitää kuitenkin kunnan kiinteistöinsinööri, jos kunta päättää ottaa huolehtiakseen kiinteistörekisterin pidosta. Jos kunnassa on useita kiinteistöinsinöörejä, kunnan tulee määrätä kenen heistä on toimittava kiinteistörekisterin pitäjänä.

Vastuu kiinteistörekisterin pitämisestä siirtyy viidennen kalenterivuoden alusta sen kalenterivuoden jälkeen, jona kunta on tehnyt 1 tai 3 momentissa tarkoitetun päätöksen, jollei kunta maanmittauslaitoksen asianomaisen maanmittaustoimiston kanssa toisin sovi.

Vastuu kiinteistörekisterin pitämisestä siirtyy viidennen kalenterivuoden alusta sen kalenterivuoden jälkeen, jona kunta on tehnyt 1 tai 3 momentissa tarkoitetun päätöksen, jollei kunta *sovi toisin Maanmittauslaitoksen kanssa*.

11 §

11 §

Valtio tai kunta on 1 momentin mukaan korvausvelvollinen kuitenkin vain, jos vir-

Valtio tai kunta on 1 momentin mukaan korvausvelvollinen kuitenkin vain, jos vir-

heellinen rekisteritieto koskee:

1) sellaisen rekisteriyksikön pinta-alaa, jonka alue on toimituksessa tai muussa yhteydessä uudelleen mitattu;

2) toimituksessa perustettua, siirrettyä tai poistettua rasiitetta tai muuta vastaavaa käyttöoikeutta, lukuun ottamatta rasiitteen tai käyttöoikeuden sijaintitietoa;

3) kiinteistön osuutta yhteiseen alueeseen tai yhteiseen erityiseen etuuteen tai kiinteistölle kuuluvaa yksityistä erityistä etuutta, jos osuudesta tai etuudesta on toimituksessa tehty oikeusvoimainen ratkaisu; taikka

4) rekisteriyksiköiden keskinäistä sijaintia siltä osin kuin sijainti on toimituksessa määritetty.

heellinen rekisteritieto koskee:

1) sellaisen rekisteriyksikön pinta-alaa, jonka alue on toimituksessa tai muussa yhteydessä uudelleen mitattu;

2) toimituksessa perustettua, siirrettyä tai poistettua rasiitetta tai muuta vastaavaa käyttöoikeutta, lukuun ottamatta rasiitteen tai käyttöoikeuden sijaintitietoa ja yksityistien tiekunnan yhteyshenkilön tietoja;

3) kiinteistön osuutta yhteiseen alueeseen tai yhteiseen erityiseen etuuteen tai kiinteistölle kuuluvaa yksityistä erityistä etuutta, jos osuudesta tai etuudesta on toimituksessa tehty oikeusvoimainen ratkaisu; taikka

4) rekisteriyksiköiden keskinäistä sijaintia siltä osin kuin sijainti on toimituksessa määritetty.

12 §

Valtion tai kunnan oikeus saada korvausta 1 momentin nojalla alkaa siitä päivästä, jolloin valtio tai kunta on maksanut korvauksen vahinkoa kärsineelle tahi tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä velvoitettu maksamaan korvausta. Korvauksen vaatimisesta päättää valtion osalta maanmittaushallitus ja kunnan osalta kunnanhallitus. Korvauksesta voidaan osaksi tai kokonaan luopua, milloin korvauksen vaatiminen, vahingon suuruus ja muut olosuhteet huomioon ottaen on kohtuutonta.

12 §

Valtion tai kunnan oikeus saada korvausta 1 momentin nojalla alkaa siitä päivästä, jolloin valtio tai kunta on maksanut korvauksen vahinkoa kärsineelle taikka tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä velvoitettu maksamaan korvausta. Korvauksen vaatimisesta päättää valtion osalta Maanmittauslaitos ja kunnan osalta kunnanhallitus. Korvauksesta voidaan osaksi tai kokonaan luopua, jos korvauksen vaatiminen vahingon suuruus ja muut olosuhteet huomioon ottaen on kohtuutonta.

18 §

Tämän lain voimaan tultua maanmittaushallituksen ja asianomaisten kuntien on viivyttämättä ryhdyttävä toimiin kiinteistörekisterin aikaan saamiseksi ja käyttöön ottamiseksi. Kiinteistörekisterin käyttöön ottamisesta kunnassa säädetään asetuksella.

Kiinteistörekisterin käyttöön ottamisen jälkeen ei kunnassa olevista kiinteistöistä pidetä maarekisteriä tai tonttikirjaa.

(kumotaan)

19 §

Kiinteistörekisteriin ja siihen tehtäviin merkintöihin on kiinteistörekisterin käyttöön ottamisen jälkeen sovellettava, mitä muualla lainsäädännössä on säädetty maarekisteristä, tonttikirjasta, rekisterikartasta ja tonttikirja-

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

kartasta sekä niihin tehtävistä merkinnöistä. Mitä maarekisterin ja tonttikirjan otteesta sekä rekisterikartan ja tonttikirjakartan otteesta on muualla lainsäädännössä säädetty, koskee kiinteistörekisterin käyttöön ottamisen jälkeen kiinteistörekisterin ja kiinteistörekisterikartan otetta.

Maanmittaushallitus voi määrätä, että tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettuja tietoja merkitään myös maarekisteriin ja tonttikirjaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 . _____

5.

Laki

uusjakojen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusjakojen tulemisesta annetun lain (24/1981) 6 §:n 2 momentti, 7 § ja 10 a §:n 1 momentti sellaisina, kuin niistä ovat 6 §:n 2 momentti laissa 1239/1994 sekä 7 § ja 10 a §:n 1 momentti laissa 990/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Kustannusten maksamisesta 2 §:n mukaisesti päättää maanmittaustoimisto.

Kustannusten maksamisesta 2 §:n mukaisesti päättää *Maanmittauslaitos*.

7 §

7 §

Maanmittaustoimisto maksaa 2 §:ssä tarkoitettut varat ennakolta tilan omistajalle tai haltijalle taikka toimitusmiesten esityksestä muulle toimituksessa nimetylle henkilölle, yhteisölle tai viranomaiselle.

Maanmittauslaitos maksaa 2 §:ssä tarkoitettut varat ennakolta tilan omistajalle tai haltijalle taikka toimitusmiesten esityksestä muulle toimituksessa nimetylle henkilölle, yhteisölle tai viranomaiselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettuja varoja on nostettu ennen kuin työ on tehty, nostettua määrää vastaava työ on tehtävä kahden vuoden kuluessa rahaerän nostamisesta. Erityisestä syystä maanmittaustoimisto voi kuitenkin myöntää määräaikaan pidennystä enintään kaksi vuotta kerrallaan. Jos työ ei valmistu määräajassa, nostettu määrä on perittävä takaisin ja maksettava sille nostamispäivästä lukien korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen vuotuinen korko.

Jos 1 momentissa tarkoitettuja varoja on nostettu ennen kuin työ on tehty, nostettua määrää vastaava työ on tehtävä kahden vuoden kuluessa rahaerän nostamisesta. Erityisestä syystä *Maanmittauslaitos* voi kuitenkin myöntää määräaikaan pidennystä enintään kaksi vuotta kerrallaan. Jos työ ei valmistu määräajassa, *Maanmittauslaitoksen* on perittävä nostettu määrä takaisin ja *perittävä summalle* korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen vuotuinen korko *varojen nostamispäivästä*.

Jollei 1 momentissa tarkoitettuja varoja nosteta viiden vuoden kuluessa 6 §:n 2 momentissa tarkoitettun päätöksen antamisesta, oikeus niiden saamiseen on menetetty, ellei maanmittaustoimisto erityisestä syystä toisin päättä.

Jollei 1 momentissa tarkoitettuja varoja nosteta viiden vuoden kuluessa 6 §:n 2 momentissa tarkoitettun päätöksen antamisesta, oikeus niiden saamiseen on menetetty, ellei *Maanmittauslaitos* erityisestä syystä toisin päättä.

10 a §

10 a §

Kun päätös kustannusten takaisin perimisestä on tehty, maanmittaustoimiston on viipymättä lähetettävä asianomaiselle kirjaamisviranomaiselle ilmoitus 10 §:ssä tarkoitettusta panttivastuusta merkinnän tekemiseksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Valtioneuvos-

Kun päätös kustannusten takaisin perimisestä on tehty, *Maanmittauslaitoksen* on viipymättä lähetettävä asianomaiselle kirjaa-

ton asetuksella säädetään, mitä määrää pienemmistä takaisin perittävistä kustannuksista ei kuitenkaan tarvitse tehdä ilmoitusta eikä merkintää.

voston asetuksella säädetään, mitä määrää pienemmistä takaisin perittävistä kustannuksista ei kuitenkaan tarvitse tehdä ilmoitusta eikä merkintää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) 2 §, 3 §:n 3 momentti, 5 §, 7 §:n 2 momentin 1 kohta ja 11 §, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 3 momentti laissa 1434/2001, ja
lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1434/2001 ja 960/2009, uusi 4 momentti, seuraavasti:

2 §

Kiinteistötoimitusmaksu peritään valtiolle, kun kiinteistötoimituksen on suorittanut maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva virkamies. Kunnan palveluksessa olevan virkamiehen suorittamasta kiinteistötoimituksesta peritään kiinteistötoimitusmaksu kunnalle.

2 §

Kiinteistötoimitusmaksu peritään valtiolle, kun kiinteistötoimituksen on suorittanut *Maanmittauslaitoksen* palveluksessa oleva virkamies. Kunnan palveluksessa olevan virkamiehen suorittamasta kiinteistötoimituksesta peritään kiinteistötoimitusmaksu kunnalle.

3 §

Työkorvaus määrätään toimituksen suorittamiseen käytetyn työajan, keskimääräisten palkkauskustannusten sekä, *sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään*, toimituksen suorittamisesta maanmittauslaitokselle tai kunnalle aiheutuneiden muiden kustannusten perusteella.

3 §

Työkorvaus määrätään toimituksen suorittamiseen käytetyn työajan, keskimääräisten palkkauskustannusten sekä toimituksen suorittamisesta *Maanmittauslaitokselle* tai kunnalle aiheutuneiden muiden kustannusten perusteella. *Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin työkorvausta määrättäessä huomioon otettavista muista kustannuksista.*

5 §

Jos toimituksessa on maksuvelvollisen toimesta tehty sellaisia tehtäviä, joiden suorittaminen kuuluu maanmittaustoimistolle, alennetaan toimituskorvausta vastaavalla osuudella.

7 §

Kiinteistötoimitusmaksua ei myöskään määrätä:

1) valtion tarvetta varten suoritetusta kiinteistötoimituksesta *asetuksella säädettävissä tapauksissa*, kun toimituksen on suorittanut valtion maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva virkamies;

11 §

Maanmittaustoimisto voi valtion osalta ja kunnan kiinteistörekisterin pitäjä kunnan osalta erityisen painavasta syystä myöntää luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle lykkäystä maksun suorittamisessa sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Maanmittaustoimiston tai kunnan kiinteistörekisterin pitäjän päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

5 §

Jos toimituksessa on maksuvelvollisen toimesta tehty sellaisia tehtäviä, joiden suorittaminen kuuluu *Maanmittauslaitokselle*, alennetaan toimituskorvausta vastaavalla osuudella.

7 §

Kiinteistötoimitusmaksua ei myöskään määrätä:

1) valtion tarvetta varten suoritetusta kiinteistötoimituksesta, kun toimituksen on suorittanut valtion *Maanmittauslaitoksen* palveluksessa oleva virkamies;

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, missä tapauksissa kiinteistötoimitukset ovat 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja.

11 §

Maanmittauslaitos voi valtion osalta ja kunnan kiinteistörekisterin pitäjä kunnan osalta erityisen painavasta syystä myöntää luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle lykkäystä maksun suorittamisessa.

Maanmittauslaitoksen ja kunnan kiinteistörekisterin pitäjän päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin syistä, joiden perusteella voidaan myöntää lykkäystä maksun suorittamisessa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

7.

Laki**maantielain 86 ja 92 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maantielain (503/2005) 86 §:n 1 momentti ja 92 §:n 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

86 §

86 §

*Maantietoimituksen rekisteröinti**Maantietoimituksen rekisteröinti*

Maantietoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta, kun se on saanut lainvoiman, eikä korvausten suorittamisesta tarvitse ilmoittaa maanmittaustoimistolle.

Maantietoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta, kun se on saanut lainvoiman, eikä korvausten suorittamisesta tarvitse ilmoittaa *Maanmittauslaitokselle*.

92 §

92 §

*Entistä tiealuetta koskevat menettelyt**Entistä tiealuetta koskevat menettelyt*

Kunnan omistukseen asemakaava-alueen ulkopuolella ennen 1 päivää heinäkuuta 1991 siirtynyt entisen yleisen tien alue, joka ei kuulu ennestään kiinteistöön, muodostetaan tilaksi tai liitetään kiinteistöön kiinteistönmuodostamislain 41 §:ssä tarkoitetussa toimituksessa. Määräyksen toimituksen suorittamiseen antaa maanmittaustoimisto hakemusta kuultuaan sitä ennen kuntaa. Toimituskustannukset maksaa kunta.

Kunnan omistukseen asemakaava-alueen ulkopuolella ennen 1 päivää heinäkuuta 1991 siirtynyt entisen yleisen tien alue, joka ei kuulu ennestään kiinteistöön, muodostetaan tilaksi tai liitetään kiinteistöön kiinteistönmuodostamislain 41 §:ssä tarkoitetussa toimituksessa. Määräyksen toimituksen suorittamiseen antaa *Maanmittauslaitos* hakemusta kuultuaan sitä ennen kuntaa. Toimituskustannukset maksaa kunta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki**yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) 38 c §:n 1 ja 3 momentti, 40 §:n 2 momentti, 41 §:n 1 ja 3 momentti, 51 a §, 52 §:n 4 momentti, 55 § ja 67 §:n 7 kohta, sellaisina kuin ne ovat 38 c §:n 1 momentti laissa 185/2003, 38 c §:n 3 momentti, 40 §:n 2 momentti ja 41 §:n 1 momentti laissa 1079/2000, 41 §:n 3 momentti laissa 916/2011, 51 a § laeissa 555/1995 ja 1079/2000, 52 §:n 4 momentti ja 67 §:n 7 kohta laissa 555/1995 ja 55 § laissa 1019/1993, sekä

lisätään 43 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 555/1995, uusi 2 momentti ja 51 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 555/1995 ja 1079/2000, uusi 4 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

38 c §

Alueella, jolla tieoikeudet ovat epäselvät tai jolla liikenteellisten olosuhteiden muuttumisen vuoksi on tarpeen tehdä tai lakkauttaa teitä taikka muutoin järjestellä tieoikeuksia, voidaan tarkoituksenmukaisten tieyhteyksien järjestämiseksi ja tieoikeuksien saattamiseksi vastaamaan muuttuneita olosuhteita kunnan, tiekunnan tai kiinteistön omistajan hakemuksesta suorittaa tällaista aluetta koskeva tietoimitus (*alueellinen tietoimitus*). Jos edellä tarkoitettu tieyhteyksien järjestely on tarpeen paikallisen liikenteen vähentämiseksi yleisellä tiellä taikka rautatien tasoristeyksien vähentämisen tai poistamisen vuoksi, alueellisen tietoimituksen suorittamista saa hakea myös yleisen tien tai radan pitäjä. Tietoimitusta haetaan maanmittaustoimistolta, joka antaa toimitusmääräyksen ja huolehtii toimituksen suorittamisesta silloinkin, kun toimitus koskee kokonaan kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua aluetta. Jos yleinen etu vaatii, maanmittaustoimisto voi antaa määräyksen alueellisen tietoimituksen suorittamiseen hakemuksetta.

Alueellisen tietoimituksen kustannusten maksamiseen sovelletaan 47 §:n säännöksiä. Jos toimitus on tullut vireille hakemuksesta, ja jos se on ollut osittain tai kokonaan yleisen edun vaatima, voidaan toimituskustannukset tai osa niistä maksaa valtion varoista. Asiasta

38 c §

Alueella, jolla tieoikeudet ovat epäselvät tai jolla liikenteellisten olosuhteiden muuttumisen vuoksi on tarpeen tehdä tai lakkauttaa teitä taikka muutoin järjestellä tieoikeuksia, voidaan tarkoituksenmukaisten tieyhteyksien järjestämiseksi ja tieoikeuksien saattamiseksi vastaamaan muuttuneita olosuhteita kunnan, tiekunnan tai kiinteistön omistajan hakemuksesta suorittaa tällaista aluetta koskeva tietoimitus (*alueellinen tietoimitus*). Jos edellä tarkoitettu tieyhteyksien järjestely on tarpeen paikallisen liikenteen vähentämiseksi yleisellä tiellä taikka rautatien tasoristeyksien vähentämisen tai poistamisen vuoksi, alueellisen tietoimituksen suorittamista saa hakea myös yleisen tien tai radan pitäjä. Tietoimitusta haetaan *Maanmittauslaitokselta*, joka antaa toimitusmääräyksen ja huolehtii toimituksen suorittamisesta silloinkin, kun toimitus koskee kokonaan kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua aluetta. Jos yleinen etu vaatii, *Maanmittauslaitos* voi antaa määräyksen alueellisen tietoimituksen suorittamiseen hakemuksetta.

Alueellisen tietoimituksen kustannusten maksamiseen sovelletaan 47 §:n säännöksiä. Jos toimitus on tullut vireille hakemuksesta, ja jos se on ollut osittain tai kokonaan yleisen edun vaatima, voidaan toimituskustannukset tai osa niistä maksaa valtion varoista. Asiasta

päättävät toimitusmiehet. Toimitusmiesten asiassa tekemään päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta. Jos toimitus tehdään hakemuksetta maanmittaustoimiston määräyksestä, toimituskustannukset maksetaan valtion varoista.

40 §

Toimitusinsinöörinä voi olla maanmittauslaitoksen tai kunnan palveluksessa oleva diplomi-insinööri, insinööri tai teknikko sen mukaan kuin kiinteistönmuodostamislain 5 ja 5 a §:ssä säädetään. Toimitusinsinööriin ja uskotuun mieheen sovelletaan muutoin, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään toimitusinsinööristä ja uskotusta miehestä.

41 §

Määräystä tietoimitukseen on haettava kirjallisesti siltä maanmittaustoimistolta, jonka alueella tie tai suurin osa siitä on. Jos tietoimitus koskee kokonaan kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua aluetta, toimitusta haetaan kunnan kiinteistörekisterin pitäjältä.

Maanmittaustoimisto tai, jos kyse on kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua alueesta, kunnan kiinteistörekisterin pitäjä voi panna hakemuksetta vireille tietoituksen kiinteistönmuodostamislain 283 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa.

51 a §

Maanmittaustoimisto pitää rekisteriä niistä yksityisistä teistä, joita koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta (yksityistierekisteri). Maanmittaustoimisto pitää yksityistierekisteriä myös niistä yksityisistä teistä, jotka sijaitsevat kiinteistönmuodosta-

päättävät toimitusmiehet. Toimitusmiesten asiassa tekemään päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta. Jos toimitus tehdään hakemuksetta *Maanmittauslaitoksen* määräyksestä, toimituskustannukset maksetaan valtion varoista.

40 §

Toimitusinsinöörinä voi olla *Maanmittauslaitoksen* tai kunnan palveluksessa oleva diplomi-insinööri, insinööri tai teknikko sen mukaan kuin kiinteistönmuodostamislain 5 ja 5 a §:ssä säädetään. Toimitusinsinööriin ja uskotuun mieheen sovelletaan muutoin, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään toimitusinsinööristä ja uskotusta miehestä.

41 §

Määräystä tietoimitukseen on haettava kirjallisesti *Maanmittauslaitokselta*. Jos tietoimitus koskee kokonaan kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua aluetta, toimitusta haetaan kunnan kiinteistörekisterin pitäjältä.

Maanmittauslaitos tai, jos kysymys on kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua alueesta, kunnan kiinteistörekisterin pitäjä voi panna hakemuksetta vireille tietoituksen kiinteistönmuodostamislain 283 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa.

43 §

Maanmittauslaitoksen ja kiinteistörekisterin pitämisestä huolehtivan kunnan oikeuteen saada tietoja lakisääteisten virkatehtävien hoitamiseksi tässä laissa tarkoitettussa yksityistieasiassa sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislain 287 §:n 3 momentissa säädetään.

51 a §

Maanmittauslaitos pitää rekisteriä niistä yksityisistä teistä, joita koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta (*yksityistierekisteri*). *Yksityistierekisteri on osa kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002)*

mislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitetulla alueella. Rekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

1) tiekunnan nimi ja kunta, jonka alueella tie sijaitsee;

2) toimitsijamiehen tai hoitokunnan puheenjohtajan nimi ja osoitetiedot;

3) 12 tai 13 §:ssä tarkoitettu oikeus ja kiinteistö, jota oikeus rasittaa, samoin kuin tieto siitä, kuuluuko oikeus tieosakkaille yhteisesti vai jollekin heistä;

4) tien tai tienosan liittäminen tiekunnan tiehen tai siitä erottaminen samoin kuin kahden tai useamman tiekunnan yhdistäminen taikka tiekunnan jakaminen tai lakkauttaminen; *sekä*

5) tiekunnan tien tai sen osan lakkauttaminen tai lakkaaminen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua rekisteriä koskevien ohjeiden antaminen kuuluu Maanmittauslaitoksen keskushallinnolle.

Maanmittauslaitoksen on pyynnöstä annettava otteita 1 momentissa tarkoitettusta rekisteristä.

3 §:ssä tarkoitettua kiinteistötietojärjestelmää. Maanmittauslaitos pitää yksityistierekisteriä myös niistä yksityisistä teistä, jotka sijaitsevat kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitetulla alueella.

Yksityistierekisterin käyttötarkoituksena on:

1) mahdollistaa kiinteistöön kohdistuvien tiekunnan osakkaiden hyväksi perustettujen tieoikeuksien ja muiden käyttöoikeuksien kirjaaminen oikeuksien vahvistamiseksi sekä sivullisten etujen turvaamiseksi;

2) edistää tässä laissa tarkoitettujen toimistusten, kiinteistötoimitusten ja muiden yksityistieasioiden käsittelyä;

3) varmistaa tiekuntien tieoikeuksia ja muita käyttöoikeuksia koskevan tiedon saatavuus kiinteistöjä ja tiekuntien hallinnoimia yksityisteitä koskevien oikeustoimien ja hankkeiden valmistelua, tekemistä ja valvontaa sekä tuomioistuinin- että viranomaistoimintaa varten.

Kiinteistötietojärjestelmään merkitään:

1) tiekunnan nimi, *tunnus*, kunta, jonka alueella tie sijaitsee, *ja tien ulottuvuus*;

2) toimitsijamiehen tai hoitokunnan puheenjohtajan nimi, *henkilötunnus ja yhteystiedot sekä näitä tietoja koskevat muutokset*;

3) 12 tai 13 §:ssä tarkoitettu oikeus ja kiinteistö, jota oikeus rasittaa, samoin kuin tieto siitä, kuuluuko oikeus tieosakkaille yhteisesti vai joillekin heistä;

4) tien tai tienosan liittäminen tiekunnan tiehen tai siitä erottaminen samoin kuin kahden tai useamman tiekunnan yhdistäminen taikka tiekunnan jakaminen tai lakkauttaminen;

5) tiekunnan tien tai sen osan lakkauttaminen tai lakkaaminen.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisudesta annettua lakia (621/1999) sekä muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999). Siitä, miten kiinteistötietojärjestelmästä luovutetaan tietoja, säädetään kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 §:ssä.

Yksityistierekisteriin merkittävät tiedot säilytetään pysyvästi, jollei lailla erikseen toisin säädetä. Jos rekisterin tiedot ovat muuttuneet, aikaisempien tietojen säilyminen ja käyt-

tettävyys on varmistettava tiedot erikseen arkistoiden tai tietotekniikan mahdollistamalla muulla tavalla.

52 §

Tielautakunnan on ilmoitettava maanmittaustoimistolle 51 a §:n 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitetut tiedot, milloin tielautakunta on tehnyt asiaa koskevan päätöksen, joka on saanut lainvoiman. Jos tiekunnan kokouksen 67 §:n 7 kohdassa tarkoitettua asiaa koskeva päätös on saatettu tielautakunnan ratkaistavaksi, on tielautakunnan asiassa antamastaan lainvoimaisesta päätöksestä ilmoitettava maanmittaustoimistolle. Tielautakunnan on ilmoittaessaan maanmittaustoimistolle 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua päätöksestään liitettävä mukaan päätöksessä tarkoitettua tietä osoittava kartta. (12.4.1995/555)

55 §

Muutosta tielautakunnan tämän lain mukaan antamaan päätökseen haetaan maa-oikeudelta valittamalla. Valitus on tehtävä kirjallisesti ja siihen on liitettävä ote tai virallinen jäljennös tielautakunnan asiaa koskevasta pöytäkirjasta päätöksineen. Muutoksenhakuasiakirjat on muutoksenhakijan itsensä tai hänen valtuuttamansa asiamiehen annettava taikka lähetin tai postin välityksellä toimitettava *asianomaiseen* maanmittaustoimistoon viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä tielautakunnan päätöksen tekemisestä.

67 §

Toimitsijamiehen tai hoitokunnan tehtävänä on:

7) ilmoittaa maanmittaustoimistolle 51 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut tiedot, milloin tiekunta on tehnyt kokouksessaan asiaa koskevan päätöksen;

52 §

Tielautakunnan on ilmoitettava *Maanmittauslaitokselle* 51 a §:n 3 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitetut tiedot, *kun* tielautakunta on tehnyt asiaa koskevan päätöksen, joka on saanut lainvoiman. Jos tiekunnan kokouksen 67 §:n 7 kohdassa tarkoitettua asiaa koskeva päätös on saatettu tielautakunnan ratkaistavaksi, on tielautakunnan asiassa antamastaan lainvoimaisesta päätöksestä ilmoitettava *Maanmittauslaitokselle*. Tielautakunnan on ilmoittaessaan *Maanmittauslaitokselle* 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua päätöksestään liitettävä mukaan päätöksessä tarkoitettua tietä osoittava kartta.

55 §

Muutosta tielautakunnan tämän lain mukaan antamaan päätökseen haetaan maa-oikeudelta valittamalla. Valitus on tehtävä kirjallisesti ja siihen on liitettävä ote tai virallinen jäljennös tielautakunnan asiaa koskevasta pöytäkirjasta päätöksineen. Muutoksenhakuasiakirjat on muutoksenhakijan itsensä tai hänen valtuuttamansa asiamiehen annettava taikka lähetin tai postin välityksellä toimitettava *maaoikeuteen* viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä tielautakunnan päätöksen tekemisestä.

67 §

Toimitsijamiehen tai hoitokunnan tehtävänä on:

7) ilmoittaa *Maanmittauslaitokselle* 51 a §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitetut tiedot, *kun* tiekunta on tehnyt kokouksessaan asiaa koskevan päätöksen;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

9.

Laki**kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) 6 §, sellaisena kuin se on laissa 476/1996,

muutetaan 5 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11, 13 ja 20 §, 52 §:n 4 momentti, 53 §:n 2 momentti, 54 §:n 2 momentti, 71 §:n 2 momentti, 72 c ja 72 d §, 76 §:n 2 momentti, 79 §:n 1 momentti, 84 §:n 2 momentti, 86 §:n 3 momentti, 87 ja 93 § sekä 97 § 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 72 c §, 86 §:n 3 momentti ja 87 sekä 93 § laissa 476/1996, 11 § laeissa 476/1996 ja 1144/1999, 13 § laissa 1144/1999, 20 §, 52 §:n 4 momentti, 71 §:n 2 momentti ja 97 §:n 2 momentti laissa 709/1993, 53 §:n 2 momentti ja 84 §:n 2 momentti laissa 917/2011, 54 §:n 2 momentti ja 79 §:n 1 momentti laissa 580/2009 sekä 72 d § ja 76 §:n 2 momentti laissa 1433/2001, sekä

lisätään 101 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1394/2009, uusi 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 §

5 §

Jos lunastuslupaa haetaan 9 §:n 4 momentissa tarkoitettua yritystä varten ja jos lunastuslupan antamista ei vastusteta tai kysymys on yleisen ja yksityisen edun kannalta vähemmän tärkeästä lunastuksesta, lunastuslupaa koskevan hakemuksen ratkaisee asianomainen maanmittaustoimisto.

(20.6.1996/476)

Jos lunastuslupaa haetaan 9 §:n 4 momentissa tarkoitettua yritystä varten ja jos lunastuslupan antamista ei vastusteta tai kysymys on yleisen ja yksityisen edun kannalta vähemmän tärkeästä lunastuksesta, lunastuslupaa koskevan hakemuksen ratkaisee *Maanmittauslaitos*.

6 §

Lunastusasiassa on toimivaltainen se maanmittaustoimisto, jonka toimialueella lunastettava omaisuus on.

Jos vain vähäinen osa samaa tarkoitusta varten lunastettavasta omaisuudesta on toisen maanmittaustoimiston toimialueella, kaikki lunastukset toimeenpannaan siinä maanmittaustoimistossa, jonka toimialueella on suurin osa omaisuudesta.

(kumotaan)

10 §

10 §

Lunastuslupaa koskevasta päätöksestä on viipymättä annettava tieto 9 §:n 1 momentissa säädetyssä järjestyksessä niille, joita 8 §:n mukaan on kuultava, ja hakijalle. Kun lunastuslupan on antanut valtioneuvosto, lunastuslupaa koskevasta päätöksestä on lisäksi vii-

Lunastuslupaa koskevasta päätöksestä on viipymättä annettava tieto 9 §:n 1 momentissa säädetyssä järjestyksessä niille, joita 8 §:n mukaan on kuultava, ja hakijalle. Kun lunastuslupan on antanut valtioneuvosto, lunastuslupaa koskevasta päätöksestä on lisäksi vii-

pymättä annettava tieto virkakirjeellä maanmittaustoimistolle, jolle on samalla toimitettava kappaleet hakemuskirjoista.

11 §

Määräyksen lunastuksen toimeenpanosta antaa maanmittaustoimisto myönnettyään lunastuslupan tai saatuaan tiedon päätöksestä, jolla lunastuslupa on myönnetty.

Määräyksen 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun lunastuksen sekä sellaisen muun lunastuksen toimeenpanosta, johon hakijalla on oikeus ilman lunastuslupaa, maanmittaustoimisto antaa hakemuksesta.

13 §

Toimitusinsinööriksi maanmittaustoimiston on määrättävä sellainen maanmittaustoimituksia suorittava toimitusinsinööri, jolla on riittävä perehtyneisyys lunastusasioihin. Jos toimitus tapahtuu kokonaan kunnan asemakaava-alueella, lukuun ottamatta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 10 luvussa tarkoitettua ranta-asemakaava-aluetta, eikä asianomainen kunta ole lunastustoimituksessa asianosaisena, toimitusinsinööriksi voidaan kunnan suostumuksella määrätä kiinteistöinsinööri, jolla on vastaava perehtyneisyys lunastusasioihin.

20 §

Sellaiset lunastukset, jotka perustuvat samaan lunastuslupaan, käsitellään samassa toimituksessa. Maanmittaustoimisto voi kuitenkin toimitusmääräystä antaessaan tai toimituksen aikana erottaa samaan lunastuslupaan perustuvat lunastukset käsiteltäviksi eri toimituksissa, jos se lunastuksen jouduttamiseksi tai muusta syystä on tarpeellista.

52 §

Hakijan on viipymättä ilmoitettava korvauksen suorittamisesta maanmittaustoimistolle ja samalla esitettävä siitä selvitys.

53 §

Kun omistusoikeuden saaminen lunastettavaan kiinteistöön tai alueeseen tai muiden lunastuksen päättymiseen liittyvien oikeusvai-

pymättä annettava tieto *Maanmittauslaitokselle*, jolle on samalla toimitettava kappaleet hakemuskirjoista.

11 §

Määräyksen lunastuksen toimeenpanosta antaa *Maanmittauslaitos* myönnettyään lunastuslupan tai saatuaan tiedon päätöksestä, jolla lunastuslupa on myönnetty.

Määräyksen 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun lunastuksen sekä sellaisen muun lunastuksen toimeenpanosta, johon hakijalla on oikeus ilman lunastuslupaa, *Maanmittauslaitos* antaa hakemuksesta.

13 §

Toimitusinsinööriksi *Maanmittauslaitoksen* on määrättävä sellainen maanmittaustoimituksia suorittava toimitusinsinööri, jolla on riittävä perehtyneisyys lunastusasioihin. Jos toimitus tapahtuu kokonaan kunnan asemakaava-alueella, lukuun ottamatta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 10 luvussa tarkoitettua ranta-asemakaava-aluetta, eikä asianomainen kunta ole lunastustoimituksessa asianosaisena, toimitusinsinööriksi voidaan kunnan suostumuksella määrätä kiinteistöinsinööri, jolla on vastaava perehtyneisyys lunastusasioihin.

20 §

Sellaiset lunastukset, jotka perustuvat samaan lunastuslupaan, käsitellään samassa toimituksessa. *Maanmittauslaitos* voi kuitenkin toimitusmääräystä antaessaan tai toimituksen aikana erottaa samaan lunastuslupaan perustuvat lunastukset käsiteltäviksi eri toimituksissa, jos se lunastuksen jouduttamiseksi tai muusta syystä on tarpeellista.

52 §

Hakijan on viipymättä ilmoitettava korvauksen suorittamisesta *Maanmittauslaitokselle* ja samalla esitettävä siitä selvitys.

53 §

Kun omistusoikeuden saaminen lunastettavaan kiinteistöön tai alueeseen tai muiden lunastuksen päättymiseen liittyvien oikeusvai-

kutusten syntyminen on tärkeää lunastuksen tarkoituksen toteuttamiseksi ja valitus lunastuspäätöksestä koskee vain korvauksia tai kustannuksia tai muutoin sellaista seikkaa, joka ei vaikuta lunastuksen kohteen vahvistamiseen taikka kiinteistörekisteriin muutoin tehtäviin merkintöihin, voidaan tarpeelliset rekisterimerkinnät toimituksesta tehdä lunastuksen hakijan pyynnöstä, vaikkei lunastuspäätös kaikilta osiltaan ole saanut lainvoimaa, edellyttäen, että lunastustoimikunnan määräämä lunastuskorvaus on asianmukaisesti suoritettu. Jos rekisteröinnin estävä valitus koskee vain joitakin toimitukseen kuuluvia kiinteistöjä, voidaan rekisterimerkinnät muiden kiinteistöjen osalta tehdä lunastuspäätöksen lainvoimaisuutta odottamatta. Edellä tarkoitettu pyyntö on tehtävä maanmittaustoimistolle, jonka on toimitettava rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot kiinteistörekisterin pitäjälle ja ilmoitettava rekisteröintiä koskevasta pyynnöstä maaoikeudelle. Maaoikeus voi kieltää rekisteröinnin siksi, kunnes valitus on ratkaistu. Maaoikeus voi tehdä tässä momentissa tarkoitettun päätöksen myös, kun siinä on vain puheenjohtaja.

54 §

Jos kiinteistörekisterin pitäjänä on kunta, sen on viipymättä ilmoitettava lunastustoimituksen kiinteistörekisteriin merkitsemisestä maanmittaustoimistolle. Maanmittaustoimiston tulee toimittaa tieto lunastuksen päättymisestä lunastusluvan antaneelle viranomaiselle ja 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettun lunastuksen kysymyksessä ollessa todisteellisena tiedoksiantona asianomaiselle omistajalle tai haltijalle. Kirjaamisviranomaiselle tehtävästä ilmoituksesta säädetään 79 §:n 1 momentissa.

71 §

Jollei lisäkorvauksesta sovita, se on määrätävä vaatimuksen esittäjän hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, jonka pitämisessä on *soveltuvin kohdin* noudatettava, mitä lunastustoimituksesta säädetään. Määräyksen toimituksen suorittamiseen antaa maanmittaustoimisto.

kutusten syntyminen on tärkeää lunastuksen tarkoituksen toteuttamiseksi ja valitus lunastuspäätöksestä koskee vain korvauksia tai kustannuksia tai muutoin sellaista seikkaa, joka ei vaikuta lunastuksen kohteen vahvistamiseen taikka kiinteistörekisteriin muutoin tehtäviin merkintöihin, voidaan tarpeelliset rekisterimerkinnät toimituksesta tehdä lunastuksen hakijan pyynnöstä, vaikkei lunastuspäätös kaikilta osiltaan ole saanut lainvoimaa, edellyttäen, että lunastustoimikunnan määräämä lunastuskorvaus on asianmukaisesti suoritettu. Jos rekisteröinnin estävä valitus koskee vain joitakin toimitukseen kuuluvia kiinteistöjä, voidaan rekisterimerkinnät muiden kiinteistöjen osalta tehdä lunastuspäätöksen lainvoimaisuutta odottamatta. Edellä tarkoitettu pyyntö on tehtävä *Maanmittauslaitokselle*, jonka on toimitettava rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot kiinteistörekisterin pitäjälle ja ilmoitettava rekisteröintiä koskevasta pyynnöstä maaoikeudelle. Maaoikeus voi kieltää rekisteröinnin siksi, kunnes valitus on ratkaistu. Maaoikeus voi tehdä tässä momentissa tarkoitettun päätöksen myös, kun siinä on vain puheenjohtaja.

54 §

Jos kiinteistörekisterin pitäjänä on kunta, sen on viipymättä ilmoitettava lunastustoimituksen kiinteistörekisteriin merkitsemisestä *Maanmittauslaitokselle*. *Maanmittauslaitoksen* tulee toimittaa tieto lunastuksen päättymisestä lunastusluvan antaneelle viranomaiselle ja 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettun lunastuksen kysymyksessä ollessa todisteellisena tiedoksiantona asianomaiselle omistajalle tai haltijalle. Kirjaamisviranomaiselle tehtävästä ilmoituksesta säädetään 79 §:n 1 momentissa.

71 §

Jollei lisäkorvauksesta sovita, se on määrätävä vaatimuksen esittäjän hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, jonka pitämisessä on noudatettava, mitä lunastustoimituksesta säädetään. Määräyksen toimituksen suorittamiseen antaa *Maanmittauslaitos*.

72 c §

Lunastamalla hankittu erityinen oikeus voidaan osapuolten tekemän sopimuksen perusteella siirtää toiselle, jos siirron saajana on julkisoikeudellinen tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu yksityisoikeudellinen yhteisö ja yhteisö jatkaa sen yrityksen toimintaa, jota varten lunastus on pantu toimeen. Asian ratkaisee maanmittaustoimisto. Siirtämisestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin.

72 d §

Jos lunastuksen hakijalle on tarpeen käyttää lunastuspäätöksestä poikkeavaan tarkoitukseen aluetta, johon tällä on lunastuksen perusteella erityinen oikeus, maanmittaustoimisto voi hakemuksesta muuttaa lunastuspäätöksessä mainittua käyttötarkoitusta, jos yleinen tarve sitä vaatii ja muutoksesta aiheutuva haitta tai vahinko alueen omistajille tai siihen kohdistuvien muiden erityisten oikeuksien haltijoille on vähäinen. Muussa tapauksessa sovelletaan käyttötarkoituksen muuttamista koskevaan asiaan, mitä lunastusluvasta ja sen perusteella suoritettavasta lunastustoimituksesta säädetään.

Maanmittaustoimiston on ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä varattava niille, joiden oikeutta asia koskee, tilaisuus antaa määräajassa lausuntonsa hakemuksesta. Tähän kuulemiseen sovelletaan, mitä 8 ja 9 §:ssä säädetään. Päätöksestä, jolla käyttötarkoitusta on muutettu, maanmittaustoimiston on viipymättä annettava tieto 9 §:n 1 momentissa säädettyssä järjestyksessä hakijan lisäksi asianomaisille alueen omistajille ja oikeudenhaltijoille. Päätökseen on liitettävä valitusosoitus.

Asianosaisen, joka katsoo käyttöoikeuden muuttamisesta aiheutuvan hänelle haittaa tai vahinkoa, on ilmoitettava maanmittaustoimistolle korvausvaatimuksensa kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiannosta taikka, jos lunastuspäätöksen muuttamisesta on valitettu, sanotussa määräajassa päätöksen lainvoimaisuudesta lukien. Jolleivät osapuolet sovi korvauksesta maanmittaustoimiston asettamassa kohtuullisessa määräajassa, ratkaistaan asia toimituksessa, josta on voimassa, mitä 71 §:n 2 momentissa säädetään. Edellä 2 momentissa tarkoitettuun tiedoksiantoon on sisällytettävä tiedot mahdollisuudesta korva-

72 c §

Lunastamalla hankittu erityinen oikeus voidaan osapuolten tekemän sopimuksen perusteella siirtää toiselle, jos siirron saajana on julkisoikeudellinen tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu yksityisoikeudellinen yhteisö ja yhteisö jatkaa sen yrityksen toimintaa, jota varten lunastus on pantu toimeen. Asian ratkaisee *Maanmittauslaitos*. Siirtämisestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin.

72 d §

Jos lunastuksen hakijalle on tarpeen käyttää lunastuspäätöksestä poikkeavaan tarkoitukseen aluetta, johon tällä on lunastuksen perusteella erityinen oikeus, *Maanmittauslaitos* voi hakemuksesta muuttaa lunastuspäätöksessä mainittua käyttötarkoitusta, jos yleinen tarve sitä vaatii ja muutoksesta aiheutuva haitta tai vahinko alueen omistajille tai siihen kohdistuvien muiden erityisten oikeuksien haltijoille on vähäinen. Muussa tapauksessa sovelletaan käyttötarkoituksen muuttamista koskevaan asiaan, mitä lunastusluvasta ja sen perusteella suoritettavasta lunastustoimituksesta säädetään.

Maanmittauslaitoksen on ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä varattava niille, joiden oikeutta asia koskee, tilaisuus antaa määräajassa lausuntonsa hakemuksesta. Tähän kuulemiseen sovelletaan, mitä 8 ja 9 §:ssä säädetään. Päätöksestä, jolla käyttötarkoitusta on muutettu, *Maanmittauslaitoksen* on viipymättä annettava tieto 9 §:n 1 momentissa säädettyssä järjestyksessä hakijan lisäksi asianomaisille alueen omistajille ja oikeudenhaltijoille. Päätökseen on liitettävä valitusosoitus.

Asianosaisen, joka katsoo käyttöoikeuden muuttamisesta aiheutuvan hänelle haittaa tai vahinkoa, on ilmoitettava *Maanmittauslaitokselle* korvausvaatimuksensa kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiannosta taikka, jos lunastuspäätöksen muuttamisesta on valitettu, sanotussa määräajassa päätöksen lainvoimaisuudesta lukien. Jolleivät osapuolet sovi korvauksesta *Maanmittauslaitoksen* asettamassa kohtuullisessa määräajassa, ratkaistaan asia toimituksessa, josta on voimassa, mitä 71 §:n 2 momentissa säädetään. Edellä 2 momentissa tarkoitettuun tiedoksiantoon on sisällytettävä tiedot mahdolli-

usvaatimuksen esittämiseen.

Lunastuspäätöksen muuttamisesta ja 3 momentissa tarkoitettusta toimituksesta on tehtävä tarpeelliset merkinnät kiinteistörekisteriin.

76 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettun asian ratkaisee lunastuslupan antava viranomainen, jos sitä koskeva hakemus tehdään ennen lunastuslupa-asian ratkaisemista. Jos hakemus tehdään lunastustoimituksen ollessa vireillä, lunastustoimikunta ratkaisee asian lunastustoimituksessa annettavalla päätöksellä. Hakemuksen, joka on tehty lunastustoimituksen lopettamisen jälkeen ennen lunastuksen päättymistä, ratkaisee maanmittaustoimisto.

79 §

Kun lunastus on päättynyt, maanmittaustoimiston on viipymättä ilmoitettava siitä kirjaamisviranomaiselle, jonka tulee tehdä lunastuksen päättymisestä merkinnät lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin.

84 §

Luvan tutkimuksen suorittamiseen antaa se maanmittaustoimisto, jonka toimialueella sijaitsee suurin osa lupahakemuksen kohteena olevasta omaisuudesta. Lupa-asiaa käsiteltäessä voidaan asiasta antaa asianosaisille tieto yleistiedoksiantona siten kuin hallintolain 62 §:ssä säädetään. Jos kuitenkin on ilmeistä, että tutkimustyö vaikeuttaisi merkittävästi jonkin kiinteistön käyttöä, on tällaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle annettava tieto hakemuksesta tavallisena tiedoksiantona siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään. Kun lupa myönnetään, on määrättävä, mihin mennessä tutkimus on suoritettava. Jos lunastuksen kohde jätetään lunastustoimituksessa määrättäväksi, on lunastustoimikunnalla oikeus suorittaa tarpeellinen tutkimus hakijan osoituksen mukaan.

suudesta korvausvaatimuksen esittämiseen.

Lunastuspäätöksen muuttamisesta ja 3 momentissa tarkoitettusta toimituksesta on tehtävä tarpeelliset merkinnät kiinteistörekisteriin.

76 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettun asian ratkaisee lunastuslupan antava viranomainen, jos sitä koskeva hakemus tehdään ennen lunastuslupa-asian ratkaisemista. Jos hakemus tehdään lunastustoimituksen ollessa vireillä, lunastustoimikunta ratkaisee asian lunastustoimituksessa annettavalla päätöksellä. Hakemuksen, joka on tehty lunastustoimituksen lopettamisen jälkeen ennen lunastuksen päättymistä, ratkaisee Maanmittauslaitos.

79 §

Kun lunastus on päättynyt, kirjaamisviranomaisen tulee viipymättä tehdä lunastuksen päättymisestä merkinnät lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin.

84 §

Luvan tutkimuksen suorittamiseen antaa Maanmittauslaitos. Lupa-asiaa käsiteltäessä voidaan asiasta antaa asianosaisille tieto yleistiedoksiantona siten kuin hallintolain 62 §:ssä säädetään. Jos kuitenkin on ilmeistä, että tutkimustyö vaikeuttaisi merkittävästi jonkin kiinteistön käyttöä, on tällaisen kiinteistön omistajalle tai haltijalle annettava tieto hakemuksesta tavallisena tiedoksiantona siten kuin hallintolain 59 §:ssä säädetään. Kun lupa myönnetään, on määrättävä, mihin mennessä tutkimus on suoritettava. Jos lunastuksen kohde jätetään lunastustoimituksessa määrättäväksi, on lunastustoimikunnalla oikeus suorittaa tarpeellinen tutkimus hakijan osoituksen mukaan.

86 §

Jollei korvauksesta sovita, on korvausvaatimus esitettävä lunastustoimituksessa, jos lunastus on määrätty toimeenpantavaksi, ja muussa tapauksessa vaatimuksen esittäjän tai tutkimuksen suorittajan hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, jossa *soveltuvin kohdin* noudatetaan, mitä lunastustoimituksesta säädetään. Toimitusta on haettava vuoden kuluessa 2 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä ja määräyksen sen suorittamiseen antaa maanmittaustoimisto.

87 §

Valtioneuvoston tai maanmittaustoimiston ennakkovaltuutuksen myöntämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

93 §

Maanmittaustoimiston tämän lain nojalla antamaan päätökseen, jolla toimitus on määrätty suoritettavaksi, ei saa hakea valittamalla muutosta.

97 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asia ratkaistaan lunastustoimituksessa. Määräyksen toimituksen suorittamiseen antaa maanmittaustoimisto lunastusta tai korvausta vaativan tai lunastus- tai korvausvelvollisen hakemuksesta.

86 §

Jollei korvauksesta sovita, on korvausvaatimus esitettävä lunastustoimituksessa, jos lunastus on määrätty toimeenpantavaksi, ja muussa tapauksessa vaatimuksen esittäjän tai tutkimuksen suorittajan hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, jossa noudatetaan, mitä lunastustoimituksesta säädetään. Toimitusta on haettava vuoden kuluessa 2 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä ja määräyksen sen suorittamiseen antaa *Maanmittauslaitos*.

87 §

Valtioneuvoston tai *Maanmittauslaitoksen* ennakkovaltuutuksen myöntämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea valittamalla muutosta.

93 §

Maanmittauslaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen, jolla toimitus on määrätty suoritettavaksi, ei saa hakea valittamalla muutosta.

97 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asia ratkaistaan lunastustoimituksessa. Määräyksen toimituksen suorittamiseen antaa *Maanmittauslaitos* lunastusta tai korvausta vaativan tai lunastus- tai korvausvelvollisen hakemuksesta.

101 §

Maanmittauslaitoksen oikeudesta saada tietoja valtion tai muun julkisyhteisön viranomaiselta tässä laissa tarkoitettujen toimitusten suorittamiseksi sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislain 287 §:n 3 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

10.**Laki****ratalain 76 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ratalain (110/2007) 76 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

76 §

76 §

Ratatoimituksen rekisteröinti

Ratatoimituksen rekisteröinti

Ratatoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta sen jälkeen kun ratatoimitus on saanut lainvoiman, eikä korvausten suorittamisesta tarvitse ilmoittaa maanmittaustoimistolle.

Ratatoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta sen jälkeen kun ratatoimitus on saanut lainvoiman, eikä korvausten suorittamisesta tarvitse ilmoittaa Maanmittauslaitokselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

11.

Laki**vesilain 5 ja 17 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesilain (587/2011) 5 luvun 38 §, 17 luvun 6 §:n 1 momentti ja 11 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 luku

5 luku

Ojitus**Ojitus**

38 §

38 §

*Ojituksen johdosta suoritettava tilusjärjestely**Ojituksen johdosta suoritettava tilusjärjestely*

Jos ojituksen johdosta saattaa olla tarpeen suorittaa sellainen tilusjärjestely, jota tarkoitetaan vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetussa laissa (451/1988), ojitusasiassa päätöksen tehneen on toimitettava ojitus suunnitelma asianomaiselle maanmittaustoimistolle, kun sitä koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Jos ojituksen johdosta saattaa olla tarpeen suorittaa sellainen tilusjärjestely, jota tarkoitetaan vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetussa laissa (451/1988), ojitusasiassa päätöksen tehneen on toimitettava ojitus suunnitelma *Maanmittauslaitokselle*, kun sitä koskeva päätös on saanut lainvoiman.

17 luku

17 luku

Kiinteistöoikeudellisia säännöksiä**Kiinteistöoikeudellisia säännöksiä**

6 §

6 §

*Kiinteistötoimitus**Kiinteistötoimitus*

Jos 5 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei voida merkitä kiinteistötietojärjestelmään ilman erityistä selvitystä, maanmittaustoimiston on lupaviranomaisen hakemuksesta annettava määräys kiinteistötoimituksen suorittamiseen. Toimitukseen sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään kiinteistön määrityksestä.

Jos 5 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei voida merkitä kiinteistötietojärjestelmään ilman erityistä selvitystä, *Maanmittauslaitoksen* on annettava lupaviranomaisen hakemuksesta määräys kiinteistötoimituksen suorittamiseen. Toimitukseen sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään kiinteistön määrityksestä.

11 §

Tilusjärjestely

Lupaviranomaisen on toimitettava lainvoiman saanut lupapäätös asianomaiselle maanmittaustoimistolle, jos:

1) päätöksellä annetaan 6 luvun 6 §:n mukainen käyttöoikeus; tai

2) päätöksen mukaisen hankkeen toteuttaminen aiheuttaa vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetussa laissa tarkoitettua tilusten pirstoutumista tai supistumista, kulkuyhteyksien katkeamista tai vaikeutumista taikka muuta vastaavanlaista haittaa

11 §

Tilusjärjestely

Lupaviranomaisen on toimitettava lainvoiman saanut lupapäätös *Maanmittauslaitokselle*, jos:

1) päätöksellä annetaan 6 luvun 6 §:n mukainen käyttöoikeus; tai

2) päätöksen mukaisen hankkeen toteuttaminen aiheuttaa vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetussa laissa tarkoitettua tilusten pirstoutumista tai supistumista, kulkuyhteyksien katkeamista tai vaikeutumista taikka muuta vastaavanlaista haittaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain 4 ja 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain (451/1988) 4 §:n 2 momentti ja 21 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentti laissa 590/2011 ja 21 §:n 2 momentti laissa 567/1995, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Saatuaan vesilain 17 luvun 11 §:ssä tarkoitettua lupapäätöksen maanmittaustoimiston on, jos tilusjärjestely on tarpeen, annettava tilusjärjestelytoimitusta koskeva toimitusmääräys. Vesilain 5 luvun 38 §:ssä tarkoitettua ojitussuunnitelman tultua maanmittaustoimistolle on maanmittaustoimiston annettava toimitusmääräys tilusjärjestelytoimituksesta, jollei ilmeistä estettä toimituksen suorittamiselle ole.

4 §

Saatuaan vesilain 17 luvun 11 §:ssä tarkoitettua lupapäätöksen *Maanmittauslaitoksen* on, jos tilusjärjestely on tarpeen, annettava tilusjärjestelytoimitusta koskeva toimitusmääräys. Vesilain 5 luvun 38 §:ssä tarkoitettua ojitussuunnitelman tultua *Maanmittauslaitokselle* on sen annettava toimitusmääräys tilusjärjestelytoimituksesta, jollei ilmeistä estettä toimituksen suorittamiselle ole.

21 §

Toimitusmiesten on tehtävä kustannusarvio 1 momentissa tarkoitettujen teiden tekemisestä sekä määrättävä aika, jonka kuluessa nämä tiet on rakennettava valmiiksi. Erityisestä syystä maanmittaustoimisto voi tiekunnan tai, jollei tiekuntaa ole perustettu, tieosakkaiden yhteisestä hakemuksesta myöntää pidentä toimitusmiesten asettamaan määräaikaan.

21 §

Toimitusmiesten on tehtävä kustannusarvio 1 momentissa tarkoitettujen teiden tekemisestä sekä määrättävä aika, jonka kuluessa nämä tiet on rakennettava valmiiksi. Erityisestä syystä *Maanmittauslaitos* voi tiekunnan tai, jollei tiekuntaa ole perustettu, tieosakkaiden yhteisestä hakemuksesta myöntää pidentä toimitusmiesten asettamaan määräaikaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

kalastuslain 37 c ja 134 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kalastuslain (286/1982) 37 c §:n 2 momentti ja 134 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 37 c §:n 2 momentti laissa 697/2010 ja 134 §:n 1 momentti laissa 1462/2009 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

37 c §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä sen, joka katsoo olevansa oikeutettu korvaukseen, on pyrittävä sopimukseen korvauksen määrästä. Jos korvauksesta ei ole voitu sopia, toimitusta korvauksen määräämiseksi voidaan hakea maanmittaustoimistolta vuoden kuluessa hakemuksen perusteena olevan kiellon voimaantulosta. Korvauksen määräämiseen sovelletaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977) säädetään. Korvaukselle on maksettava mainitun lain 95 §:n 1 momentin mukaista korkoa siitä päivästä, jolloin korvaukseen oikeutettu on hakenut maanmittaustoimistolta määräystä korvaustoimituksesta.

37 c §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä sen, joka katsoo olevansa oikeutettu korvaukseen, on pyrittävä sopimukseen korvauksen määrästä. Jos korvauksesta ei ole voitu sopia, toimitusta korvauksen määräämiseksi voidaan hakea *Maanmittauslaitokselta* vuoden kuluessa hakemuksen perusteena olevan kiellon voimaantulosta. Korvauksen määräämiseen sovelletaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977) säädetään. Korvaukselle on maksettava mainitun lain 95 §:n 1 momentin mukaista korkoa siitä päivästä, jolloin korvaukseen oikeutettu on hakenut *Maanmittauslaitokselta* määräystä korvaustoimitukseen.

134 §

Jos rauhoituspiiri on aikaisemman lain mukaisesti erotettu vesialueen jaossa tai piirin perustamisesta muutoin on tehty merkintä kiinteistörekisteriin, on rauhoituspiirin lakkaamisesta tai päätöksestä, jolla rauhoituspiiri on lakkautettu, kalastusalueen hallituksen ilmoitettava asianomaiselle maanmittauskonttorille rauhoituspiiriä koskevien merkintöjen poistamiseksi kiinteistörekisteristä. Maanmittauskonttorin tulee tarvittaessa määrätä maanmittausinsinööri valtion kustannuksella suoritettavassa toimituksessa selvittämään ne seikat, joita merkinnän poistaminen edellyttää.

134 §

Jos rauhoituspiiri on aikaisemman lain mukaisesti erotettu vesialueen jaossa tai piirin perustamisesta muutoin on tehty merkintä kiinteistörekisteriin, on rauhoituspiirin lakkaamisesta tai päätöksestä, jolla rauhoituspiiri on lakkautettu, kalastusalueen hallituksen ilmoitettava *Maanmittauslaitokselle tai kunnalle kiinteistörekisterin pitäjänä* rauhoituspiiriä koskevien merkintöjen poistamiseksi kiinteistörekisteristä. *Kiinteistörekisterin pitäjän* tulee tarvittaessa määrätä maanmittausinsinööri valtion kustannuksella suoritettavassa toimituksessa selvittämään ne seikat, joita merkinnän poistaminen edellyttää.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

14.

Laki**luonnonsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 21 §:n 1 momentti, 24 §:n 4 momentti, 25 §:n 3 momentti, 27 §:n 4 momentti, 51 §:n 2 momentti ja 53 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 24 § 4 momentti laissa 1587/2009 ja 53 §:n 3 momentti laissa 553/2004, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

21 §

21 §

Luonnonsuojelualueen rajojen määrittäminen ja merkitseminen

Luonnonsuojelualueen rajojen määrittäminen ja merkitseminen

Luonnonsuojelualueesta muodostetaan kiinteistö noudattaen, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa (554/95) säädetään. *Tarkemmat ohjeet kiinteistön muodostamisesta ja rajojen määrittämisestä antaa maanmittauslaitos.*

Luonnonsuojelualueen muodostamisesta kiinteistöksi säädetään kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995).

24 §

24 §

Luonnonsuojelualueen perustaminen

Luonnonsuojelualueen perustaminen

Luonnonsuojelualueen merkitsemisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä 21 §:ssä säädetään. Luonnonsuojelualueen perustamisesta on tehtävä merkintä myös kiinteistörekisteriin.

Luonnonsuojelualueen merkitsemisestä *säädetään* 21 §:ssä. *Tieto* luonnonsuojelualueen perustamisesta on myös *tallennettava kiinteistötietojärjestelmään.*

25 §

25 §

Alueen määräaikainen rauhoittaminen

Alueen määräaikainen rauhoittaminen

Sopimuksesta on tehtävä merkintä kiinteistörekisteriin.

Tieto sopimuksesta on *tallennettava kiinteistötietojärjestelmään.*

27 §

*Luonnonsuojelualan rauhoituksen lakkaut-
taminen*

Suojelun purkamisesta on tehtävä merkintä
kiinteistörekisteriin.

51 §

Omistajan oikeus vaatia lunastusta

Lunastus pannaan vireille hakemalla
maanmittaustoimistolta määräystä lunastus-
toimituksesta.

53 §

Valtion korvausvelvollisuus

Jos korvauksesta tai suojelun muusta vaih-
toehtoisesta toteuttamistavasta ei ole voitu
sopia, toimitusta 1, 2 ja 5 momentissa tarkoi-
tettujen korvausten määrittämiseksi voidaan
hakea asianomaiselta maanmittaustoimistolta.
Korvausta määrättäessä on noudatettava, mitä
kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien
lunastuksesta annetussa laissa säädetään.
Alueen käyttöoikeuden rajoituksesta on mak-
settava mainitun lain 95 §:n 1 momentissa
säädetyn suuruista korkoa siitä päivästä, jol-
loin alueen omistaja on hakenut maanmittaus-
toimistolta määräystä korvaustoimituksesta.

27 §

*Luonnonsuojelualan rauhoituksen lakkaut-
taminen*

Tieto suojelun purkamisesta on tallennetta-
va kiinteistötietojärjestelmään.

51 §

Omistajan oikeus vaatia lunastusta

Lunastus pannaan vireille hakemalla
Maanmittauslaitokselta määräystä lunastus-
toimitukseen.

53 §

Valtion korvausvelvollisuus

Jos korvauksesta tai suojelun muusta vaih-
toehtoisesta toteuttamistavasta ei ole voitu
sopia, toimitusta 1, 2 ja 5 momentissa tarkoi-
tettujen korvausten määrittämiseksi voidaan
hakea Maanmittauslaitokselta. Korvausten
määräämisestä säädetään kiinteän omaisuu-
den ja erityisten oikeuksien lunastuksesta an-
netussa laissa. Alueen käyttöoikeuden rajoi-
tuksesta on maksettava mainitun lain 95 §:n 1
momentissa säädetyn suuruista korkoa siitä
päivästä, jolloin alueen omistaja on hakenut
Maanmittauslaitokselta määräystä korvaus-
toimitukseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

15.

Laki**rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 15 §:n 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

15 §

15 §

*Korvauksen määrääminen**Korvauksen määrääminen*

—————
 Jos korvauksesta ei ole voitu sopia, toimitusta korvauksen määräämiseksi voidaan haakea asianomaiselta maanmittaustoimistolta. Jollei toimitusta haeta kahden vuoden kuluessa siitä, kun päätös, johon korvausvaatimus perustuu, sai lainvoiman, on oikeus korvaukseen menetetty.
 —————

—————
 Jos korvauksesta ei ole voitu sopia, toimitusta korvauksen määräämiseksi voidaan haakea *Maanmittauslaitokselta*. Jollei toimitusta haeta kahden vuoden kuluessa siitä, kun päätös, johon korvausvaatimus perustuu, sai lainvoiman, on oikeus korvaukseen menetetty.
 —————

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
 —————

16.

Laki**kaivoslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kaivoslain (621/2011) 78 § sekä
muutetaan 58 §:n 2 momentti, 59 §:n 2 momentti, 79 §, 93 §:n 1 momentti ja 97 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

58 §

58 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätöksestä tiedottaminen

 Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Kaivosluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä on viipymättä toimitettava jäljennös Säteilyturvakeskukselle ja toimivaltaiselle maanmittaustoimistolle.

 Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Kaivosluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä on viipymättä toimitettava jäljennös Säteilyturvakeskukselle ja *Maanmittauslaitokselle*.

59 §

59 §

Kaivosalueenastuslupaa koskevasta päätöksestä tiedottaminen

Kaivosalueenastuslupaa koskevasta päätöksestä tiedottaminen

 Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja haltijoille sekä viipymättä toimivaltaiselle maanmittaustoimistolle.

 Lupaviranomaisen on toimitettava jäljennös päätöksestä kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja haltijoille sekä viipymättä *Maanmittauslaitokselle*.

78 §

Toimivaltainen maanmittaustoimisto

Kaivostoimituksia koskevissa asioissa toimivaltainen on maanmittaustoimisto, jonka toimialueella lunastettava omaisuus on.

(kumotaan)

Jos vain vähäinen osa kaivosalueesta tai kaivoksen apualueesta on toisen maanmittaustoimiston toimialueella, kaikki lunastukset toimeenpannaan siinä maanmittaustoimistossa, jonka toimialueella on suurin osa omaisuudesta.

79 §

Kaivostoimituksen vireille tulo

Toimivaltaisen maanmittaustoimiston on välittömästi annettava määräys kaivostoimitusta varten saatuaan tiedon kaivosaluelunastusluvan tai kaivosluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä.

Kaivostoimitusta ei saa lopettaa, ennen kuin kaivosaluelunastuslupa ja kaivoslupa ovat saaneet lainvoiman. Toimivaltaisen maanmittaustoimiston pyynnöstä kaivosviranomaisen on annettava lausunto asian selvittämiseksi.

93 §

Kaivostoimituksen rekisteröinti

Kaivostoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta, kun se on saanut lainvoiman. Korvausten suorittamisesta ei tarvitse ilmoittaa maanmittaustoimistolle.

97 §

Korvaukset erityisissä tapauksissa

Toimitusta on haettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun vahinko tai haitta ilmenee. Määräyksen sen suorittamiseen antaa hakeuksesta toimivaltainen maanmittaustoimisto. Kaivosviranomaisen on toimivaltaisen maanmittaustoimiston pyynnöstä annettava lausunto asian selvittämiseksi.

79 §

Kaivostoimituksen vireille tulo

Maanmittauslaitoksen on välittömästi annettava määräys kaivostoimitusta varten saatuaan tiedon kaivosaluelunastusluvan tai kaivosluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä.

Kaivostoimitusta ei saa lopettaa, ennen kuin kaivosaluelunastuslupa ja kaivoslupa ovat saaneet lainvoiman. *Maanmittauslaitoksen* pyynnöstä kaivosviranomaisen on annettava lausunto asian selvittämiseksi.

93 §

Kaivostoimituksen rekisteröinti

Kaivostoimitus voidaan rekisteröidä korvausten suorittamisesta riippumatta, kun se on saanut lainvoiman. Korvausten suorittamisesta ei tarvitse ilmoittaa *Maanmittauslaitokselle*.

97 §

Korvaukset erityisissä tapauksissa

Toimitusta on haettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun vahinko tai haitta ilmenee. Määräyksen sen suorittamiseen antaa hakeuksesta *Maanmittauslaitos*. Kaivosviranomaisen on *Maanmittauslaitoksen* pyynnöstä annettava lausunto asian selvittämiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 21 .

17.

Laki**maa-aineslain 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maa-aineslain (555/1981) 9 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

9 §

*Ottajan korvausvelvollisuus**Ottajan korvausvelvollisuus*

Jos ainesten ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä, on kiinteistön omistajalla ja haltijalla oikeus saada ainesten ottajalta täysi korvaus haitasta, joka ainesten ottamisesta hänelle aiheutuu. Korvausta on vaadittava viiden vuoden kuluessa vahingon tai haitan aiheutumisesta. Jollei korvauksesta sovita, kysymys oikeudesta korvaukseen ratkaistaan ja korvaus määrätään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia *soveltuvin osin* noudattaen toimituksessa, jota haetaan asianomaiselta maanmittauskonttorilta.

Jos ainesten ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä, on kiinteistön omistajalla ja haltijalla oikeus saada ainesten ottajalta täysi korvaus haitasta, joka ainesten ottamisesta hänelle aiheutuu. Korvausta on vaadittava viiden vuoden kuluessa vahingon tai haitan aiheutumisesta. Jollei korvauksesta sovita, kysymys oikeudesta korvaukseen ratkaistaan ja korvaus määrätään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia noudattaen toimituksessa, jota haetaan *Maanmittauslaitokselta*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

18.

Laki

maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 206 §:n 3 momentti sekä
muutetaan 91 h §:n 1 ja 3 momentti ja 189 a §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa
 222/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

91 h §

91 h §

*Lausunnon pyytäminen ja maanomistajien
kuuleminen*

*Lausunnon pyytäminen ja maanomistajien
kuuleminen*

Ennen kehittämiskorvauksen määräämistä on päätösehdotuksesta pyydettyä maanmittauslaitoksen lausunto ja päätösehdotus annettava kuntalain 95 §:ssä säädettyllä tavalla tiedoksi niille maanomistajille, joita ehdotus koskee. Maanomistajalla on oikeus tehdä muistutus ehdotuksesta. Muistutus on jätettävä kunnalle 30 päivän kuluessa ehdotuksen tiedoksi saamisesta.

Ennen kehittämiskorvauksen määräämistä on päätösehdotuksesta pyydettyä *Maanmittauslaitoksen* lausunto ja päätösehdotus annettava kuntalain 95 §:ssä säädettyllä tavalla tiedoksi niille maanomistajille, joita ehdotus koskee. Maanomistajalla on oikeus tehdä muistutus ehdotuksesta. Muistutus on jätettävä kunnalle 30 päivän kuluessa ehdotuksen tiedoksi saamisesta.

Kehittämiskorvausta määrättäessä voidaan kiinteistön arvonnousua koskevilta osin poiketa maanmittauslaitoksen lausunnosta vain erityisestä syystä.

Kehittämiskorvausta määrättäessä voidaan kiinteistön arvonnousua koskevilta osin poiketa *Maanmittauslaitoksen* lausunnosta vain erityisestä syystä.

189 a §

189 a §

Muutoksenhaku kehittämiskorvauksen määräämistä koskevaan päätökseen

Muutoksenhaku kehittämiskorvauksen määräämistä koskevaan päätökseen

Kiinteistön arvon määrittämiseen liittyviltä osin hallinto-oikeuden on pyydettyä asiasta maanmittauslaitoksen lausunto, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Kiinteistön arvon määrittämiseen liittyviltä osin hallinto-oikeuden on pyydettyä asiasta *Maanmittauslaitoksen* lausunto, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

206 §

Tarkemmat säännökset

(3 mom. kumotaan)

Maanmittauslaitos voi antaa kaavoitusmit-
tauksen teknistä suorittamista koskevia mää-
räyksiä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .

19.

Laki

yhteisaluelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisaluelain (758/1989) 10 §:n 2 momentti, 33 § ja 33 a §:n 2 momentti, sellai-
sina kuin ne ovat 10 §:n 2 momentti ja 33 a §:n 2 momentti laissa 686/2000 sekä 33 § laissa
1465/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

Jos osakas ei halua huolehtia järjestäyty-
mättömän osakaskunnan kokouksen koolle
kutsumisesta ja sen muusta järjestämisestä,
hän voi pyytää maanmittaustoimistoa mää-
räämään toimiston palveluksessa olevan vir-
kamiehen, jonka tehtävänä on kiinteistötoimi-
tusten suorittaminen, huolehtimaan kokouk-
sen koolle kutsumisesta ja järjestämisestä
osakkaan ilmoittamalla tavalla. Edellä tässä
momentissa tarkoitettujen tehtävien suoritta-
misesta peritään valtiolle maksu noudattaen,
mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992)
säädetään.

Jos osakas ei halua huolehtia järjestäyty-
mättömän osakaskunnan kokouksen koolle
kutsumisesta ja sen muusta järjestämisestä,
hän voi pyytää Maanmittauslaitosta mää-
räämään Maanmittauslaitoksen palveluksessa
olevan virkamiehen, jonka tehtävänä on kiin-
teistötoimitusten suorittaminen, huolehti-
maan kokouksen koolle kutsumisesta ja jär-
jestämisestä osakkaan ilmoittamalla tavalla.
Edellä tässä momentissa tarkoitettujen tehtä-
vien suorittamisesta peritään valtiolle maksu
noudattaen, mitä valtion maksuperustelaissa
(150/1992) säädetään.

33 §

33 §

Osakaskunnan säännöistä on lähetettävä
maanmittaustoimistolle ja aluehallintoviras-
tolle ote, josta ilmenevät 18 §:n 1 momentin 1
ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot. Samoin
maanmittaustoimistolle ja aluehallintoviras-
tolle on lähetettävä tiedot hoitokunnan pu-

Osakaskunnan säännöistä on lähetettävä
Maanmittauslaitokselle ja aluehallintoviras-
tolle ote, josta ilmenevät 18 §:n 1 momentin
1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot. Samoin
Maanmittauslaitokselle ja aluehallintoviras-
tolle on lähetettävä tiedot hoitokunnan pu-

heenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta tai toimitsijasta ja hänen varamiehestään sekä heidän osoitteistaan.

heenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta tai toimitsijasta ja hänen varamiehestään sekä heidän osoitteistaan.

33 a §

33 a §

Kun yhteinen alue 1 momentin mukaisesti on lunastettu, jaettu tai myyty, hoitokunnan tai toimitsijan taikka, jollei näitä ole, jonkun osakkaista on ilmoitettava osakaskunnan purkautumisesta maanmittaustoimistolle 45 päivän kuluessa siitä, kun osakaskunnan velat on maksettu.

Kun yhteinen alue 1 momentin mukaisesti on lunastettu, jaettu tai myyty, hoitokunnan tai toimitsijan taikka, jollei näitä ole, jonkun osakkaista on ilmoitettava osakaskunnan purkautumisesta *Maanmittauslaitokselle* 45 päivän kuluessa siitä, kun osakaskunnan velat on maksettu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

20.

Laki

yhteismetsälain 38 ja 51 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteismetsälain (109/2003) 38 §:n 1 ja 2 momentti sekä 51 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 38 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1497/2007, seuraavasti:

38 §

38 §

Yhteismetsien jakamista ja yhdistämistä koskeva menettely

Yhteismetsien jakamista ja yhdistämistä koskeva menettely

Kun yhteismetsän jakamiseen kahdeksi tai useammaksi yhteismetsäksi on myönnetty 33 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa, osakaskunnan on haettava jaon suorittamista asianomaiselta maanmittaustoimistolta. Jakamisesta on soveltuvien osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään halkomisesta.

Kun yhteismetsän osakaskunnat ovat hyväksyneet kahden tai useamman yhteismetsän yhdistämistä koskevan sopimuksen, yhdistettävien yhteismetsien osakaskuntien on haet-

Kun yhteismetsän jakamiseen kahdeksi tai useammaksi yhteismetsäksi on myönnetty 33 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa, osakaskunnan on haettava jaon suorittamista *Maanmittauslaitokselta*. *Jakamiseen sovelletaan*, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään halkomisesta.

Kun yhteismetsän osakaskunnat ovat hyväksyneet kahden tai useamman yhteismetsän yhdistämistä koskevan sopimuksen, yhdistettävien yhteismetsien osakaskuntien on

tava yhdistämistä asianomaiselta maanmittaustoimistolta. Yhdistämisestä on voimassa, mitä siitä kiinteistönmuodostamislain 133 §:n 3 momentissa ja 134 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

haettava yhdistämistä *Maanmittauslaitokselta*. Yhdistämisestä *säädetään* kiinteistönmuodostamislain 133 §:n 3 momentissa ja 134 §:n 2 ja 3 momentissa.

51 §*Yhteismetsän purkautuminen*

Kun yhteismetsän alue 1 momentin mukaisesti on lunastettu tai myyty, hoitokunnan tai toimitsijan taikka jollei näitä ole, jonkun osakkaista on ilmoitettava osakaskunnan purkautumisesta maanmittaustoimistolle 60 päivän kuluessa siitä, kun osakaskunnan velat on maksettu.

51 §*Yhteismetsän purkautuminen*

Kun yhteismetsän alue 1 momentin mukaisesti on lunastettu tai myyty, hoitokunnan tai toimitsijan taikka, jollei näitä ole, jonkun osakkaista on ilmoitettava osakaskunnan purkautumisesta *Maanmittauslaitokselle* 60 päivän kuluessa siitä, kun osakaskunnan velat on maksettu.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

21.

Laki**maastoliikennelain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maastoliikennelain (1710/1995) 17 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

17 §

Reittitoimitus

Reittitoimitus

Reitin pitäjän on haettava reittitoimitusta maanmittaustoimistolta vuoden kuluessa siitä, kun reittisuunnitelma on hyväksytty lainvoimaisella päätöksellä.

Reitin pitäjän on haettava reittitoimitusta *Maanmittauslaitokselta* vuoden kuluessa siitä, kun reittisuunnitelma on hyväksytty *ja päätös on saanut lainvoiman*.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20 ____.

22.

Laki**ulkoilulain 5 ja 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkoilulain (606/1973) 5 §:n 1 momentti ja 7 §:n 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 §

Kun ulkoilureittisuunnitelma on vahvistettu lainvoimaisella päätöksellä, on kunnan haettava määräystä ulkoilureittitoimitukseen kirjallisesti maanmittauspiirin maanmittaustoimistolta vuoden kuluessa siitä lukien kun päätös on saanut lainvoiman. Hakemukseen on liitettävä ulkoilureittisuunnitelma.

5 §

Kun ulkoilureittisuunnitelma on vahvistettu lainvoimaisella päätöksellä, on kunnan haettava määräystä ulkoilureittitoimitukseen kirjallisesti *Maanmittauslaitokselta* vuoden kuluessa siitä lukien kun päätös on saanut lainvoiman. Hakemukseen on liitettävä ulkoilureittisuunnitelma.

7 §

Milloin ulkoilureitin käytöstä aiheutuva haitta nousee oleellisesti suuremmaksi kuin ulkoilureittitoimituksessa käytettävissä olleiden tietojen perusteella on voitu arvioida, voidaan uudessa ulkoilureittitoimituksessa määrätä maksettavaksi lisäkorvaus. Määräystä toimitukseen voi hakea myös alueen omistaja maanmittauspiirin maanmittaustoimistolta. Tässä tarkoitetun toimituksen kustannukset voidaan toimituksessa määrätä osittain tai kokonaan alueen omistajan maksettavaksi.

7 §

Jos ulkoilureitin käytöstä aiheutuva haitta nousee oleellisesti suuremmaksi kuin ulkoilureittitoimituksessa käytettävissä olleiden tietojen perusteella on voitu arvioida, voidaan uudessa ulkoilureittitoimituksessa määrätä maksettavaksi lisäkorvaus. Määräystä toimitukseen voi hakea myös alueen omistaja *Maanmittauslaitokselta*. Tässä tarkoitetun toimituksen kustannukset voidaan toimituksessa määrätä osittain tai kokonaan alueen omistajan maksettavaksi.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

23.

Laki**maakaaren muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maakaaren (540/1995) 6 luvun 2 §:n 2 momentti ja 9 luvun 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 9 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 572/2009, ja
muutetaan 5 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentti, 6 luvun 3 §:n 1 momentti, 7 luvun 1 a §:n 2 momentti, 2 §:n 3 momentti ja 3 §:n 2 momentti, 9 luvun 3 § sekä 16 luvun 2 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentti, 7 luvun 1 a §:n 2 momentti ja 3 §:n 2 momentti sekä 9 luvun 3 § laissa 572/2009 ja 16 luvun 2 § osaksi laissa 572/2009, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 luku

5 luku

Kirjaamisasioita koskevat yleiset säännökset**Kirjaamisasioita koskevat yleiset säännökset**

2 §

2 §

*Kirjaamisviranomainen**Kirjaamisviranomainen*

Kirjaamisviranomainen on se maanmittaus-toimisto, jonka toimialueella kiinteistö sijaitsee.

Kirjaamisviranomaisena toimii Maanmittauslaitos.

Kirjaamisasian ratkaisee maanmittauslaitoksen palveluksessa virkasuhteessa oleva kirjaamislakimies tai tehtävään määrätty maanmittaustoimiston henkilökuntaan kuuluva. Jos kirjaamisasia on laaja, tulkinnanvarainen tai muutoin vaikea ratkaista, kirjaamislakimiehen on ratkaistava asia.

Kirjaamisasian ratkaisee Maanmittauslaitoksen palveluksessa virkasuhteessa oleva kirjaamislakimies tai *muu* tehtävään määrätty Maanmittauslaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Jos kirjaamisasia on laaja, tulkinnanvarainen tai muutoin vaikea ratkaista, kirjaamislakimiehen on ratkaistava asia.

6 luku

6 luku

Kirjaamishakemus ja sen käsittely**Kirjaamishakemus ja sen käsittely**

2 §

2 §

*Hakemuksen toimittaminen**Hakemuksen toimittaminen*

Jos hakemus on toimitettu kirjaamisviranomaiselle, joka ei ole asiassa toimivaltainen, hakemus on siirrettävä oikealle viranomaisel-

(2 mom. kumotaan)

le. Siirrosta on ilmoitettava hakijalle.

3 §

Vireilletulo

Kirjaamisasia tulee vireille, kun hakemus on esitetty tai toimitettu *toimivaltaiselle* kirjaamisviranomaiselle.

3 §

Vireilletulo

Kirjaamisasia tulee vireille, kun hakemus on esitetty tai toimitettu kirjaamisviranomaiselle.

7 luku

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri

1 a §

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin käyttötarkoitus

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin rekisterinpitäjä on maanmittauslaitos.

2 §

Rekisteristä annettavat tiedot

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä annettavien todistusten sisällöstä sekä muiden kuin kirjaamisviranomaisten oikeudesta antaa niitä säädetään asetuksella. Todistuksista perittävistä maksuista säädetään erikseen.

3 §

Kirjauksen julkisuusvaikutus

Jos lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin pitäminen tai käyttäminen estyy muutoin kuin tilapäisesti, maanmittauslaitoksen keskushallinto voi päätöksellään pidentää 1 momentissa tarkoitettua aikaa, jonka kuluessa lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin merkinnän katsotaan tulleen asianomaisten tietoon.

7 luku

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisteri

1 a §

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin käyttötarkoitus

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin rekisterinpitäjä on *Maanmittauslaitos*.

2 §

Rekisteristä annettavat tiedot

Lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä annettavien todistusten sisällöstä sekä *muun kuin kirjaamisviranomaisen* oikeudesta antaa niitä säädetään *valtioneuvoston* asetuksella. Todistuksista perittävistä maksuista säädetään erikseen.

3 §

Kirjauksen julkisuusvaikutus

Jos lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin pitäminen tai käyttäminen estyy muutoin kuin tilapäisesti, *Maanmittauslaitos* voi päätöksellään pidentää 1 momentissa tarkoitettua aikaa, jonka kuluessa lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin merkinnän katsotaan tulleen asianomaisten tietoon.

9 luku

Muutoksenhaku kirjaamisasioissa

1 §

Valittaminen

Päätökseen, jolla hakemus on siirretty toiselle kirjaamisviranomaiselle, ei saa hakea erikseen muutosta.

3 §

Valitusaika

Määräaika valitusta varten on 30 päivää päätöksen tekemisestä. Muutoksenhakijan on toimitettava valituskirjelmä asianomaiselle kirjaamisviranomaiselle viimeistään valitusajan päättymispäivänä ennen virka-ajan päättymistä.

16 luku

Kiinteistökiinnitys

2 §

Yhteiskiinnitys

Kahteen tai useampaan kiinteistöön saadaan vahvistaa yhteiskiinnitys vain, jos:

1) ne kuuluvat samalle omistajalle tai samoille omistajille yhtäsuurin osuuksin;

2) ne sijaitsevat saman kirjaamisviranomaisen toimialueella; sekä

3) niihin ei kohdistu kiinnityksiä tai niihin kohdistuu vain määrältään ja etusijaltaan samat kiinnitykset.

Yhteiskiinnitettyihin kiinteistöihin ei saa vahvistaa erilliskiinnityksiä niin kauan kun ne kuuluvat samalle omistajalle.

Kiinnitys saadaan vahvistaa koko kiinteistöön, vaikka se omistetaan määräosin, jollei sopimusta kiinteistön hallinnasta ole kirjattu ja jollei johonkin määräosaan ole aikaisemmin vahvistettu erillistä kiinnitystä.

9 luku

Muutoksenhaku kirjaamisasioissa

1 §

Valittaminen

(2 mom. kumotaan)

3 §

Valitusaika

Määräaika valitusta varten on 30 päivää päätöksen tekemisestä. Muutoksenhakijan on toimitettava valituskirjelmä *asianomaiseen maa- ja metsätalouden* viimeistään valitusajan päättymispäivänä ennen virka-ajan päättymistä.

16 luku

Kiinteistökiinnitys

2 §

Yhteiskiinnitys

Kahteen tai useampaan kiinteistöön saadaan vahvistaa yhteiskiinnitys vain, jos ne kuuluvat samalle omistajalle tai samoille omistajille yhtä suurin osuuksin eikä niihin kohdistu kiinnityksiä tai niihin kohdistuu vain määrältään ja etusijaltaan samat kiinnitykset.

Yhteiskiinnitettyihin kiinteistöihin ei saa vahvistaa erilliskiinnityksiä niin kauan kun ne kuuluvat samalle omistajalle.

Kiinnitys saadaan vahvistaa koko kiinteistöön, vaikka se omistetaan määräosin, jollei sopimusta kiinteistön hallinnasta ole kirjattu ja jollei johonkin määräosaan ole aikaisemmin vahvistettu erillistä kiinnitystä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20 .

24.

Laki

uhkasakkolain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uhkasakkolain (1113/1990) 19 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

19 §

Rekisteröinti

Uhan asettaneen viranomaisen on lähetettävä asianomaiselle tuomioistuimelle ilmoitus kiinteistöä koskevasta päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin. Uhan asettaneen viranomaisen tai sen määräyksestä asianomaisen valvovan viranomaisen on lähetettävä vastaava ilmoitus asiaa koskevista myöhemmistä päätöksistä ja päävelvoitteen täyttämisestä.

Ehdotus

19 §

Rekisteröinti

Uhan asettaneen viranomaisen on lähetettävä *Maanmittauslaitokselle* ilmoitus kiinteistöä koskevasta päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin. Uhan asettaneen viranomaisen tai sen määräyksestä asianomaisen valvovan viranomaisen on lähetettävä vastaava ilmoitus asiaa koskevista myöhemmistä päätöksistä ja päävelvoitteen täyttämisestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20 .

25.

Laki**käräjäoikeuslain 13 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan käräjäoikeuslain (581/1993) 13 a §:n 2 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1204/2003, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

13 a §

13 a §

Maaoikeusinsinöörin virkaan vaaditaan *tek-*
nillisessä korkeakoulussa maanmittauksen
 alalla suoritettu tehtävään soveltuva diplomi-
 insinöörin tutkinto sekä hyvä kokemus kiin-
 teistötoimitusten suorittamisessa ja hyvä pe-
 rehtyneisyys kiinteistöjen arviointiin.

Maaoikeusinsinöörin virkaan vaaditaan
 maanmittauksen alalla suoritettu tehtävään
 soveltuva diplomi-insinöörin tutkinto sekä
 hyvä kokemus kiinteistötoimitusten suoritta-
 misessa ja hyvä perehtyneisyys kiinteistöjen
 arviointiin.

Maaoikeusinsinööri nimitetään virkaan sa-
 massa järjestyksessä kuin käräjätuomarista
 säädetään. Tuomarivalintalautakunnan tulee
 ennen nimitysesityksen tekemistä hankkia
 maaoikeusinsinöörin viran hakijoista maan-
 mittauslaitoksen keskushallinnon lausunto.
 Maaoikeusinsinöörillä on perustuslaissa tuo-
 mareille säädetty virassapysymisoikeus.

Maaoikeusinsinööri nimitetään virkaan sa-
 massa järjestyksessä kuin käräjätuomarista
 säädetään. Tuomarivalintalautakunnan tulee
 ennen nimitysesityksen tekemistä hankkia
 maaoikeusinsinöörin viran hakijoista *Maan-*
mittauslaitoksen lausunto. Maaoikeusinsi-
 nöörillä on perustuslaissa tuomareille säädet-
 ty virassapysymisoikeus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 20 .

26.

Laki**kuntajakolain 50 ja 51 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntajakolain (1698/2009) 50 §:n 1 momentti ja 51 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

50 §

50 §

*Kuntarajan käyminen**Kuntarajan käyminen*

Jos kuntarajan paikan määrittäminen ja maastoon merkitseminen tulee tarpeelliseksi kuntien välisen rajan määrittämisen vuoksi, maanmittaustoimiston on huolehdittava toimituksesta (*kuntarajan käyminen*) rajaa koskevan päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Jos kuntarajan paikasta on epäselvyyttä rajan umpeen kasvamisen tai muun sellaisen syyn vuoksi ja yleinen tarve vaatii rajan paikan selvittämistä, maanmittaustoimisto voi omasta aloitteestaan määrätä suoritettavaksi kuntarajan käymisen. Toimituksessa noudatetaan *soveltuvilta osin*, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa ja sen nojalla säädetään kiinteistönmäärityksenä tapahtuvasta rajankäynnistä sekä rekisteriyksikön rajan määrittämisestä ja maastoon merkitsemisestä.

Jos kuntarajan paikan määrittäminen ja maastoon merkitseminen tulee tarpeelliseksi kuntien välisen rajan määrittämisen vuoksi, *Maanmittauslaitoksen* on huolehdittava toimituksesta (*kuntarajan käyminen*) rajaa koskevan päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Jos kuntarajan paikasta on epäselvyyttä rajan umpeen kasvamisen tai muun sellaisen syyn vuoksi ja yleinen tarve vaatii rajan paikan selvittämistä, *Maanmittauslaitos* voi omasta aloitteestaan määrätä suoritettavaksi kuntarajan käymisen. Toimituksessa noudatetaan, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa ja sen nojalla säädetään kiinteistönmäärityksenä tapahtuvasta rajankäynnistä sekä rekisteriyksikön rajan määrittämisestä ja maastoon merkitsemisestä.

51 §

51 §

*Maanmittauslaitokselle aiheutuvat kustannukset**Maanmittauslaitokselle aiheutuvat kustannukset*

Tässä laissa maanmittauslaitokselle säädetyistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion varoista.

Tässä laissa *Maanmittauslaitokselle* säädetyistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion varoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

27.

Laki**väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain
23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista an-
netun lain (661/2009) 23 §:n 1 momentin 6 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

23 §

23 §

*Tiedonsaantioikeus viranomaisilta**Tiedonsaantioikeus viranomaisilta*

Rekisterinpitäjällä on oikeus salassapito-
säännösten estämättä saada tietoja väestötie-
tojärjestelmän tietojen ylläpitoa ja muuta kä-
sittelyä varten seuraavasti:

Rekisterinpitäjällä on oikeus salassapito-
säännösten estämättä saada tietoja väestötie-
tojärjestelmän tietojen ylläpitoa ja muuta kä-
sittelyä varten seuraavasti:

6) maanmittauslaitoksen viranomaiselta
14 §:ssä tarkoitettu kiinteistön ja muun rekis-
teriyksikön yksilöinti- ja tunnistetieto sekä
15 §:ssä tarkoitettu rakennustieto;

6) *Maanmittauslaitokselta* 14 §:ssä tarkoi-
tettu kiinteistön ja muun rekisteriyksikön yk-
silöinti- ja tunnistetieto sekä 15 §:ssä tarkoi-
tettu rakennustieto;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

28.

Laki

kaupanvahvistajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupanvahvistajista annetun lain (573/2009) 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n otsikko, 2 §:n 3 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 7 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1190/2011, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Virka-asemaan perustuva kaupanvahvistajan tehtävä**Virka-asemaan perustuva kaupanvahvistajan tehtävä*

Kaupanvahvistajia ovat:

1) maistraattien päälliköt, henkikirjoittajat, julkiset notaarit, poliisipäälliköt, apulaispoliisipäälliköt, nimismiehet, johtavat kihlakunnanvoudit, kihlakunnanvoudit ja maakunnanvoudi sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maanmittausinsinöörit;

2) maanmittaustoimiston päällikköä lukuun ottamatta maanmittaustoimiston virkamiehet ja kunnan viranhaltijat, jotka voivat kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 5 §:n mukaan toimia toimitusinsinööreinä;

3) konsulipalvelulain (498/1999) 33 §:ssä tarkoitettut ulkomaanedustustossa palvelevat virkamiehet ja työntekijät.

Maistraatin, poliisilaitoksen, ulosottoviraston ja maanmittaustoimiston päällikkö voi lisäksi määrätä alaisensa virkamiehen kaupanvahvistajaksi. Kirjaamisasioita ratkaisevaa virkamiestä ei saa määrätä kaupanvahvistajaksi.

Kaupanvahvistajia ovat:

1) maistraattien päälliköt, henkikirjoittajat, julkiset notaarit, poliisipäälliköt, apulaispoliisipäälliköt, nimismiehet, johtavat kihlakunnanvoudit, kihlakunnanvoudit ja maakunnanvoudi sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maanmittausinsinöörit;

2) *Maanmittauslaitoksen virkamiehet* ja kunnan viranhaltijat, jotka voivat kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 5 §:n mukaan toimia toimitusinsinööreinä;

3) konsulipalvelulain (498/1999) 33 §:ssä tarkoitettut ulkomaanedustustoissa palvelevat virkamiehet ja työntekijät.

Maistraatin, poliisilaitoksen ja ulosottoviraston päällikkö *sekä Maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva, erikseen määrätty virkamies* voi lisäksi määrätä alaisensa virkamiehen kaupanvahvistajaksi. Kirjaamisasioita ratkaisevaa virkamiestä ei saa määrätä kaupanvahvistajaksi.

2 §

2 §

*Maanmittaustoimiston määräämä kaupanvahvistaja****Maanmittauslaitoksen** määräämä kaupanvahvistaja*

Kaupanvahvistajan määräämistä ja määräyksen peruuttamista koskevassa asiassa toimivaltainen maanmittaustoimisto on se, jonka

Kaupanvahvistajan *määrää* ja määräyksen *peruuttaa Maanmittauslaitos*. Asian ratkaisee *Maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva*

toimialueella hakijan tai kaupanvahvistajan asuinpaikka tai toimipaikka sijaitsee. Asian ratkaisee maanmittausjohtaja. Kaupanvahvistajan määräämistä ja määräyksen peruuttamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

erikseen määrätty kirjaamislakimies tai muu virkamies. Muutoksenhausta viranomaisen tekemään päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

5 §

Kaupanvahvistajan päiväkirja.

Päiväkirja on säilytettävä pysyvästi. *Kaupanvahvistajan on vuosittain ja viipymättä tehtävänsä päättyessä toimitettava päiväkirja asianomaisen viraston säilytettäväksi.*

5 §

Kaupanvahvistajan päiväkirja

Päiväkirja on säilytettävä pysyvästi.

6 §

Luovutuksen vahvistamisesta ilmoittaminen

Kaupanvahvistajan on ilmoitettava viipymättä luovutuksen vahvistamisesta sille maanmittaustoimistolle ja kunnalle, jonka alueella luovutuksen kohde sijaitsee. Jos luovutuksen kohteet sijaitsevat eri maanmittaustoimistojen tai kuntien alueilla, ilmoitus on toimitettava kullekin maanmittaustoimistolle ja kunnalle.

6 §

Luovutuksen vahvistamisesta ilmoittaminen

Kaupanvahvistajan on ilmoitettava viipymättä luovutuksen vahvistamisesta *Maanmittauslaitokselle* ja kunnalle, jonka alueella luovutuksen kohde sijaitsee. *Ilmoitukseen tulee liittää jäljennös tai muu tallenne luovutuskirjasta.*

7 §

Kaupanvahvistajien valvonta

Maanmittaustoimisto valvoo *toimialueellaan* kaupanvahvistajien toimintaa.

7 §

Kaupanvahvistajien valvonta

Maanmittauslaitos valvoo kaupanvahvistajien toimintaa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

29.

Laki**eräistä vesitilusjärjestelyistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräistä vesitilusjärjestelyistä annetun lain (31/1980) 2 §, 19 §:n 2 ja 3 momentti ja 25 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 931/1993, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Maanmittaustoimisto selvittää ne alueet, joilla tilusjärjestelyn suorittaminen on tarpeen. Selvityksen perusteella maanmittaustoimisto määrää tilusjärjestelyn toimitusalueen sekä suoritettavaksi toimituksen. Samaan tilusjärjestelyyn otetaan aluetta siinä laajuudessa kuin järjestelyn toteuttamiseksi on tarkoituksenmukaista.

2 §

Maanmittauslaitos selvittää ne alueet, joilla tilusjärjestelyn suorittaminen on tarpeen. Selvityksen perusteella *Maanmittauslaitos* määrää tilusjärjestelyn toimitusalueen sekä suoritettavaksi toimituksen. Samaan tilusjärjestelyyn otetaan aluetta siinä laajuudessa kuin järjestelyn toteuttamiseksi on tarkoituksenmukaista.

19 §

Jos valtion välityksellä tilan omistajalle tai järjestäytyneelle yhteisen alueen osakaskunnalle maksettavan lunastushinnan saamiseen oikeutetun nimi ja osoite on selvitetty toimituksessa lainhuutoasiakirjan, henkikirjan, veroluettelon tai muun luotettavaksi katsotun asiakirjan perusteella eikä ole syytä otaksua kenelläkään muulla olevan parempaa oikeutta lunastushintaan, asianomainen maanmittauslaitoksen maksupiste maksaa lunastushinnan toimitusasiakirjojen perusteella.

Muissa kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa lunastushinnan maksamista valtion välityksellä on haettava kymmenen vuoden kuluessa toimituksen *maarekisteriin tai kiinteistörekisteriin* merkitsemisestä siltä maanmittaustoimistolta, jonka toimialueella tila tai yhteinen alue sijaitsee. Hakemukseen on liitettävä 2 momentissa tarkoitettu selvitys siitä, että hakija tai tämän saantomies on lunastamisen tapahtuessa omistanut tilan, jonka osalle kysymyksessä oleva lunastushinta on 18 §:n mukaan määrätty. Jollei lunastushintaa haeta edellä sanotussa määräajassa, oikeus siihen menetetään.

19 §

Jos valtion välityksellä tilan omistajalle tai järjestäytyneelle yhteisen alueen osakaskunnalle maksettavan lunastushinnan saamiseen oikeutetun nimi ja osoite on selvitetty toimituksessa lainhuutoasiakirjan, henkikirjan, veroluettelon tai muun luotettavaksi katsotun asiakirjan perusteella eikä ole syytä otaksua kenelläkään muulla olevan parempaa oikeutta lunastushintaan, *Maanmittauslaitos* maksaa lunastushinnan toimitusasiakirjojen perusteella.

Muissa kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa lunastushinnan maksamista valtion välityksellä on haettava *Maanmittauslaitokselta* kymmenen vuoden kuluessa toimituksen kiinteistörekisteriin merkitsemisestä. Hakemukseen on liitettävä 2 momentissa tarkoitettu selvitys siitä, että hakija tai tämän saantomies on lunastamisen tapahtuessa omistanut tilan, jonka osalle kysymyksessä oleva lunastushinta on 18 §:n mukaan määrätty. Jollei lunastushintaa haeta edellä sanotussa määräajassa, oikeus siihen menetetään.

25 §

Maanmittaustoimiston 2 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

25 §

Maanmittauslaitoksen 2 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

30.

Laki

kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kiinteistöjen kauppahintarekisteristä annetun lain (552/1980) 1 §:n 3 momentti ja 4 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti laissa 300/1996 ja 4 §:n 1 momentti laissa 1461/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Kauppahintarekisteriä pitää ja tietopalvelua antaa maanmittauslaitos.

1 §

Kauppahintarekisteriä pitää ja tietopalvelua antaa Maanmittauslaitos.

4 §

Julkisen kaupanvahvistajan on ilmoitettava vahvistamansa kiinteistönkauppa samoin kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) nojalla tehty kiinteän omaisuuden kauppa asianomaiselle kauppahintarekisterin pitäjälle. Tarkempia säännöksiä ilmoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Kaupanvahvistajan on ilmoitettava vahvistamansa kiinteistönkauppa tai muu luovutus samoin kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) nojalla tehty kiinteän omaisuuden kauppa kauppahintarekisterin pitäjälle. Maakaaren (540/1995) 2 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa luovutuksen saajan on ilmoitettava kiinteän omaisuuden luovutus taikka yhteisomistuksen purkusopimus kauppahintarekisterin pitäjälle. Tarkempia säännöksiä ilmoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

31.

Laki**saamen kielilain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saamen kielilain (1086/2003) 2 §:n 1 momentin 7 kohta, sellaisena kuin se on laissa 260/2008, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Lain soveltamisala**Lain soveltamisala*

Viranomaisia, joihin tätä lakia sovelletaan, ovat:

Viranomaisia, joihin tätä lakia sovelletaan, ovat:

7) Verohallinto, Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos; *sekä*

7) Verohallinto, Kansaneläkelaitos, *Maanmittauslaitos* ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos;

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä* _____ *kuuta* 20 ____.

32.

Laki**kirjaamisasioiden siirtämistä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 5 §:n kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Samalle omistajalle kuuluvien kiinteistöjen yhteiskiinnitys

Ennen 1 §:ssä mainittujen lakien voimaantuloa vahvistettu yhteiskiinnitys, jonka kohteena olevat kiinteistöt sijaitsevat mainittujen lakien voimaantulon jälkeen usean kirjaamisviranomaisen toimialueella, ei estä erilliskiinnityksen vahvistamista kirjaamisviranomaisen toimialueella sijaitsevaan kiinteistöön. (kumotaan)

Jos 1 momentin mukainen yhteiskiinnitystä tarkoittava hakemus on tullut vireille ennen 1 §:ssä mainittujen lakien voimaantuloa, kiinnitys on hakijan osoituksen perusteella jaettava kiinteistöihin kohdistuvaksi siten, että yhteenlaskettu rahamäärä vastaa enintään hakemuksessa haettua määrää. Jos panttikirja on hakemuksessa määrätty annettavaksi velkojalle, kiinnityksen jakamiseen on saatava tämän suostumus.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu erilliskiinnitystä koskeva asia on käsiteltävä siinä kirjaamisviranomaisessa, jonka toimialueella kiinteistö sijaitsee. Kirjaamisviranomaisen, jolle 2 momentissa tarkoitettu hakemus on siirretty, on ilmoitettava jakamisesta asianomaiselle toiselle kirjaamisviranomaiselle ja toimitettava sille jäljennös asiakirjavihkkosta jatkokäsittelyä varten.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20 ____.

*Liite
Inarinsaamenkie-
linen käännös*

31.

Laahâ

säämi kielâlaavâ 2 § nubástutmist

Ovdâskode miärádâs miäldásávt
nubástuttoo säämi kielâlaavâ (1086/2003) 2 § 1 moomeent 7 saje, tagarin ko tot lii laavâst
260/2008, čuávuvávt:

2 §

Laavâ heiviittensyergi

7) Viäruhaldättâh, Aalmugiälättâhlájádâs,
Eennâmmittedemlájádâs já Eennâmtuálu-
irätteijei iälättâhlájádâs;

Virgeomâhááh, moid taat laahâ heiviittuv-
voo, láá:

Taat laahâ šadda vuáimán peeivi
máánu 20 .

*Pohjoissaamen-
kielinen käännös*

31.

Láhka

sámi giellalága 2 §:a rievdadeamis

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvo sámi giellalága (1086/2003) 2 §:a 1 momantta 7 čuokkis, dakkárin go dat lea
lágas 260/2008 čuovvovaččat:

2 §

Lága heivehansuorgi

7)Vearrohálldahus, Álbmotealáhatlágádus,
Eanamihtidanlágádus ja
Eanadoallofitnodatolbmuid ealáhatlágádus;

Eiseválddiide, maidda dát láhka
heivehuvvo, gullet:

Dát láhka bohtá fápmui mánu . beaivve
20 .

Valtioneuvoston asetus

Maanmittauslaitoksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään Maanmittauslaitoksesta annetun lain (/2013) 11 §:n ja valtion virkamieslain (750/1994) 8 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se on laissa 281/2000, nojalla:

1 §

Maanmittauslaitoksen henkilöstö

Maanmittauslaitoksen päällikkönä on pääjohtaja.

Keskushallinnossa on ylijohtaja ja maanmittausneuvoksia, jotka avustavat pääjohtajaa Maanmittauslaitoksen johtamisessa.

Tuotantotoimintayksikön ja tukitoimintayksikön päällikkönä on ylijohtaja. Yleishallintoyksikön päällikkönä on hallintojohtaja.

Maanmittauslaitoksessa on lisäksi virkasuhteessa ja työsopimussuhteessa olevaa henkilöstöä.

2 §

Kelpoisuusvaatimukset

Ylijohtajan, hallintojohtajan ja maanmittausneuvoksen kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys virkaan kuuluviin tehtäviin ja käytännössä osoitettu johtamistaito.

Johtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys yksikön tehtäviin ja käytännössä osoitettu johtamistaito.

Maanmittaus- ja muita kiinteistötoimituksia ja kirjaamistehtäviä suorittavalta virka-

mieheltä vaadittavasta kelpoisuudesta säädetään erikseen.

3 §

Nimittäminen

Pääjohtajan nimittää valtioneuvosto.

Ylijohtajan ja maanmittausneuvoksen nimittää pääjohtaja.

Muihin keskushallinnon virkoihin nimittää pääjohtaja, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

Muihin tuotantotoimintayksikön, tukitoimintayksikön ja yleishallintoyksikön virkoihin nimittää ja ottaa työsopimussuhteisen henkilöstön yksikön ylijohtaja tai hallintojohtaja, jollei tätä toimivaltaa ole yksikön työjärjestyksessä annettu yksikön muulle virkamiehelle.

4 §

Sijaisen määrääminen

Ylijohtajan ja maanmittausneuvoksen sijaisen määrää pääjohtaja.

Muista sijaisuuksista määrätään Maanmittauslaitoksen ja sen yksiköiden työjärjestyksissä.

5 §

Virkavapaus

Valtion virkamiesasetuksen 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun virkavapauden myöntämisestä muulle Maanmittauslaitoksen virkamiehelle kuin pääjohtajalle määrätään työjärjestyksessä.

6 §

Päätöksenteko Maanmittauslaitoksessa

Pääjohtajan tehtävänä on:

- 1) päättää Maanmittauslaitoksen yleisistä toimintalinjoista ja laitoksen kannalta merkittävistä kehittämishankkeista;
- 2) päättää Maanmittauslaitoksen talousarvioehdotuksesta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta;
- 3) päättää Maanmittauslaitoksen toiminnallisista tavoitteista;

Maanmittauslaitokselle kuuluvat muut kuin 1 momentissa tarkoitetut asiat ratkaisee pääjohtaja tai muu virkamies, jolle sellainen toimivalta on Maanmittauslaitoksen tai sen yksikön työjärjestyksessä taikka Maanmittauslaitoksen muussa määräyksessä annettu.

Maanmittauslaitoksen virkamies on pääjohtajan määräyksestä velvollinen suorittamaan muunkin kuin sen yksikön tehtäviä, johon hänet on sijoitettu.

7 §

Maanmittauslaitokselle valitusviranomaisena kuuluvan asian ratkaisumenettely

Maanmittauslaitokselle valitusviranomaisena kuuluvat asiat ratkaistaan oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneen keskushallinnon virkamiehen esittelystä.

Asianomaisen toimintayksikön työjärjestyksessä määrätään, mitkä muut kuin 1 momentissa tarkoitetut asiat ratkaistaan esittelystä.

8 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Henkilö, joka on Maanmittauslaitoksen virassa tämän asetuksen voimaan tullessa, on edelleen kelpoinen virkaansa sekä muuhun vastaavaan Maanmittauslaitoksen virkaan asetuksen tultua voimaan.